

EL PONTIFICAL DE VIC

(Vic, Arx. Cap., ms. 104(CV))

per MIQUEL DELS SANTS GROS

El manuscrit que aquí publiquem és força ben conegut perquè quatre dels seus més importants ordres ja han estat objecte d'estudis monogràfics. Són els ordres del baptisme, de la benedicció dels sants olis del Dijous Sant, de les ordenacions sagrades i de la consagració d'esglésies.¹ No obstant això, el manuscrit ens ha conservat molts altres ordres litúrgics dels quals encara no sabem gran cosa. És per això que hem cregut convenient de publicar-lo íntegrament, i així posar-lo amb més facilitat a mà dels investigadors interessats en l'estudi i coneixement dels antics ritus litúrgics utilitzats en les esglésies de les nostres terres.

Els quatre estudis anteriorment esmentats han demostrat que el contingut d'aquest manuscrit és essencial per a conèixer la nova família litúrgica de tipus romanofranc que s'originà a Narbona quan entorn de l'any 800, l'arquebisbe Nebridi decidí de suprimir l'antiga litúrgia hispana que se celebrava en les esglésies de la Narbonesa i de la part nord de la Tarraconense ja integrades a l'Imperi carolingi, titllada d'adopcionista en la Cort carolíngia, per la litúrgia romanofranca que la mateixa Cort imperial difonia i àdhuc imposava.² Aquest manuscrit i el prou conegut Pontifical de Roda d'Isàvena,³ a la Baixa Ribagorça, són els dos únics ordinaris episcopals —pontificals en la terminologia romana actual— que es conserven dels ordres narbonesos per a l'administració dels sacraments i dels sacramentals originat pel canvi de litúrgia, amb l'avan-

1. M.-S. GROS, «El antiguo ordo bautismal catalano-narbonense», *Hispania Sacra*, 28 (1975), p. 37-101; «L'ordre catalano-narbonès per a la benedicció dels Sants Olis», *Revista Catalana de Teologia*, 1 (1976), p. 231-258; «Las órdenes sagradas del Pontifical ms. 104 de la Bib. Cap. de Vic», *Hispania Sacra*, 17 (1964), p. 99-133, i «El ordo romano-hispánico de Narbona para la consagración de iglesias», *Hispania Sacra*, 19 (1966), p. 321-401.
2. M.-S. GROS, «La liturgie narbonnaise témoin d'un changement rapide de ritus liturgiques», *Liturgie de l'église particulière et liturgie de l'église universelle*, Roma, 1976, p. 127-154.
3. J.-R. BARRIGA, *El Sacramentari, Ritual i Pontifical de Roda*, Barcelona, 1975.

tatge que el de Vic, tot i ser d'un segle més tard que el de Roda, com veurem, en conserva més i en alguns punts es presenta més arcaic. Per això, és, sens dubte, un dels millors testimonis de l'obra que els liturgistes de la catedral de Sant Just i Sant Pastor de Narbona portaren a terme, inserint en els nous ordres romanofrancs d'importació les més importants i venerables peces de l'antiga tradició hispana. Aquesta nova família litúrgica de caràcter força híbrid, mereix d'ésser anomenada *narbonesa* pel lloc on fou creada, encara que també pot ser qualificada, amb raó, de catalanonarbonesa si tenim present l'àmbit geogràfic que la va veure néixer i la utilitzà, tot i anar-se progressivament romanitzant, fins a la implantació a les nostres terres dels llibres litúrgics romans editats per ordre del Concili de Trento a la segona meitat del segle XVI.

Junt amb aquests dos manuscrits també cal fer esment d'un antic Pontifical de la catedral de Narbona, ara perdut, del qual coneixem els ordres de consagració d'esglésies i d'unció dels malalts perquè foren publicats pel maurista Edmond Martène.⁴ També caldrà tenir present que l'Oracional-Ritual de l'abadia carcassonesa de La Grassa, de començament del segle XII, ara manuscrit lat. 933 de la Biblioteca Nacional de França, ha conservat l'antic ordre narbonès del baptisme, alguns ordres monàstics i els d'unció dels malalts i d'enterrament dels difunts; i alguns ordres afegits a la *Miscel·lània Canònica* de sant Ramon, bisbe de Roda-Barbastre, de la primera meitat del segle XII, conservada a Tarragona, Bib. Prov., ms. 26. Alguns sacramentaris també han conservat ordres de tipus presbiteral, entre els quals destaca el que va fer escriure el bisbe Oliba, l'any 1038, per a la consagració de la catedral romànica de Vic.⁵

El manuscrit, pel que se'n sap, sempre ha pertangut al Capítol Catedral osonenc i sempre ha format part de la seva biblioteca. El primer en revaloritzar-lo fou Jaume Villanueva, que l'any 1806, en fer el primer catàleg dels manuscrits de Vic li assignà el número cv i li donà el títol gens encertat de «Caeremoniale episcoporum», que encara porta escrit al llom. Villanueva, prou intel·ligent, ja va observar que aquest i altres manuscrits osonencs, tot i ser bàsicament de litúrgia romana, eren «mezclados con lo que nos quedaba de las costumbres mozárabes».⁶ Als anys vint, Mn. Josep Gudiol, en redactar el gran catàleg dels manuscrits de l'Arxiu Capitular i de la Biblioteca Episcopal osonenca, llavors dipositats al Museu Episcopal, que no serà publicat fins a l'any 1934 com a obra pòstuma, li conservà aquest títol erroni, encara que en la descripció força detallada que en fa diu que és un veritable pontifical.⁷ Al final de la notícia, Mn. Gudiol també indica que ha de ser un dels tres ordinaris

4. E. MARTÈNE, *De Antiquis ecclesiae ritibus*, Anvers, 1763, vol. 2, col. 733, i vol. 1, col. 883, respectivament.

5. A. OLIVAR, *El Sacramentario de Vich*, Madrid i Barcelona, 1953.

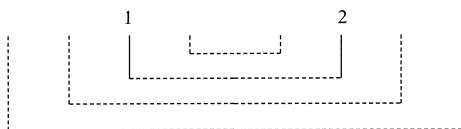
6. J. VILLANUEVA, *Viaje literario a las iglesias de España*, vol. 6, València, 1821, p. 89.

7. J. GUDIOL, *Catàleg dels llibres manuscrits anteriors al segle XVIII del Museu Episcopal de Vich*, Barcelona, 1934, p. 119-120.

episcopals ressenyats en l'inventari fet l'any 1368 de tots els llibres del capítol de Vic. Més tard, l'any 1929, Joan B. Ferreres, en la seva història del Missal Romà, també utilitzà la part de sacramentari que el manuscrit conté.⁸ L'any 1953, Alexandre Olivar, en editar el Sacramentari de Vic, identificà les peces d'aquesta mateixa part del manuscrit,⁹ i posteriorment, l'any 1967, en donà una nova descripció, anomenant-lo «Liber Ordinum» de Vic¹⁰ per les moltes peces hispàniques que conserva. Romà Barriga l'utilitzarà en la seva edició del Pontifical de Roda d'Isàvena feta l'any 1975, mentre que José Janini,¹¹ a més de citar-lo en el seu gran catàleg dels manuscrits litúrgics peninsulars,¹² l'any 1981 publicà i estudià amb detall una de les misses votives que conté.¹³ Finalment, Klaus Gamber li donà el número 1577* en el seu catàleg dels més antics manuscrits litúrgics llatins,¹⁴ i Niels K. Rasmussen, l'any 1998, l'utilitzà en el seu estudi sobre els primers pontificals europeus fins ara identificats.¹⁵

DESCRIPCIÓ DEL MANUSCRIT

El manuscrit actualment només té 162 folis. Sembla que al principi només li falten sis folis, mentre que al final segurament només li manca un quadern. Es pot dir, doncs, que pràcticament és un manuscrit gairebé íntegre. El pergamí no és gaire ben treballat, com el de la majoria dels manuscrits certament escrits en els centres de còpia de manuscrits que treballaven entorn de la catedral de sant Pere. Els folis fan 23,5 × 17 cm, i són distribuïts en 21 quaderns de 8 folis, del primer dels quals només es conserva un bifoli que pel seu contingut ha de ser el tercer del quadern comptant des de fora, que es presenta així:

8. J.-B. FERRERES, *Historia del Misal Romano*, Barcelona, 1929, p. CII-CIII.
9. A. OLIVAR, *El Sacramentario de Vich*, p. CX-CXI.
10. A. OLIVAR, «Les supervivències litúrgiques autòctones a Catalunya en els manuscrits dels segles XI-XIII», *II Congrés Litúrgic de Montserrat, III: Secció d'Història*, Montserrat, 1967, p. 258.
11. Cf. nota 3.
12. J. JANINI, *Manuscritos litúrgicos de las Bibliotecas de España, II: Aragón, Cataluña y Valencia*, Burgos, 1980, p. 327-328.
13. J. JANINI, «Fuentes visigóticas de una misa votiva del Vic 104», *Revista Catalana de Teologia*, 6 (1981), p. 157-160.
14. K. GAMBER, *Codices Liturgici Latini Antiquiores/Supplementum*, Friburg (Suïssa), 1988, p. 150.
15. N.-K. RASMUSSEN, *Les Pontificaux du Haut Moyen Âge: Genèse du livre de l'évêque*, Lovaina, 1998, p. 410.

DDENM: GRASIAS DP
 BENRO: DGN EISTES
 ERE
 DONV
 ETEOV
 EGANTRE

Nos tibi sent
 et vbi GRAS
 agere. Dne scē
 Pater oāis aeternē
 Ds. f xpm Dm nostrū
 Per ave magistralē vā laudāre
 adorant DOMINATIONES. IRENV

adorare debeat maiestatem do-
mini in ymnis sanctoꝝ meritis .
certe specialia ip̄ra eoz. Cū aut fuerint
hostiū ecclēe dicat hec or̄ alontis

Quā in om̄i loco tue dedicationi
sēificator existis. exaudi nō q̄s ut i uolal
lis hui. loci maneat cōsecratio. i benēfic
tui mun̄ris. uniuersitā q̄b. gaudeat me
ā adititū *Instruites in templum om̄is cōgregatio tr
impsonis adorate dominum* Laudate dominū in sc̄is ei. totū .

Beati est. or̄ Domū tuā q̄s dñe elem̄t in
gredere. i tuoz tibi corda fidelū pp̄
tuā cōstitue māsiōnē. ut cui edificatio
cōsistat. hui. fiat habitatio p̄elam. &
I ūc l'ontifex ponat reliq̄ā i altari nouo.
apendat uelū in̄ altare i pplm. i adhibe
i c̄is unguat locū i q̄ reponēde s̄ l' q̄tuoz

Om̄es dñe dī trinitā l'astet & dicat. or̄
insepabili. hui. loculo op̄e tue benēdi
tionis i fūde. ut p̄ i uocationē sc̄i tui n̄

Els bifolis són encarats així: <><>|<><>. Els marges només es conserven íntegres en els dos primers quaderns, perquè, identificats posteriorment a l'enquadernació del manuscrit als primers anys del segle XIX, foren inserits al seu lloc sense retallar-los. El ratllat és fet a punta seca sobre la cara del pèl. Els quaderns no porten numeració ni reclams, potser suprimits en retallar-los en les diverses enquadernacions de què ha estat objecte. Els folis porten una numeració feta en xifres aràbigues de color marró fosc, posada en l'angle superior dret, que va de l'1 al 149. En integrar-hi els dos primers quaderns, els seus folis foren numerats amb lletres de la *a* a la *j*. Posteriorment rebé una altra numeració seguida feta en llapis, que és la que utilitzem en aquesta edició. L'enquadernació és feta en cartró recobert de pell negra.

La seva lletra és la minúscula carolina de la primera meitat del segle XII, pròpia i comú de l'escriptori de Vic. És distribuïda en una sola columna de 20 línies que ocupen 18,5 × 22 cm. La lletra del text —rúbriques i oracions— fa 0,04 cm d'alçària; en canvi, la dels textos de cant —antífones i responsoris— només fa 0,02 cm. Cap d'aquestes peces porta notació musical. La tinta és de color marró fosc, tirant a negre. Les rúbriques són en color vermell quelcom esvaït. Totes les inicials són força senzilles, fetes en color vermell i en negre resseguit de vermell, posades un centímetre fora de la columna del text. Als folis 96-97^v porta el «<P>er omnia secula seculorum», l'inici del prefaci i els primers mots del «<T>e igitur» del cànon en lletres majúscules de color negre resseguit de vermell, sense, però, les inicials *P* i *T* que, en principi, havien de ser més ornamentades. Això permet pensar que el manuscrit no fou ni acabat ni pràcticament usat en el culte, detall que es confirma per la netedat dels folis no tacats per la humitat i per la manca dels inevitables senyals de les taques de cera que la majoria dels manuscrits litúrgics presenten.

Pel seu format força reduït i per la senzillesa de la seva decoració, cal pensar que és un pontifical escrit amb l'objectiu que el bisbe pogués traslladar-lo fàcilment en els seus desplaçaments en les visites pastorals a les esglésies del bisbat i en les cerimònies de consagració d'esglésies.

DATAció I ESCRIPToRI

Mentre els manuscrits de l'escriptori de Vic creats entorn del mecenès Ermemir Quintilià generalment porten notes sobre el lloc, l'any, l'escriptor i qui els va encarregar, els del segle XII i següents se'ns presenten anònims. Això és el que passa amb el nostre manuscrit. Sort en tenim, però, que la rica col·lecció de documents de tipus notarial dels arxius osonencs ens permet comparar els manuscrits i els documents i així donar unes coordenades d'espai i de temps per datar els primers. Partint

d'aquesta base, les comparacions que hem fet de la seva lletra ens permeten intuir amb força seguretat que el Pontifical de Vic és una obra dels tallers de Vic escrita en el segon quart del segle XII. És més angulosa i avançada que la de la part més primitiva del Troper-Proser de la mateixa catedral de Vic, ms. 105(XCI), que varem datar al primer quart del mateix segle.¹⁶ Això aconsella, doncs, posar-lo ja al segon quart del segle XII, entre els anys 1125 i 1150. La comparació que n'hem fet amb la lletra dels escriptors osonencs del mateix període, en canvi, no ens ha pas permès d'identificar el nom del seu escriptor. La raó rau en el fet que el copista del manuscrit acostuma a fer en l'enllaç de les lletres *rt* una mena de *c* posada en el traç superior de la *t*, tal com es pot comprovar en el mot «partes» de l'última tercera línia de la reproducció fotogràfica que donem del foli 83, detall que no es troba, a la nostra coneixença, en els documents notariais coetanis sortits de l'escriptori osonenc. Cal, però, sempre tenir present que un mateix escriptor pot haver utilitzat diferents tipus de lletra en escriure documents i manuscrits, mostrant-se, com és lògic, normalment més acurat i preciosista en la confecció d'aquests últims.

CONTINGUT DEL MANUSCRIT

El seu compilador, en copiar-hi diferents *libelli* litúrgics de la catedral de Vic, ara perduts, però dels quals tenim testimoni en els inventaris dels llibres de la catedral fets els anys 957 i 971, en morir el bisbe Guadamir i l'arquebisbe Ató,¹⁷ segons sembla no s'inspirà en els altres pontificals ja existents, com són, per exemple, el Pontifical Romano-Germànic i el Pontifical Romà del segle XII. En certa manera preferí seguir l'ordre dels set sagraments, intercalant-hi els altres ritus sacramentals segons l'afinitat que presenten, i deixant pel final la llarga llista de les benediccions episcopals per a les celebracions eucarístiques més importants de l'any litúrgic. La disposició que presenta dels ordres litúrgics que conté és, doncs, també totalment diferent de la de l'esmentat Pontifical de Roda.

L'ordre del seu contingut és aquest:

EL «LIBELLUS» DEL BAPTISME CONFIRMACIÓ

«Ordo ad cathecuminum faciendum»	n. 1-72
«Ordo ad reconciliandum apostatam»	n. 73-80
«Ad cathicumimum infirmum faciendum»	n. 81-83
«Ad baptizandum infirmum extra Pascha»	n. 84-94

16. M-S. GROS, *Els tropers proser de la catedral de Vic: Estudi i edició*, BLC 2, Barcelona, 1999, p. 44. El Pontifical hauria, doncs, estat escrit per a ús del bisbe Ramon Gaufred, que regí la seu de Vic en els anys 1109-1146.
17. E. JUNYENT, *Diplomatari de la catedral de Vic: Segles IX-X*, Vic, 1980-1996, doc. 303 i 413, respectivament.

«Oratio ad solvendum»	n. 95-97
«Ordo ad cathecuminum ex pagano faciendum»	n. 98-100
EL «LIBELLUS AD CONFITIENDUM SANCTUM CHRISMA» I ELS RITUS DE LA SETMANA SANTA	
«Die Cene Domini...»	n. 101-119
«Feria VI ^a in Parasceven»	n. 120-144
«Sabbato Sancto...»	n. 145
EL «LIBELLUS AD ORDINATIONES ECCLESIASTICAS»	
«Oratio super puerum ad scolam mittendum»	n. 146
«Oratio ad capillaturam»	n. 147
«Ad clericum parvulum faciendum»	n. 148
«Ad clericum faciendum»	n. 149-154
«Ad barbas tondendas»	n. 155-157
«Qualiter hostiarius ordinetur»	n. 158
«Ad ordinandum hostiarium»	n. 159-160
«Qualiter lector ordinetur»	n. 161
«Ad ordinandum lectorem»	n. 162-163
«Qualiter exorcista ordinetur»	n. 164
«Ad ordinandum exorcistam»	n. 165-166
«Qualiter accolitus ordinetur»	n. 167
«Ad ordinandum accolitum»	n. 168-171
«Qualiter in romana aecclesia subdiachoni, diachoni...»	n. 172-180
«Qualiter subdiachonus ordinetur»	n. 181
«Ad ordinandum subdiachonum»	n. 182-185
«Ad ordinandum archidiachonum»	n. 186-187
«Benedictio ad consecrandum primicherium»	n. 188-189
«Ordo in ordinatione sacristae»	n. 190-191
«Ordo in ordinatione eius cui cura librorum et scribarum committitur»	n. 192-193
«Ad ordinandum archipresbiterum»	n. 194-197
«Qualiter diachonus ordinetur»	n. 198
«Ad ordinandum diachonem»	n. 199-208
«Qualiter presbiter ordinetur»	n. 209
«Ad ordinandum presbiterum»	n. 210-218
«Benedictio super regem...»	n. 219
«Benedictio tempore concilii...»	n. 220
«Qualiter episcopus ordinetur»	n. 221
«Ad ordinandum episcopum»	n. 222-231
«Ad ordinandum apostolicum»	n. 232
«Consecratio pape qui iam episcopus ordinatus fuerit ad Sanctum Petrum»	n. 233-237

EL «LIBELLUS» DELS RITUS MONÀSTICS

«Oratio super renuntiante seculo...»	n. 238-245
«Ordo super novicios»	n. 246-256
«Oratio ad velandas virgines...»	n. 257
«Benedictio vestimenti virginalis»	n. 258-259
«Item benedictio virginum»	n. 260
«Benedictio et consecratio monachorum seu virginum in Epiphania...»	n. 261
«Benedictio viduae quae fuerit castitatem...»	n. 262-263
«Benedictio super viduas maforem accipientes»	n. 264
«Ad ordinandum abbatem»	n. 265-274
«Ad ordinandam abbatissam»	n. 275-277
«Oratio ad visitandos servos dei...»	n. 278-279
«Ad visitandas ancillas dei»	n. 280
«Ad visitandam congregationem clericorum»	n. 281

EL «LIBELLUS» DE LA UNCIÓ REIAL

«Ad unguendum regem»	n. 282-305
----------------------	------------

EL «LIBELLUS AD ECCLESIAM CONSECRANDAM»

«Benedictio lapidum angularium ecclesie»	n. 306
«Consecratio lapidum angularium altaris»	n. 307-308
«Ordo de dedicacionis ecclesie»	n. 309-400
«OR. Deus cuius verbo et potentia...»	n. 365-368
«Benedictio corporalium»	n. 369
«Benedictio patene»	n. 370
«Benedictio calicis»	n. 371
«Benedictio crucis»	n. 372-373
«Ad benedicendum signum aecclesiae»	n. 401-408
«Benedictio cimiteris»	n. 409-414
«Reconciliatio altaris vel templi...»	n. 415-416

RITUS PENITENCIALS

«Orationes super penitentes»	n. 417-423
«In Cena Domini ad reconciliandos penitentes»	n. 424-433

EL MISSAL VOTIU

«Incipit Liber Sacramentorum...»	n. 434-461
«Dominica in honore Sanctae Trinitatis»	n. 462-468
«Feria II ^a de angelis»	n. 469-471
«Feria VI ^a de Sancta ✚»	n. 472-474
«Sabbato de Santa Maria»	n. 475-478
«De omnibus sanctis»	n. 479-481
«Pro se ipso»	n. 482-484
«Pro quacumque tribulatione»	n. 485-487

«Pro pluvia»	n. 488-490
«Pro serenitate»	n. 491-493
«Pro tempestate»	n. 494-496
«Pro infirmis»	n. 497-499
«Pro defunctis»	n. 500-502
«Alia missa»	n. 503-505
«Alia missa»	n. 506-508
«Missa votiva»	n. 509-511
«Missa pro se ipso»	n. 512-514
«Orationes in dedicatione fontis»	n. 515-516

EL «LIBELLUS BENEDICTIONUM»

«Incipit exorcismus salis...»	n. 517-525
«In sacrario»	n. 526
«In dormitorio»	n. 527
«In scriptorio»	n. 528
«In capitulo»	n. 529
«In domo infirmorum»	n. 530
«In refectorio»	n. 531
«In cellario»	n. 532
«In potionario»	n. 533
«In vestiario»	n. 534
«In quoquina»	n. 535
«In lardario»	n. 536
«In pistrino»	n. 537
«In orreo»	n. 538
«In caminada»	n. 539
«In ospitali»	n. 540
«Ad introitum»	n. 541-543
«Benedictio salis»	n. 544
«Benedictio salis animalibus danda»	n. 545
«Benedictio in domo nova»	n. 546
«Benedictio super vasa in domo antiqua reperta»	n. 547
«Benedictio putei»	n. 548
«Benedictio fontis ubi aliquid immundi contigerit»	n. 549
«Benedictio super vascula noviter facta»	n. 550
«Benedictio super eos qui ab hostibus capti sunt...»	n. 551
«Benedictio panis»	n. 552
«Benedictio uve vel fave»	n. 553
«Benedictio pomorum»	n. 554
«Benedictio vini»	n. 555
«Benedictio fructum»	n. 556
«Alia benedictio»	n. 557
«Alia»	n. 558

«Benedictio ad omnia quecumque volueris»	n. 559
«Benedictio seminis»	n. 560
«Alia»	n. 561
«Alia»	n. 562
«Benedictio aree»	n. 563
«Super iter agentibus»	n. 564-570
«Pro redeuntibus»	n. 571-573
«Super introdeuntibus in quoquinam»	n. 574-575
«Super exeuntibus a quoquina»	n. 576-577
«Benedictio lectoris»	n. 578
«Benedictio fratris cui iniungitur obedire»	n. 579
EL «LIBELLUS» DE L'«ORDO NUBENTIUM»	
«Benedictio arrarum»	n. 580-581
«Benedictio talami»	n. 582
«Missa super nubentes»	n. 583-597
«Oratio in secundis nuptiis»	n. 598
EL «LIBELLUS» DELS EXORCISMES	
«Missa super his qui a demonio vexantur»	n. 599-602
«Alia missa»	n. 603-605
«Coniuratio»	n. 606
«Orationes»	n. 607-610
EL «LIBELLUS» DE L'«ORDO UNCTIONIS» I DE L'«ORDO INFIRMI AD FINEM DEDUCTI»	
«Ordo unctionis»	n. 611-677
«Brevior ordo perungendi infirmum»	n. 678-690
«Ordo infirmi ad finem deducti»	n. 691-737
EL «LIBELLUS» DE LES BENEDICCIONS EPISCOPALS	
«In vigilia natalis domini...»	n. 738-797

El contingut del Pontifical, com es pot veure en l'esquema anterior, bàsicament és format per 13 grans unitats que anomenem *libelli*, encara que aquest mot no hi apareix explícitament. El conjunt dels ordres pel baptisme i la confirmació és força arrodonit i porta agregat l'ordre de la reconciliació dels apòstates, mentre que el segon conjunt, el de benedicció dels sants olis, tot i que és posat en el Dijous Sant no esmenta cap altra cerimònia litúrgica pròpia d'aquesta diada. Va seguit, però, de tots els textos essencials de la sinaxi del dia següent, el Divendres Sant, i de l'oració de benedicció del foc nou previ a l'inici de la Vetlla Pasqual.

El *libellus* dels ordres sagrats és un dels més extensos i més ben ordenats de tot el volum, no excloent cap ordre ni ministeri eclesiàstic. Sembla, com després direm, que originàriament ja passava de l'ordenació del

partint de l'ordre baptismal dels sacramentaris gelasians anomenats del segle VIII, format amb part de les rúbriques de l'OR XI i els textos del Suplement del Sacramentari Gregorià, i s'augmentà amb altres textos gal·licans i ambrosians, i els textos més importants de l'antic ordre baptismal hispànic que vers l'any 800 era en ús a la catedral de Narbona, textos que també es troben en el «Liber Ordinum» d'Albelda.

Els principals elements hispànics que conserven són aquests: Les oracions hispanes d'entrada al catecumenat —n. 12 i 14—, posades entre els tres extensos exorcismes hispànics —n. 11, 13 i 15—; restes de la «traditio symboli» hispana en la peça n. 26; els ritus de l'«Effeta» —n. 9 i 45—, i influències de vocabulari en la recensió de les tres renúncies baptismals —n. 46. A més, després del ritu, la confirmació de tipus romano-franc porta el text de la fórmula de confirmació hispana —n. 66—, junt amb altres textos que semblen d'origen narbonès —n. 65 i 67—, que també es troben en el Sacramentari de Ripoll. A més, al final, té les dues oracions hispanes «Ad albas deponendas» —n. 71-72.

Tots aquests textos són els més importants del ritu baptismal hispànic, i només amb aquests gairebé el podríem refer. La seva conservació en aquest ordre mostra l'interès i la importància que els liturgistes narbonesos els donaven. Amb el fet d'introduir-los en el nou ordre romano-franc d'importació, segurament volien salvar la tradició hispana pròpia quan l'any 813 l'emperador Carlemany manà que en totes les esglésies de l'Imperi el baptisme fos administrat «secundum romanum ordinem». ²¹ És possible, però, que el nou ordre ja hagués estat compost abans, potser ja a partir de l'any 798, quan Alcuí de York, en una carta escrita als monjos narbonesos, els recriminà que a la Narbonesa encara hi havia sacerdots que batejaven amb una sola immersió, variant pròpia del ritu hispànic. ²²

Les influències hispanes també es manifesten en les renúncies de l'ordre de reconciliació dels apòstates —n. 78—, mentre que els seus textos i els dels altres ordres baptismals ja són de tradició romanofranca.

El *libellus* degué arribar a Vic vers l'any 880, quan l'arquebisbe Teodart de Narbona hi restaurà el culte. Encara que el seu text ens ha arribat força retallat, especialment en els escritinis prebaptismals i en el lliurament dels quatre evangelis, sembla força fidel al seu original.

EL «LIBELLUS» DE LA BENEDICCIÓ DELS SANTOS OLIS I ELS RITUS DE LA SETMANA SANTA —N. 101-145—

Els ritus de la Setmana Santa en el nostre pontifical són força reduïts. Hi manquen, per exemple, les cerimònies del Diumenge de Rams i

21. GROS, «El antiguo ordo...», p. 41.

22. E. DUEMMLER, *Epistolae Karolini aevi*, II, MGH, Bertín, 1895, p. 212.

de la Nit de Pasqua. Deixant a part el *libellus* de la benedicció dels sants olis i les oracions de la reconciliació dels penitents del Dijous Sant que es troben entre els ritus penitencials posats després de la consagració d'esglésies, en els n. 417-433, només hi ha les oracions de la sinaxi del Divendres Sant —n. 120-144—, i l'oració de la benedicció del foc nou del Dissabte Sant —n. 145. Es veu clar que al copista del pontifical el que més li interessava era assegurar bé el ritu de la benedicció dels sants olis, que de fet mai es troba en els sacramentaris dels segles XI-XII, ja que sabia que els textos del Diumenge de Rams, de les altres cerimònies del Dijous Sant i de la Nit de Pasqua, pel fet de ser alhora ritus presbiterals, el bisbe els podia trobar en qualsevol sacramentari.²³

La comparació de l'ordre de beneir els sants olis del nostre pontifical amb els del Pontifical de Roda d'Isàvena, ens ha permès descobrir-hi tot un conjunt de rúbriques iguals, més reduïdes en el Pontifical de Vic —n. 101-103—, procedents d'un ordre molt més extens en gran part conservat al Pontifical de Roda, que en aquest manuscrit va des dels ritus d'imposició de la penitència en el Dimecres de Cendra fins a la Pentecosta —PRod, p. 351-476 de l'edició de R. Barriga—, incloent-hi la benedicció dels rams en el diumenge corresponent, la reconciliació dels penitents i la benedicció dels sants olis en el Dijous Sant, amb el ritu de rentar els peus propi d'aquesta diada, la sinaxi del Divendres Sant, la cerimònia de la Vetlla de Pasqua amb el ritu del baptisme, les lletanies prèvies a la festa de l'Ascensió, i la Vetlla de la Pentecosta. Potser també en formava part l'ordre per a celebrar el sínode diocesà propi d'aquest manuscrit —PRod, p. 476-482, de l'esmentada edició—, que segurament se celebrava dins l'octava de la Pentecosta o en les setmanes següents, abans de l'estiu. Aquest extens ordre, que encara no ha estat estudiat amb detall, s'inspira en l'OR XXIV o en un dels seus derivats. Seria molt interessant de poder reconstruir-lo partint dels dos manuscrits i d'altres possibles testimonis catalanonarbonesos, perquè podria ser un text compost a Narbona en els primers anys del segle IX.

La diferència, però, més gran que hi ha entre els dos ordres és que a les rúbriques s'hi intercalaren les oracions corresponents independentment l'un de l'altre. Mentre que el Pontifical de Vic les va copiar d'un sacramentari gregorià pur, l'altre, el de Roda, les va treure d'un sacramentari gregorià mixt o gelanitzat. El de Vic també hi afegeix altres oracions de tipus gal·licà i hispànic. Tots dos, però, tenen els textos per a saludar el crisma, que semblen d'origen narbonès.

El conjunt d'oracions del nostre pontifical s'inicia amb una extensa benedicció de l'oli dels malalts —n. 104— que deu ser d'origen gal·licà perquè es troba en el Pontifical Romano-Germànic i en el «Liber Ordinum» d'Albelda. És una fórmula per a beneir l'oli dels malalts en qualsevol moment, fora, evidentment, del Dijous Sant. Segueix la benedicció

23. Sobre aquest ordre, vegeu GROS, «L'ordre catalano-narbonès...». Cf. nota 1.

del bàlsam amb dos textos —n.105 i 107— que després apareixeran en el Pontifical de Guillem Durand, que havia estat canonge de Narbona. La benedicció del crisma, d'acord amb el costum litúrgic romà, es fa al final del cànon, abans del «Per quem domine». Els textos —n. 109-110— són els propis del Sacramentari Gregorià. La benedicció de l'oli dels catecúmens és posada després de la comunió del bisbe, i està formada per un exorcisme gelasià i la corresponent benedicció gregoriana —n. 115-116. Al final, hi ha la benedicció de l'oli dels malalts —n. 117-118—, formada per un exorcisme gelasià que també es troba al Pontifical Romano-Germànic, seguit d'una extensa benedicció possiblement hispana perquè es troba en el «Liber Ordinum» presbiteral de Silos.

En la composició d'aquest ordre s'ha donat preferència, com és lògic, als textos romans, que s'han completat amb altres textos gal·licans i hispànics, i segurament també narbonesos. De fet, segons sembla, l'església hispana no tenia textos per a beneir el crisma, i la seva benedicció consistia simplement a posar el recipient que el contenia sobre l'altar, el Diumenge de Rams, junt amb el pa i el vi, costum que queda ben explicada en la rúbrica n. 114 del nostre ordre.

És difícil de dir quan i on fou estructurat així aquest ordre, però, pel seu contingut, especialment per la presència en el conjunt de textos i de rúbriques de l'última oració de benedicció per a l'oli dels malalts i de l'esmentada rúbrica que mana posar el crisma sobre l'altar durant la celebració eucarística, en principi cal posar el seu origen a la catedral de Narbona, en els primers temps del canvi de litúrgia, és a dir, entorn de l'any 800. Com que es tractava d'un ordre tan necessari i important, que els bisbes devien fer-lo servir cada Dijous Sant, per després distribuir els sants olis a totes les esglésies parroquials del bisbat, cal pensar que no es tardaria massa a redactar-lo.

Els textos de la sinaxi del Divendres Sant —n. 120-144— són els que sempre es troben en els sacramentaris catalanonarbonesos, amb també l'afegitó, al final de les oracions solemnes, de la pregària pels difunts —n. 140-141—, que també es troba en el Sacramentari de Ripoll i que deu ser un afegitó narbonès fet en el moment de canvi de litúrgia. Cal no oblidar que en les oracions solemnes hispanogal·licanes de la Vetlla Pasqual, paral·leles a les oracions romanes del Divendres Sant, sempre hi ha la pregària pels difunts. En la rúbrica inicial de l'ordre encara es conserva l'al·lusió a la basílica de la Santa Creu de Roma on el papa celebrava la sinaxi d'aquesta diada. Pel Dissabte Sant, com hem dit, el *libellus* només té l'oració de benedicció del foc nou, previ a l'inici de la Vetlla Pasqual —n.145—, text que deu ser d'origen gal·licà o narbonès.

EL «LIBELLUS AD ORDINATIONES ECCLESIASTICAS» —N. 146-237—

Hem copiat el títol d'aquest *libellus* de l'inventari dels llibres que el bisbe Riculf llegà a la catedral d'Elna l'any 915,²⁴ perquè en el nostre pontifical no porta títol. Segurament, aquest és un dels *libelli* que s'ha conservat més fidel al model creat a la catedral de Narbona entorn de l'any 800. També ens permet veure molt clarament els mètodes i principis emprats pels liturgistes narbonesos quan accepten la nova tradició litúrgica romanofranca i la completen amb els elements hispànics que li mancaven.²⁵

El *libellus* és format per unes vint unitats o ordres, que van de la benedicció hispana de l'infant que inicia els seus estudis a l'escola catedralícia o monàstica fins a l'ordenació del bisbe i la seva instal·lació en la càtedra. La benedicció episcopal, però, és separada de les ordres anteriors per dues benediccions episcopals, cosa que permet de pensar que el *libellus* primitiu acabava amb la benedicció del prevere, per continuar, com després direm, amb els ritus de la professió monàstica, de la benedicció de l'abat i de l'abadessa, de la consagració de les verges i la benedicció de les vídues que es posaven al servei de l'església.

Els textos bàsics de les ordenacions són els del Sacramentari Gregorià i del seu Suplement d'Aniana. Hi ha també elements complementaris que es troben en pontificals anglesos. Més importants són, però, els elements hispànics que el *libellus* conté, tots ells trets d'un exemplar del mateix *libellus* que es troba en el «Liber Ordinum» d'Albelda. La inserció d'aquests elements és força equilibrada i feta amb la intenció d'afegir el que mancava en els llibres de la tradició romanofranca. El seu compilador treballava per a una església catedral concreta, de llarga tradició litúrgica hispana, que necessàriament, com hem vist, ha de ser la de Narbona, en un moment que encara podia tenir al davant l'esmentat *libellus* hispànic i els nous llibres romanofrancs. I això, evidentment, només succeí entorn de l'any 800, en el moment del canvi de litúrgia.

Els afegitons hispànics més importants són aquests: l'oració per a l'admissió d'infants en les escoles catedralícies i monàstiques —n. 146—; l'oració per a fer clergue un infant —n. 148—, que malgrat que no figura en el «Liber Ordinum» esmentat, també sembla hispana; la vestició de la túnica talar als nous clergues —n. 152—; les antífoes i l'oració conclusiva de l'ordre «ad barbas tondendas» —n. 156-157—; els textos del lliurament dels volums de les *Cartes de Sant Pau* i del «Liber Manualis» al sotsdiaca i al prevere, respectivament —n. 185 i 218—, i la introducció en el conjunt de cinc ordres íntegres per a la benedicció de l'ardiaca —n. 186-187—, del primicer —n. 188-189—, del sagristà —n. 190-191—, del bibliotecari i responsable de l'escriptori —n. 192-193, i el de benedic-

24. F. MONSALVATJE, *Noticias históricas: El Obispado de Elna*, vol. 21, Olot, 1911, p. 330.

25. Sobre aquest ordre, vegeu GRÓS, «Las órdenes sagradas...». Cf. nota 1.

ció de l'arxipreste —n. 194-195—, tots cinc totalment desconeguts de la tradició romanofranca.

Alguns d'aquests ordres també es troben en l'esmentat Col·lectari-Ritual de La Grassa,²⁶ abadia fundada pel mateix arquebisbe Nebridi de Narbona que propicià el canvi de litúrgia en la catedral de Sant Just i Sant Pastor, com ja hem dit, vers l'any 800. És també d'aquesta catedral que el *libellus* passà a la catedral de Vic quan s'hi restaurà el culte vers l'any 880.

L'ordre de la consagració episcopal, en canvi, no presenta cap element d'origen hispànic evident, i en alguns punts sembla que està relacionat amb l'ordre que el Pontifical de Roda d'Isàvena té per a la mateixa cerimònia —PRod. p. 284-297 de l'edició de R. Barriga.

EL «LIBELLUS» DELS RITUS MONÀSTICS —N. 238-281—

Com hem dit anteriorment, és molt possible que aquests ordres de tipus monàstic siguin simplement la continuació de l'anterior *libellus* dels ordres sagrats, del qual quedà separat en intercalar-hi al mig l'ordre de la benedicció episcopal. De fet els uns i els altres es troben seguits en el «Liber Ordinum» d'Albelda, el qual no porta la benedicció episcopal que els separi.

Els ritus monàstics s'inicien amb l'ordre dels que prenen l'hàbit quan renuncien al món i quan entren a formar part d'una comunitat monàstica —n. 238-245. L'ordre conté l'antiga oració de l'ordre hispànic —n. 239—, col·locada entre altres textos d'origen gal·licà. Segueixen dues oracions per a beneir l'hàbit talar que cal imposar-li —n. 242-243—, segurament també d'origen gal·licà, seguides de la fórmula del canvi dels vestits —n. 244—, i la benedicció final que també és d'origen hispànic —n. 245. En el «Liber Ordinum» d'Albelda segueix el ritu de la comunió, i en acabar la celebració eucarística el nou monjo, d'acord amb la tradició monàstica hispana, ha de signar el document del pacte fundacional del monestir —«roborato proprio nomine in pactionis libello»— mentre es canta el verset «Suscipe me domine» —Ps 118, 116—, ja esmentat en la Regla de Sant Benet, la col·locació del document sobre l'altar —aquí el document és anomenat «testamento libello»— i una oració conclusiva en la qual es prega per la fidelitat del nou monjo i perquè en rebí el premi que li correspondrà al cel. Aquesta última part, en la qual cal veure-hi la influència del capítol 58 de la Regla benedictina, el Pontifical de Vic ho té en el segon ordre del *libellus*, que s'anomena «Ordo super novicios» —n. 246-256. Aquest canvi, evidentment, respon a l'adaptació dels

26. Són els ordres «Ad clericum faciendum» i «Ad barbas tondendas», que es troben als folis 172-174 de la part més antiga del Col·lectari-Ritual, als folis 234v-235v del primer suplement, i als folis 259v-260 del segon suplement.

antics ritus hispànics a l'esmentada Regla de Sant Benet, que preveu l'entrada del postulant en la comunitat com a novici només amb la vestició de l'hàbit talar i la seva professió monàstica després d'un any de prova, estructura imposada a tot l'Imperi pel capitular monàstic de Lluís el Piadós de l'any 817.²⁷

L'«Ordo super novicios» s'inicia amb un triple interrogatori fet per l'abat al novici en el qual aquest declara públicament la seva acceptació del canvi de vida que comporta l'entrada en el monestir. Les tres preguntes es refereixen a la renúncia al món, a la conversió de costums i a l'obediència —n. 246. Les promeses sobre la conversió de costums i a l'obediència ja s'esmenten en el citat capítol 58 de la Regla de Sant Benet,²⁸ la qual hi afegeix la promesa d'estabilitat en el monestir no esmentada en el text del nostre pontifical. Segueix el text del document de la professió monàstica que el novici ha de signar i col·locar sobre l'altar —n. 247—, seguit de la triple recitació del verset «Suscipe me domine». Tot això també es troba en l'esmentat capítol de la Regla benedictina, d'on la rúbrica del n. 248 en copia parcialment el text. La cerimònia continua amb el cant dels salms 50, 26 i 120, seguits del *parenostre* i d'uns versets —n. 249—, i del rès de sis oracions, la primera de les quals és la mateixa fórmula que el «Liber Ordinum» d'Albelda porta al final de l'ordre anteriorment esmentat d'entrada a la comunitat monàstica. Les altres cinc oracions —n. 251-255— es troben al Pontifical romà del segle XII. En l'adaptació del capítol 58 de la Regla benedictina plasmada litúrgicament en aquest ordre és molt possible que hi hagi intervingut Benet d'Aniana o algun dels seus monjos.

El *libellus* continua amb l'oració gregoriana per a la velació de les verges —n. 257—, i la benedicció dels seus vestits amb dues fórmules —n. 258-259—, tretes respectivament del Suplement del Sacramentari Gregorià i del Sacramentari Gelasià. Segueix encara una altra oració per a la benedicció de les verges —n. 260— que podria ser d'origen gal·licà, prèvia a l'oració romana presentada en forma de prefaci per a beneir les verges en el dia de l'Epifania i en el Dilluns de Pasqua —n. 261—, la qual, curiosament, segons la rúbrica que la precedeix, també pot servir per a beneir els monjos. És la versió llarga gelasiana d'aquest text romà tant important. Per a la benedicció de les vídues, el Pontifical té dues oracions —n. 262-263. La primera és d'origen gelasià, mentre que la segona és la del «Liber Ordinum» d'Albelda.

Segueix la benedicció de l'abat —n. 265-274. El ritu s'inicia amb el text hispànic de vestició de la *stamina*, que podria ser una mena de cogulla —n. 265—, tret de l'esmentat «Liber Ordinum». Llegida públicament l'acta de l'elecció del nou abat, que ha de ser signada per tots els

27. En aquest capitular, l'emperador imposà la Regla de Sant Benet a tots els monestirs de l'Imperi, bandeant totes les altres regles, especialment la de sant Colombà. Cf. A. BORETIUS, *Capitularia regum francorum*, vol. 1, MGH, Hannover, 1883, p. 344-349.

28. PL 66/803-806.

monjos, comença la lletania, i en acabar-la el bisbe, mentre el nou abat encara resta prosternat a terra, resa quatre oracions que semblen d'origen gal·licà —n. 267-270. Després, ja aixecat, el bisbe li lliura el llibre dels Evangelis i la Regla de Sant Benet —n. 271-272—, aquesta última amb un text copiat parcialment del lliurament del Leccionari als lectors en la seva ordenació —n. 161. A més, al final, també li lliura les claus del monestir i la crossa abacial —n. 273-274. El «Liber Ordinum» d'Albelda només esmenta el lliurament de la crossa i de la regla. El lliurament de les claus sembla cosa pròpia del nostre pontifical i podria ser de tradició narbonesa.

La benedicció de l'abat és seguida de la benedicció de l'abadessa, formada per dues oracions que semblen d'origen gal·licà —n. 275-276—, també seguides del lliurament de les claus del monestir i de la crossa abacial —n. 277.

El *libellus* acaba amb quatre oracions per al moment de la visita del bisbe a un monestir de monjos, a un monestir de monges i a una comunitat canonical —n. 278-281. Les dues primeres procedeixen del Suplement del Gregorià, la tercera és gelasiana, mentre que l'última podria ser pròpia del nostre pontifical perquè no l'hem sabut identificar en cap altre manuscrit consultat.

EL «LIBELLUS» DE LA UNCIÓ REIAL —N. 282-305—

La presència d'aquest ordre en el pontifical, com ja hem dit, sorprèn força perquè no es comprèn quina utilitat podia tenir un ordre així en un llibre litúrgic del segon quart del segle XII, quan els més alts dirigents polítics catalans no passaven de ser uns comtes, que de vegades s'anomenaven marquesos i prínceps. No serà fins enllaç de la família comtal de Barcelona-Osona-Girona amb la nissaga reial aragonesa que els seus membres esdevinguin reis, i no serà fins molt després que un d'ells, Pere el Catòlic, l'any 1204, serà ungit i coronat a Roma pel papa Innocenci III.

Com que en l'ordre no hi ha cap text, ni cant, ni rúbrica que pugui semblar d'origen hispànic, malgrat que d'aquest ritu, en els llibres hispànics, només se n'hagin conservat els cants de l'ofici i de la missa, junt amb les tres lectures, cosa que també, com hem dit, succeeix en l'ordre de la benedicció del bisbe, és possible que ambdós ordres es trobessin copiats en un mateix *libellus* que hauria quedat dividit en dos en intercalar-hi els ritus monàstics anteriorment esmentats. També haurien pertangut a aquest *libellus* les dues benediccions «super regem» i «tempore concilii» —n. 219-220—, col·locades entre l'ordenació del prevere i la del bisbe.

L'ordre és inserit dins la celebració eucarística d'aquesta diada, de la qual s'indiquen tots els cants i les dues lectures bíbliques. Les oracions de la missa procedeixen de la «Missa pro regibus» del Suplement del Sa-

cramentari Gregorià. La unció reial es fa després de la lectura de l'Evangeli, al qual segurament devia seguir el sermó episcopal explicatiu del sentit de la cerimònia i de les obligacions que el candidat assumia quan era ungit. La infusió del crisma és precedida de tres oracions —n. 288-290— i va seguida d'una altra oració —n. 292. Mentre es fa la unció es canta l'antífona «Unxerunt Salomonem» i el salm 20. Després ve una altra pregària —n. 292— seguida del lliurament al nou rei del ceptre, de la crossa —«baculum», diu la rúbrica—, i de la imposició de la corona, tots tres lliuraments dels distintius reials seguits de tres oracions —n. 294, 296 i 298. Al final hi ha unes aclamacions a favor del nou rei —n. 299— i l'oració conclusiva del ritu —n. 300. Segueix la celebració de la missa, amb prefaci propi —n. 303.

Tots els textos de l'ordre ja són coneguts per altres pontificals romanofrancs europeus. Una de les oracions, la de «Te invocamus domine» —n. 288— ja es troba en l'ordre de la coronació de la princesa Judit, filla de Carles el Calb, que l'any 856 es casà amb el rei anglès Edelfulf.²⁹ Això últim podria explicar la presència d'aquest *libellus* entre els llibres litúrgics de la Seu de Narbona, perquè cal pensar que els seus arquebisbes segurament intervingueren en alguna coronació reial de la Cort carolíngia, en temps de l'esmentat Carles el Calb i dels seus successors, des d'on potser hauria passat a la catedral de Vic quan s'hi restaurà el culte. Malgrat tot això, sempre caldrà tenir present que el compilador del Pontifical de Vic la copià simplement «ne pereat», cosa que sempre és d'agrair.

EL «LIBELLUS AD ECCLESIAM CONSECRANDAM» —N. 306-416—

El títol d'aquest *libellus* l'hem tret del testament ja esmentat del bisbe Riculf d'Elna,³⁰ perquè en els inventaris dels anys 957 i 971 dels llibres de la catedral de Vic només es diu «quaternos [...] duos de dedicatione» i «quaternos de dedicatione», respectivament.³¹ El *libellus* s'inicia amb la benedicció i la consagració de la primera pedra del nou temple —n. 306-308. Després segueix l'ordre pròpiament dit, amb l'oferiment i la benedicció dels objectes del culte —n. 364-373— col·locats abans del trasllat de les relíquies al nou temple. S'acaba amb la benedicció de les campanes —n. 401-408—, del cementiri —n. 409-414—, i l'ordre per a la reconciliació dels altars i dels temples profanats —n. 415-416. Encara cal afegir-hi la benedicció del baptisteri, o més ben dit, de la pica baptismal —n. 515-516—, que es troba col·locada entre el Missal Votiu i el Benediccional, potser posada en aquest lloc per error del copista.

29. A. BORETIUS - V. KRAUSE, *Capitularia regum francorum*, vol. 2, MGH, Hannover, 1897, p. 425-427.

30. Cf. nota 24.

31. Cf. nota 17.

Per l'estudi fet ja fa anys d'aquest ordre,³² sabem que d'aquest text només se n'han conservat tres testimonis íntegres, tots tres pertanyents a esglésies de l'antiga narbonesa. Són el Pontifical de Roda d'Isàvena —p. 482-532 de l'edició de R. Barriga—, el Pontifical de Narbona, ara perdut, però conservat en part en Martène —Mart 2/733-747— i el nostre manuscrit. Sembla que dels tres, el Pontifical de Roda d'Isàvena és el que l'ha conservat en la versió més primitiva, mentre que els altres dos ja el presenten força alterat en els ritus secundaris de la cerimònia.

El seu compilador utilitzà un ordre romanofranc, fet a partir dels OR XLI i OR XLII, que es troba en molts sacramentaris de les províncies eclesiàstiques de Reims i de Sens, el més antic dels quals és el Sacramentari de Saint-Denis, París, BNF, lat. 2290, datable a mitjan segle IX, encara que l'ordre deu ser força anterior, al qual s'hi afegí les antífones, responsoris i oracions de l'antic ordre hispànic de la consagració d'esglésies i d'altars. D'aquest ordre, només se'n coneixien les antífones i els responsoris conservats als fragments de l'Antifonari de Silos³³ i a l'Antifonari de Lleó —p. 440-443 de l'edició de Brou-Vives. L'ordre narbonès ha permès conèixer també les seves oracions, que per desgràcia no s'han conservat en cap dels «Liber Ordinum» hispànics.

Els elements hispànics més importants que conté són aquests: oració de benedicció del temple —n. 352—, benedicció de l'altar —n. 361—, benedicció conjunta del temple i de l'altar —n. 363—, benediccions dels objectes que han de servir per al culte —n. 365, 367 i 371—, la benedicció del sepulcre fet dins l'altar on s'han de col·locar les relíquies —n. 383— i, entre d'altres, les grans antífones «Corpora sanctorum», «Vos sacerdotes», «Intulerunt sacerdotes» i «Induit te dominus» —n. 387, 390, 391 i 393, respectivament— per a la col·locació de les relíquies dins l'altar i la vestició d'aquest amb les tovalles. Amb tots aquests elements pràcticament es pot refer el que és essencial de l'antic ordre hispànic de consagració d'esglésies i d'altars. El pergamí amb els deu manaments de la llei de Déu, els inicis dels quatre evangelis, el nom del bisbe consagrant, la data de la cerimònia i els noms dels sants de les relíquies, sembla que és una aportació narbonesa —n. 385-386.

El mètode de composició de l'ordre conjumina molt bé les tradicions romanofranca i hispana, suposa el mateix ambient i les mateixes necessitats culturals descobertes en els ordres anteriorment descrits, especialment en els dels ordres sagrats. Per això cal datar-lo a Narbona, vers l'any 800, en el moment del canvi de litúrgia anteriorment esmentat.

Els ritus de la benedicció de les campanes —n. 401-408—, del cemen-tiri —n. 409-410— i de la reconciliació dels altars i dels temples profanats —n. 415-416—, semblen de tradició romanofranca, formats essencialment amb textos gal·licans, i no hi hem sabut trobar influències

32. GROS, «El ordo romano-hispánico...». Cf. nota 1.

33. M.-S. GROS, «Les fragments parisiens de l'Antiphonaire de Silos», *Revue Bénédictine*, 74 (1964), p. 324-333.

hispanes. De fet, de tots aquests ordres el «Liber Ordinum» d'Albelda —LOrdE 299-300— només té l'ordre per a la benedicció de les campanes, però hi utilitza textos diferents.

ELS RITUS PENITENCIALS —N. 417-433—

Aquesta és una de les seccions més reduïdes del Pontifical de Vic. No té rúbriques i només és constituïda per oracions en la seva majoria tretes del Suplement del Sacramentari Gregorià. Són dividides en dues sèries, la primera de les quals —n. 417-423— és formada per les oracions d'entrada a la penitència pública del Dimecres de Cendra, encara que això no consti en la rúbrica que les precedeix, mentre que en la segona sèrie —n. 424-433— es diu explícitament que les oracions són per a la reconciliació dels penitents el Dijous Sant.

A més de les oracions del Suplement esmentat, l'ordre porta pregàries de tipus romanofranc ja conegudes a través d'altres ordres semblants. Una d'aquestes oracions, la «Manus impositio» —n. 428— havia estat utilitzada en la litúrgia hispana per a reconciliar els cristians que havien rebut el baptisme per ministres de grups herètics —LOrdE 185—, però el nostre pontifical la copia de la versió de l'esmentat suplement on s'ha suprimit l'al·lusió al baptisme dels heretges. D'això es pot deduir que el compilador del Pontifical de Vic copià l'ordre dels sacramentaris en ús a Vic sense necessitar cercar-les en un *libellus* independent, del qual, d'altra banda, no en tenim cap testimoni literari.

Per desgràcia, encara no existeix cap estudi global sobre l'administració de la penitència pública a l'antiga narbonesa, fet que ens impedeix anar més enllà en aquest comentari.

EL «MISSAL VOTIU» —N. 434-516—

El compilador del Pontifical de Vic copià aquí aquesta mena de missal votiu per raons purament pràctiques, segons es pot deduir del seu contingut. D'altra banda, com hem dit, en alguns dels ritus del pontifical el bisbe necessitava tenir a mà l'ordinari i el cànon de la missa, tal com és el cas de les misses dels escrutinis dels ritus baptismals, la consagració dels sants olis del Dijous Sant, les ordenacions sagrades, i en el ritu de la consagració d'esglésies, entre d'altres, però, a més, amb les misses votives que el missal conté, el bisbe també podia utilitzar-lo en els diumenges i dies d'entre setmana per a la celebració eucarística privada.

El compilador del nostre pontifical degué treure tots aquests textos dels missals en ús a la catedral de Vic a la primera meitat del segle XII, que per desgràcia, segons sembla, s'han perdut. El títol és força reduït i s'hi ha suprimit l'«editus primum a beato Gelasio papa romane sedis,

emmendatus et brevius a beato Gregorio papa»,³⁴ títol que molt possiblement els liturgistes narbonesos posaren al davant de la recensió del Sacramentari Gregorià completat per Benet d'Aniana amb el seu extens Suplement i el *libellus* de les misses pròpies de la narbonesa, entorn de l'any 800, en el moment del canvi de litúrgia tantes vegades esmentat.

L'ordinari del Missal encara no porta oracions per a la vestició de l'oficiant. Encara que al segle XII els ordinaris de la missa dels bisbats no eren massa fixats, si és que es pot dir que l'ordinari d'aquest missal és bàsicament el futur ordinari osonenc dels segles posteriors. Ho diem perquè per a l'oferiment del pa —n. 436—, per a la petició dirigida al poble perquè pregui Déu a fi que accepti les ofrenes presentades —n. 438—, i en l'oració d'abans de la comunió del sacerdot —n. 460—, ja es fan servir les mateixes fórmules que es troben en el Missal de Vic imprès l'any 1496.³⁵ No té, en canvi, cap oració per a l'ofrena del calze, segurament per oblit del copista, fet que com ja hem dit anteriorment fa pensar que el volum mai va ser usat pels bisbes osonencs.

El cànon és el del Sacramentari Gregorià en la seva versió de després de la reforma gregoriana del final del segle XI, havent-hi eliminat els *memento* complementaris que de vegades portava, i sense els sants afegits en el «Communicantes» —n. 445— i en el «Nobis quoque peccatoribus» —n. 453. En canvi en el «Libera nos quaesumus domine» —n. 457— de després del parenostre encara hi porta l'al·lusió a l'arcàngel sant Miquel que ja manca en l'esmentat Missal de Vic imprès l'any 1496. Aquest afegit podria haver estat fet al cànon dels sacramentaris de la catedral de Vic, a mitjan segle X, en construir-s'hi l'església funerària dedicada a l'esmentat arcàngel.

De les setze misses votives que conté, les quatre primeres serveixen per a cobrir la celebració eucarística de tots els dies de la setmana. La primera és dedicada a la Santíssima Trinitat i s'hi diu que és per a ser celebrada el diumenge —n. 462-468. Porta els inicis de les dues lectures bíbliques i el prefaci. Els seus textos procedeixen de les misses votives anomenades d'Alcuí, encara amb la primitiva «Super populum» convertida en una «Alia». La missa del dilluns és la dels Sants Àngels —n. 469-471—, la del divendres és la dedicada a la Santa Creu —n. 472-474—, i la del dissabte és la de la Mare de Déu —n. 475-478. Totes tres també procedeixen del grup de les misses d'Alcuí. Per a altres dies de la setmana podia escollir una de les altres misses. La més interessant de totes és la penúltima missa votiva del conjunt —n. 509-511—, que ha estat estudiada amb tot detall per José Janini.³⁶ Les seves tres fórmules són molt extenses, seguint l'estil de les pregàries hispanes, de les quals contenen

34. Sobre aquest títol, vegeu *Missale Vicense 1496: Edició facsimilar reduïda a cura de Francesc Xavier Altés i Aguiló*, BLC 3, Barcelona, 2001, p. 45.

35. *Item*, f. CLXXIII-CLXXIIIv i CLXXXIXv.

36. J. JANINI, «Fuentes visigóticas de una misa del Vic 104», *Revista Catalana de Teologia*, 6 (1981), p. 157-160.

moltes expressions, de vegades copiades al peu de la lletra. Segons Janini sembla que és obra d'un monjo que la redactà en el moment de canvi de litúrgia a la Narbonesa.

EL «LIBELLUS BENEDICTIONUM» —N. 517-579—

Aquesta secció del Pontifical de Vic és força extensa, però com que els benediccionals de l'antiga Narbonense encara no han estat estudiats globalment es fa difícil de relacionar-la amb els llocs paral·lels d'altres manuscrits, especialment dels sacramentaris i dels rituals per saber si tots vénen d'un arquetipus comú. Podem, però, conèixer les seves fonts més importants perquè és fàcil de detectar-les.

És possible que aquest benediccional bàsicament sigui d'origen gal·licà, però, en la seva estructuració actual depèn del Suplement del Sacramentari Gregorià escrit per Benet d'Aniana entorn del 800. Comença amb la benedicció de la sal i de l'aigua que han de servir per a l'aspersió sobre els objectes que cal beneir —n. 517-525. Aquest petit ordre és literalment tret de l'esmentat suplement, només afegint-hi una oració en el moment de tirar la sal en l'aigua —n. 522— i el cant de l'antífona «Asperges me domine», seguida del salm 50 —n. 524.

Segueixen les benediccions dominicals dels diferents locals i indrets d'una comunitat canonical o monàstica. Els textos són trets de l'esmentat suplement, però segueixen un ordre diferent, afegint-hi, a més, dues oracions per a la benedicció de la sala capitular —n. 529— i del «potionario», la farmàcia —n. 533—, benediccions que també es troben en el Sacramentari de Vic i en el de Ripoll —n. 1447 i 1451, i n. 1788-1789, respectivament, segons les edicions d'A. Olivar. Això ja permet intuir que els tres llibres litúrgics, en aquest punt, segurament procedeixen d'un model comú. Com que la llista del Pontifical de Vic és la que conté més benediccions, també és possible que sigui la més fidel a aquest model. El diferent ordre en la presentació de les benediccions ha de respondre a unes edificacions canòniques o monàstiques concretes. Les situades entorn del claustre de la catedral de Vic, ara són difícilment identificables perquè tot aquest sector de la canònica va ser reedificat al segon quart del segle XIV quan es construí el claustre gòtic.

Després vénen una benedicció de la sal, de tipus genèric —n. 544—, que no hem sabut identificar en cap altra font litúrgica, i una altra benedicció de la sal —n. 545— que procedeix del Suplement del Gregorià. La sèrie continua amb 34 oracions per a beneir objectes —una casa nova, atuells, pous...—, persones —els que han estat alliberats de les mans dels enemics, els pelegrins...— i aliments —pà, vi, fruits de la terra... Algunes semblen pròpies del nostre manuscrit, encara que una recerca més acurada en tot l'antic benediccional romanofranc segurament farà possible d'identificar-les en altres fonts. El Sacramentari de Vic en presenta una

recensió molt reduïda formada només per 8 oracions —n. 1461-1468 de l'edició d'Olivar. Algunes peces del benediccional que apareixen en el «Liber Ordinum» d'Albelda —n. 548 i 560—, també deuen venir de les recopilacions litúrgiques narboneses fetes entorn de l'any 800.

Al final encara hi ha la benedicció dels servents de la cuina de la canònica o del monestir —n. 574-577—, la del lector que ha de llegir al menjador —n. 578— i una benedicció especial per al clergue o el monjo al qual se li ha manat de fer un encàrrec concret —n. 579.

En conjunt es pot dir, en espera d'ulteriors recerques en aquest camp, que el benediccional del Pontifical de Vic sembla que és un dels més complets utilitzats a l'antiga Narbonense, que bàsicament depèn del Supplement del Sacramentari Gregorià, i que presenta algunes oracions pròpies que podrien procedir d'un benediccional narbonès originat a la catedral de Narbona o bé al monestir d'Aniana, al començament del segle IX, amb materials procedents de benediccionals principalment gal·licans i amb algunes peces hispanes. Amb ell, els clergues i els monjos narbonesos tenien a mà una bona col·lecció de benediccions per a satisfer les necessitats de la seva acció pastoral enmig del poble i de la comunitat en què vivien.

EL «LIBELLUS» DE L'«ORDO NUBENTIIUM» —N. 580-598—

Encara no existeix un estudi global dels ritus matrimonials a l'antiga Narbonense, però els ordres que se n'han publicat, especialment els del Pontifical de Roda d'Isàvena —p. 329-340, de l'edició de R. Barriga—, del Sacramentari de Vic —n. 1403-1429, de l'edició d'A. Olivar—, i del Pontifical d'Arle de Provença³⁷ permeten avançar amb seguretat en l'estudi d'aquest ordre.

En les esglésies de l'occident cristià hi hagué bàsicament dos tipus de ritus matrimonials. Són el romà, testimoniàt ja a mitjan segle VI en el Sacramentari de Verona —n. 1105-1110, de l'edició de Molhberg—, i el gal·licanohispà, també de vegades anomenat visigot, que es conserva en estat força pur en els «Liber Ordinum» d'Albelda i de Silos —n. 1047-1069 i n. 167-186, respectivament, de les edicions de Janini. El primer, el romà, se centra en la benedicció de l'esposa amb vista a la seva fertilitat, posada entre el rès del parenostre i el lliurament de la pau, mentre que l'altre, el gal·licanohispà, seguint el cànon 101 dels «Statuta Ecclesiae Antiqua», escrits a Provença vers l'any 475,³⁸ té per objectiu la benedicció conjunta dels dos esposos feta abans de la celebració eucarística. A més va precedit del lliurament de les arres i al final té textos per a un

37. MARTÈNE, *De Antiquis...*, vol. 2, col. 363-365, i J.-B. MOLIN - P. MUTEMBE, *Le rituel du mariage en France du XIIIe au XVIe siècle*, París, 1974, p. 300-301.

38. M.-S. GROS, «Les Wisigoths et les liturgies occidentales», *L'Europe héritière de l'Espagne wisigothique*, Madrid, 1992, p. 130-131.

possible segon matrimoni, quan un dels dos esposos ha quedat vidu. Segons sembla, cal posar el seu origen en les disposicions canòniques del bisbe Cesari d'Arle, en el primer quart del segle VI, quan un cop havia desaparegut l'estructura civil romana que regulava els matrimonis, aquests passaren pràcticament a dependre de l'Església.³⁹

De la mescla d'aquests dos ordres, el romà i el gal·licanohispà, en sortiren tots els ordres matrimonials de la meitat sud de l'actual França, i especialment els de l'antiga narbonesa, als quals pertany el text del nostre pontifical.

L'ordre comença amb la benedicció de les arres —n. 580-581—, formada per una oració i una benedicció que es troben en les fonts gal·licanohispanes de l'ordre i en els esmentats Pontificals de Roda i Sacramentari de Vic. Després ve la benedicció del llit nupcial —n. 582—, que també es troba en el «Liber Ordinum» d'Albelda.

Les oracions de la missa en la qual es troba inserida la benedicció romana de l'esposa, són les del Sacramentari Gregorià. Una extensa rúbrica —n. 587—, posada abans de la benedicció de l'esposa, és treta parcialment de l'antiga rúbrica gal·licanohispana que es troba en el «Liber Ordinum» d'Albelda n. 1055. Les antigues oracions gal·licanohispanes serveixen d'introducció de l'extensa oració romana de benedicció de l'esposa «Deus qui potestate virtutis tuae» —n. 591—, la qual, alhora, és seguida per tres altres oracions —n. 592-594— de l'esmentada tradició gal·licanohispana. Després ve el lliurament de l'esposa a l'espòs feta pel ministre sagrat —n. 595—, i l'avís de no consumir el matrimoni fins a la tercera nit per respecte a la comunió que han rebut —n. 596— inspirada en l'esmentat cànon 101 dels «Statuta Ecclesiae Antiqua». L'ordre acaba amb una oració pel cas d'unes segones núpcies —n. 598—, que també es troba en l'esmentat «Liber Ordinum» d'Albelda —n. 1069, de l'edició de Janini.

La mescla dels elements dels ordres romà i gal·licanohispànic, donant preferència al primer, però completant-lo amb els elements que li mancaven del segon, com són els ritus previs de la benedicció i lliurament de les arres i l'oració per a un possible segon matrimoni, ens porten novament a la problemàtica del canvi de litúrgia a Narbona entorn de l'any 800 que hem destacat en la majoria dels ordres fins ací descrits. Caldria també estudiar si la seva presència en l'esmentat Pontifical d'Arle de Provença és conseqüència de la influència narbonesa sobre els ritus de l'arquebisbat d'Arle o bé fruit d'una solució local similar a l'esmentada de Narbona de l'any 800. El mateix cal dir dels ordres dels bisbats dependents de Burges, de Lió i de Vienne que segons Jean-Baptiste Molin³⁹ presenten influències dels ritus matrimonials gal·licanohispànics.

39. Cf. nota 37.

EL «LIBELLUS» DELS EXORCISMES —N. 599-610—

Tampoc hi ha un estudi global sobre els ritus d'exorcisme a l'antiga Narbonesa, fet que impedeix valorar justament la importància que pot tenir aquesta secció del Pontifical de Vic pel seu estudi. Aquest ritu, però, també es troba en el Sacramentari de Vic —n. 1394-1402— on hi ha les dues mateixes misses que al nostre pontifical, seguides de dues oracions però diferents. El Pontifical de Roda d'Isàvena també el conté —p. 321-329. És format per una missa que té peces iguals que les del Sacramentari de Vic i el nostre pontifical, seguida de 9 oracions d'exorcisme, algunes també coincidents amb el sacramentari i el pontifical anteriorment esmentats.

Seguint més o menys el mateix ordre, el Pontifical de Vic comença l'ordre amb les dues mateixes misses del Sacramentari de Vic, seguides de 5 oracions d'exorcisme, la primera de les quals porta el títol de «Coniuratio». La primera i l'última de l'ordre —n. 606 i 610— deuen ser d'origen hispànic perquè es troben en el «Liber Ordinum» d'Albelda —n. 41 i 133—, mentre que les altres tres procedeixen del Suplement del Sacramentari Gregorià —n. 1512-1514. L'ordre no conserva, en canvi, l'extensa rúbrica del Pontifical de Roda —p. 325— on s'expliquen les signacions que cal fer en el front i en el pit i en l'esquena —«inter scapulas»— del posseït, inspirada parcialment en les rúbriques corresponents del «Liber Ordinum» d'Albelda —n. 126-129— la qual, no obstant això, devia figurar en el *libellus* primitiu de Vic perquè es troba en el fragment Vic, Bib. Episc., frag. I/10, de mitjan segle x, procedent de l'Arxiu Capitular osonenc.

La barreja d'oracions hispanes amb oracions gal·licanes del Suplement del Sacramentari Gregorià ens porta novament al moment de canvi de litúrgia a la Narbonesa, vers l'any 800, ja detectada en els ordres anteriors més importants.

EL «LIBELLUS» DE L'«ORDO UNCTIONIS» I DE L'«ORDO INFIRMI AD FINEM DEDUCTI» —N. 611-737—

Aquesta part del Pontifical de Vic té tres ordres: el de la unció dels malalts, es podria dir normal —n. 611-677—, l'ordre «brevior» per a la unció des malalts en perill imminent de mort —n. 678-690—, i l'ordre de recomanació de l'ànima de l'agonitzant i d'enterrament —n. 691-737. La manca d'estudis de conjunt sobre aquests ordres a l'antiga Narbonesa, i la gran quantitat de testimonis íntegres i fragmentaris que s'han conservat en els sacramentaris i en els rituals ens impedeix de recercar bé el seu origen i la seva evolució per a poder dir en quin estadi d'evolució es troba el seu text en el nostre pontifical. La continuïtat que els ritus d'unció, de recomanació de l'ànima i d'enterrament presenten en tots els sa-

cramentaris i rituals fa pensar que aquests ritus ja anaven junts en el mateix *libellus* del qual foren copiats pel compilador del pontifical. Per aquesta mateixa raó hem preferit de presentar-los conjuntament.

Els més importants testimonis d'aquests ordres són els textos dels Sacramentaris de Vic i Ripoll —n. 1469-1573 i n. 1813-1846, respectivament—, el del Pontifical de Roda d'Isàvena —p. 616-680 de l'edició de R. Barriga—, el del Pontifical de Narbona —Martène 1/883-893, que només conté l'ordre d'unció—, i el Col·lectari-Ritual de l'abadia de La Grasse, París, BNF, lat. 933,⁴⁰ encara inèdit. El text del Sacramentari de Ripoll és truncat al final, i el del Sacramentari de Vic porta el títol força curiós d'«Ordo unctionis pontificalis sive presbyteralis» que potser encapçalava el *libellus* primitiu d'on fou tret en integrar-lo al nostre pontifical.

L'ordre d'unció dels malalts es desenvolupa en aquestes 11 parts o seccions: 1. Entrada en la casa del malalt i salutació —n. 611-612—; 2. Set oracions que preguen pel bé del malalt, sis de les quals procedeixen del Suplement del Sacramentari Gregorià —n. 613-619—; 3. Confessió genèrica dels pecats i absolució —n. 620-621—; 4. Rés de salms, una extensa lletania i catorze oracions de tipus romanofranc per obtenir el perdó dels pecats, entre les quals hi ha les oracions del Suplement del Sacramentari Gregorià per a la reconciliació dels penitents el Dijous Sant —n. 622-643—; 5. Tres oracions prèvies a la unció del malalt, que es troben en el mateix ordre en el Pontifical de Roda —n. 644-646—; 6. Cinc antífones i l'himne «Christe caelestis medicina» per a ser cantats durant l'acte de la unció del malalt —n. 647-648—; 7. Tres textos per a la unció única del malalt, i els textos específics per a la unció del front, de les orelles, dels ulls, de les narius, dels llavis, del pit, de l'espatlla, de les mans i dels peus —n. 649-662—; 8. Cinc oracions i una benedicció per a després de la unció, dues de les quals es troben al «Liber Ordinum» d'Albelda —n. 663-668—; 9. Recitació del «Credo» i de l'«Agnus dei» previ a la comunió —n. 669—; 10. Òscul de pau i comunió —n. 670—; i 11. Set oracions i benediccions conclusives del ritu —n. 671-677. És, doncs, un ordre molt complet i extens. D'acord amb la classificació dels antics ordres romanofrancs feta pel professor A. Chavasse, el nostre ordre és testimoni en els n. 649-651 dels ordres del primer tipus, datables a l'inici del segle IX i caracteritzats per tenir una sola fórmula de tipus únic per a totes les uncions, mentre que en els n. 952-962 tindríem un afegitó propi dels ordres del segon tipus, datable a mitjan segle IX, que contenen una fórmula per a cada unció feta en els cinc sentits i els membres del cos del malalt.⁴¹

Podria ser hispana l'oració «Domine Ihesu Christe qui corripiendo»

40. Aquest manuscrit conté els ordres esmentats en els folis 179-225v del text primitiu, en els folis 239-259v del primer suplement, i en els folis 270v-272v del segon suplement.

41. A. CHAVASSE, «Prières pour les malades et onction sacramentelle», *L'Église en prière*, París, 1961, p. 584-587.

per a obtenir el perdó dels pecats —n. 613—, però no ho podem saber amb certesa perquè no figura ni al «Liber Ordinum» d'Albelda ni al de Silos. En canvi les antifones prèvies a la unció del malalt —n. 647—, malgrat trobar-se en l'esmentat «Liber Ordinum» d'Albelda, semblen d'origen gal·licà, d'on les hauria copiat l'ordre hispànic, del qual certament procedeixen l'oració. «Ihesu salvator noster et domine» i la benedicció «Propitietur dominus cunctis iniquitatibus» —n. 663 i 665, respectivament.

En aquest ordre trobem, doncs, novament, la mescla d'elements romanofrancs amb textos hispànics, encara que aquests últims en quantitat menys important perquè l'ordre d'unció dels malalts dels «Liber Ordinum» d'Albelda i de Silos també és molt reduït.

El segon ordre, el «brevior» —n. 678-690—, té menys importància perquè pràcticament és un resum de l'ordre anterior, encara que fet amb algunes oracions pròpies, totes però de tradició romanofranca. Les uncions es redueixen al front i als cinc sentits del malalt, totes fetes amb una única fórmula, com els ordres del primer tipus descrit per l'esmentat A. Chavasse.

L'ordre de recomanació de l'ànima de l'agonitzant i del seu enterrament es divideix en aquestes 9 parts: 1. Rés dels set salms penitencials i d'una lletania, seguits dels versets de la «capítula» i d'una oració, i si encara hi ha temps també del salm 118 i dels salms graduals —n. 691-697—; 2. Rés del «Credo in unum deum», del responsori «Subvenite sancti» i de l'oració «Proficiscere anima de hoc mundo», segurament d'origen gal·licà, amb repetició de l'esmentat responsori i rés de l'oració «Libera domine animam servi tui», també, segons sembla, d'origen gal·licà —n. 698-701—; 3. En el moment de la mort, rés de l'esmentat responsori i d'onze oracions, en les quals hi ha sis peces de les vuit que el Suplement del Sacramentari Gregorià porta a aquest mateix moment, dues de les quals —n. 711-712— també es troben en el «Liber Ordinum» de Silos, encara que poden ser una de les moltes influències romanofranques pròpies d'aquest manuscrit —n. 702-713—; 4. Rentat del cos del difunt mentre es canten salms i l'ofici de difunts, segurament les matines i les laudes, seguit de les dues oracions que l'esmentat suplement té per a aquest mateix moment de la cerimònia —n. 714-716—; 5. Trasllat del cos del difunt a l'església, amb repetició dels set salms penitencials i de la lletania anterior, i rés de quatre oracions, de les quals les dues primeres es troben en el «Liber Ordinum» d'Albelda —n. 717-721—; 6. Celebració de l'eucaristia i absoltes amb el cant de responsoris seguits de tres oracions de tipus romanofranc, dues de les quals es troben al Suplement del Sacramentari Gregorià —n. 722-728—; 7. Tres oracions de benedicció del sepulcre, de tipus romanofranc que també figuren al Sacramentari de Vic —n. 729-731—; 8. Col·locació del cos del difunt en el sepulcre amb el cant d'una antifona i de dos responsoris —n. 732—, i 9. Rés de les vespres de difunts, seguides de quatre oracions, de les

quals una, la «*Temeritatis quidem est domine*», podria ser d'origen hispànic perquè es troba en el «*Liber Ordinum*» d'Albelda —n. 733-737.

Com es pot veure en l'anterior descripció del contingut d'aquest ordre, és fàcil veure que es divideix en dues parts força ben definides, que són les oracions per a acompanyar el malalt en l'agonia fins a la mort —n. 1-3—, i el seu enterrament iniciat amb el ritu de rentar el cadàver fins a posar-lo en la tomba, i el rés de les vespres i de les quatre oracions conclusives del ritu —n. 4-9.

La primera part de l'ordre té com a base i nucli central el grup d'oracions del Suplement del Sacramentari Gregorià n. 1398-1403, precedides de cinc altres oracions de tipus romanofranc, una de les quals, la n. 704, també es troba en l'esmentat suplement. Tot aquest conjunt de pregàries, però, va precedit del rés de salms i d'una lletania, conclosa amb l'oració «*Omnipotens sempiterne deus conservator*» —n. 696—, que en el Sacramentari de Vic és la col·lecta de la missa per un malalt greu, i del rés del «*Credo*» nicenoconstantinopolità i del salm 118 —n. 697—, i de les oracions «*Proficiscere anima de hoc mundo*» i «*Libera domine animam servi tui*» —n. 699 i 701, respectivament. Tots aquests textos semblen d'origen romanofranc, i en l'ordre no n'hem sabut trobar cap d'hispànic, malgrat que el «*Liber Ordinum*» d'Albelda inicia l'ordre d'enterrament amb el cant de salms i el rés d'oracions amb el mateix objectiu d'acompanyar el malalt en la seva agonia —n. 188-194, de l'esmentat «*Liber Ordinum*».

La segona part de l'ordre, la pròpiament d'enterrament del difunt, comença amb el ritu de rentar el cadàver, ritu ja prescrit en el Suplement del Sacramentari Gregorià —n. 1407— i per l'esmentat «*Liber Ordinum*» d'Albelda —n. 195. Segueixen les oracions gregorians per després d'aquest ritu —n. 715-716. Després l'ordre es separa de l'esquema del Suplement, i en entrar el cadàver a l'església hi té dues oracions que segons sembla procedeixen de l'antic ordre hispànic d'enterrament —n. 221 i 238, del «*Liber Ordinum*» d'Albelda—, la segona, però, amb l'inici canviat. Són les peces n. 718 i 719 del nostre pontifical.

Acabada la celebració eucarística en bé de l'ànima del difunt, per a la qual el bisbe comptava amb les misses de difunts del Missal Votiu —n. 500-508—, i el rés d'una extensa oració —n. 725— que es troba en versió més reduïda en el Suplement del Sacramentari Gregorià, però que podria ser d'origen hispànic, ve el trasllat de les restes del difunt al cementiri situat a l'entorn de l'església, amb el cant de l'antífona «*In paradiso*», seguida de tres oracions intercalades entre el cant d'altres antífonas. Les dues primeres —n. 726-727— provenen de l'esmentat suplement, mentre que la tercera —n. 728— és de tipus romanofranc i es troba també al Sacramentari de Vic.

Segueix la benedicció de la tomba amb tres oracions que, com ja hem dit, també es troben al citat sacramentari de Vic, l'última de les quals és la fórmula «*Ineffabilis dei Patris*» —n. 731—, procedent del «*Liber Ordi-*

num» hispànic, que en els exemplars d'Albelda i de Silos —n. 217 i 77, respectivament— és la «completoria» que clou aquest ritu de benedicció del sepulcre. Un cop tancada la tomba, el ritu acaba amb el rés de les vespres de difunts i de quatre oracions conclusives, la primera de les quals —n. 734— també es troba alhora en la conclusió de la cerimònia, tant en l'esmentat «Liber Ordinum» d'Albelda com en el Suplement del Sacramentari Gregorià. De les altres tres, les dues primeres són d'origen romanofranc, mentre que l'última —n. 737— és també en l'esmentat suplement, al final de tot de la cerimònia.

L'anàlisi fet d'aquest extens ordre ens mostra novament que som davant un text litúrgic elaborat amb elements romanofrancs en part utilitzats per Benet d'Aniana en el seu Suplement del Sacramentari Gregorià i amb alguns textos hispànics que es troben en els «Libri Ordinum» d'Albelda i de Silos, encara que en aquest últim cas no s'ha pas d'excloure que siguin també d'origen gal·licà i ja utilitzats en les esglésies hispanes des d'antic. La barreja dels textos de les dues tradicions ens porta novament a la catedral de Narbona entorn de l'any 800, quan hi tingué lloc el canvi de litúrgia tantes vegades esmentat.

EL «LIBELLUS» DE LES BENEDICCIONS EPISCOPALS —N. 738-797—

El Pontifical de Vic es clou amb aquesta extensa col·lecció de benediccions episcopals per a la celebració de l'Eucaristia, que segons el costum litúrgic gal·licanohispànic el bisbe pronunciava sobre el poble abans de la comunió dels ministres i dels fidels, permetent així als seglars que no combregaven d'abandonar el temple abans de cloure la cerimònia. Totes les benediccions ja es presenten, d'acord amb el sistema gal·licanohispànic tardà, amb tres frases o membres als qual el poble respon amb tres «Amen» i la conclusió «Quod ipse praestare dignetur», segurament seguida amb el «In nomine Patris et Filii...». El «libellus» no s'ha conservat íntegre perquè al manuscrit li manca l'últim quadern, el qual, però, no sabem quants folis tenia.

La part del «libellus» conservat és dividit en dues parts ben definides, la primera de les quals conté els textos del temporal i del santoral barrejats seguint l'ordre cronològic de l'any litúrgic, amb un complement final format pels comuns del santoral i les celebracions del dia de la consagració d'una església, del dia del seu aniversari i el «natale» del bisbe, és a dir, l'aniversari de la seva consagració episcopal —n. 738-788. La segona part o secció conté les benediccions pròpies de les dominiques de després de la Pentecosta fins a la vigília de Nadal, incloent-hi, doncs, al final ara perdut, les benediccions de les quatre dominiques d'Advent —n. 789-797. En total, té actualment unes seixanta benediccions.

Per sort comptem amb quatre benediccionals narbonesos similars ja publicats. Són els del tantes vegades esmentat Pontifical de Roda d'Isà-

vena —p. 552-615 de l'edició de R. Barriga—,⁴² el del Pontifical d'Osca, Bib. Cap., ms. 9;⁴³ el del Sacramentari Episcopal d'Elna, Vic, Bib. Episc., ms. 209,⁴⁴ i l'afegit als folis primers i últims del Missal de Sant Ruf de la Catedral de Tortosa, Bib. Cap., ms. 11,⁴⁵ encara que aquest últim segurament és d'origen provençal com el manuscrit que el conté. Manca, però, un estudi global d'aquests i d'altres benediccionals catalanonarbonesos per a poder conèixer bé els seus trets essencials i si tots procedeixen d'un model primitiu.

Tots aquests benediccionals depenen bàsicament del suplement de benediccions posat pel mateix Benet d'Aniana al final del Sacramentari Gregorià, però el del Pontifical de Vic hi afegeix textos propis en les dues primeres misses del dia de Nadal —n. 739-740—, textos que també es troben en aquestes mateixes celebracions en el Sacramentari d'Elna. També, entre la festa de la Purificació i la primera dominica de Quaresma, afegeix benediccions per als diumenges de Septuagèsima, Sexagèsima i Quinquagèsima —n. 748-750—, textos que alhora es troben en el Pontifical de Roda d'Isàvena. En el cicle pasqual el nostre pontifical té textos propis per a la vigília del dia de Pasqua —n. 759—, el dilluns de la seva octava —n. 761—, una benedicció genèrica per al temps pasqual —n. 764—, benediccions per al segon i tercer diumenge del temps pasqual —n. 765-766—, per a l'octava de la Pentecosta —n. 771—, per a les festes de l'arcàngel sant Miquel i de Tots Sants —n. 778-779—, l'aniversari de la consagració d'una església i de la consagració episcopal —n. 787-788. Tots aquests textos, però, també es troben a l'esmentat Pontifical de Roda. Alguns dels textos de la segona secció del benediccional que manquen al Suplement del Sacramentari Gregorià també figuren en aquest mateix Pontifical de Roda. L'única peça que té pròpia és la de la festa de l'Assumpció —n. 774—, text que, en canvi, es troba a l'esmentat benediccional del Missal de Sant Ruf n. 1019. Una altra benedicció, la de la consagració d'esglésies —n. 786—, segons el testimoni del «Corpus Benedictionum pontificalium» també es troba en el manuscrit París, BNF, lat. 733-734, que és un exemplar del segle XIV del Pontifical de Guillem Durand.

Com anteriorment hem dit, amb l'estudi de tots aquests benediccionals catalanonarbonesos es podrà determinar si de veritat mai existí un benediccional propi de la catedral de Narbona, de la qual hauria passat a les altres seus episcopals del seu extens arquebisbat. Al Pontifical de Vic, en aquesta secció, evidentment, no s'hi troba cap text directament

42. Aquest benediccional ja havia estat publicat per J. RIUS. «Benedicciones episcopales de un manuscrito de Roda». *Hispania Sacra*, 10 (1957), p. 161-210.

43. Ha estat publicat per J. LECLERO; J. LAPORTE. «Bénédictions épiscopales dans un manuscrit de Huesca». *Hispania Sacra*, 5 (1952), p. 79-101.

44. Publicat per M.-S. GROS. «El Sacramentari episcopal d'Elna, ms. 209 de la Biblioteca Episcopal de Vic». *Miscel·lània Litúrgica Catalana*, 10 (2001), p. 295-359.

45. Ha estat publicat per M.-S. GROS. «El Missal de Sant Ruf, Tortosa, Arx. Cap. ms. 11». *Miscel·lània Litúrgica Catalana*, 9 (1999), p. 199-308.

copiat dels llibres litúrgics hispans perquè aquests ja foren àmpliament utilitzats per Benet d'Aniana en compondre el seu benediccionari.⁴⁶

NORMES D'EDICIÓ

En la transcripció dels textos sempre hem procurat la màxima fidelitat al text original, conservant l'ortografia del manuscrit. Quan són peces ja prou conegudes per altres edicions, que són la majoria, només en publiquem l'inici amb la corresponent referència a la publicació on el lector trobarà el seu text íntegre, a excepció de les peces d'origen segur o probable hispànic per la importància que el text del nostre pontificat té per a refer els antics manuscrits hispànics que foren utilitzats a Narbona abans de l'any 800. Les que semblen ésser-li pròpies, que són molt poques, també les donem en versió íntegra, així com els textos de l'ordinari i del cànon romà de la secció del «Missale parvum», com és costum de fer en edicions similars a la nostra.

Les restitucions, quan en el text hi ha llacunes, són indicades amb claudàtors []. Els parèntesis angulars <> serveixen per a indicar les restitucions fetes al text del manuscrit per a fer-lo més entenedor. Els parèntesis {} són utilitzats per a indicar els mots i lletres que cal suprimir, mentre que les lletres i mots intercalats entre línies o posats als marges queden senyalats amb els signes []. Transcrivim les *e* caudades per *ae* o bé *oe* segons s'escau als mots on es troben.

Les sigles utilitzades en les referències que acompanyen els textos són aquestes:

- ALeón L. BROU; J. VIVES. *Antifonario visigótico mozárabe de la catedral de León*. Barcelona i Madrid, 1959. Citem les pàgines d'aquesta edició.
- AMS R. J. HESBERT. *Antiphonale missarum sextuplex*. Brussel·les, 1935.
- CAO R. J. HESBERT. *Corpus antiphonarium officii*. Roma, 1963 i s.
- CO E. MOELLER; B. COPPIETERS'T. *Corpus orationum*. Turnholt, 1992-1997. CCL 160-160^L.
- CP E. MOELLER. *Corpus praefationum*. Turnholt, 1980. CCL 161-161^D.
- CPB E. MOELLER. *Corpus benedictionum pontificalium*. Turnholt, 1971-1979. CCL 162-162^C.
- LORdE J. JANINI. *Liber Ordinum Episcopalis*. Silos, 1991.
- LORdS J. JANINI. *Liber Ordinum Sacerdotalis*. Silos, 1981.
- Mart E. MARTÈNE. *De antiquis ecclesiae ritibus libri tres*. Anvers, 1736-1737. La primera xifra indica el volum i la segona la columna.
- MMix *Missale Mixtum secundum regulam Beati Isidori*. PL 85.

46. J. DESHUSSES, *Le Sacramentaire Grégorien*, vol. 1, Friburg (Suïssa), 1979, p. 69.

- MPar M. S. GROS. «El Missale Parvum de Vich». *Hispania Sacra*, 21 (1968), p. 313-377.
- OR XI M. ANDRIEU. *Les Ordines Romani du Haut Moyen Age*. Vol. 2. Lovaina, 1960, p. 417-447.
- OVer J. VIVES. *Oracional visigòtico*. Barcelona, 1946.
- PGuiDur M. ANDRIEU. *Le Pontifical Romain au Moyen Age, 3: Le Pontifical de Guillaume Durand*. Ciutat del Vaticà, 1940. Citem les pàgines d'aquesta edició.
- PLan G. H. DOBLE. *Pontificale Lanaletense (Bibliothèque de la Ville de Rouen A. 27. Cat. 368)*. Londres, 1937. HBS Vol. 74.
- PRod J. R. BARRIGA. *El Sacramentari, Ritual i Pontifical de Roda (Cod. 16 de l'Arxiu de la Catedral de Lleida, c. 1000)*. Barcelona, 1975. Citem les pàgines d'aquesta edició.
- PRomGer C. VOGEL; R. ELZE. *Le Pontifical Romano-Germanique du dixième siècle*. Ciutat del Vaticà, 1963-1972. Citem les pàgines d'aquesta edició.
- PRomXII M. ANDRIEU. *Le Pontifical Romain au Moyen Age, 1: Le Pontifical Romain du XIIe siècle*. Ciutat del Vaticà, 1938. Citem les pàgines d'aquesta edició.
- RBen *Sancti Patris Benedicti Regula*. PL 66/215-932.
- RH U. CHEVALIER. *Repertorium Hymnologicum*. Lovaina i Brussel·les, 1892-1920.
- SBer *Sacramentarium Bergomense*. Bergamo, 1962.
- SEln M. S. GROS. «El Sacramentari Episcopal d'Elna, ms. 209 de la Biblioteca Episcopal de Vic». *Miscel·lània Litúrgica Catalana*, 10 (2001), p. 295-359.
- SGel L. C. MOHLBERG. *Liber Sacramentorum Romanae Aecclesiae ordinis anni circuli*. Roma, 1960.
- SGell A. DUMAS; J. DESHUSSES. *Liber Sacramentorum Gellonensis*. Turnholt, 1981. CCL 1959-1959^A.
- SGre/SupG J. DESHUSSES. *Le Sacramentaire Grégorien*. Vol. 1 i 2. Friburg (Suïssa), 1971-1979. La primera sigla indica les peces del sacramentari pròpiament dit, mentre que la segona sigla serveix per a indicar les peces que pertanyen als seus suplementes.
- SRip A. OLIVAR. *Sacramentarium Rivipullense*. Madrid i Barcelona, 1964.
- SVer L. C. MOHLBERG. *Sacramentarium Veronense*. Roma, 1956.
- SVic A. OLIVAR. *El Sacramentari de Vic*. Barcelona, 1953.

<ORDINARIUM EPISCOPALE ECCLESIAE
CATHEDRALIS VICENSIS>⁴⁷

INCIPIT ORDO AD CATHECUMINUM FACIENDUM

.....⁴⁸

EXORCISMUS SALIS

- 1 Exorcizo te creatura salis] /f. 1/ in nomine dei Patris omnipotentis et in caritate domini nostri... (SupG 1068)
 - 2 [... p]onat de ipso sale in os infantis, [voca]s illum et dicens: Accipe salem [sapie]ntiae, propiciatus in vitam aeternam. Amen. (SupG 1069)
 - 3 [Sequitur] ORATIO
Deus patrum nostrorum, [deus univ]erse conditor veritatis, te [supplices] deprecamur... /f. 1v/... (SupG 1070)
 - 4 Sequentia sancti evangelii secundum Matheum. In illo tempore: Exultavit in Spiritu Sancto... a me quia [mitis sum. (Mt 11,25-29)
-⁴⁹

SUPER MASCULOS] /f. 2/

- 5 Deus immortale presidium, omnium postulantium, liberatio supplicum, pax rogantium... (SupG 1074)
- ITEM
- 6 [A]udi maledicte sathana adiuratus per nomen aeterni dei, et salvatoris nostri... /f. 2v/... (SupG 1075)

SUPER FEMINAS

- 7 Deus Abraham, deus Ysahac, deus Iacob, deus qui tribus Israel de egiptia servitute... (SupG 1076)
Ergo maledicte. (SupG 1072)

ITEM SUPER MASCULO[S]

- 8 Exorcizo te immunde spiritus in n[omine Patris... (SupG 1077)
.....⁵⁰
- 9 Epheta, epheta cum Spiritu Sancto in odorem suavitatis, epheta.] /f. 3/ Bene omnia fecit. Gloria Patri. *Et repetitur.* (LOrdE 43)
- 10 *Tunc acoliti ponant manum super eos ut supra.*

EXORCISMUS

- 11 Deprehaense sunt insidiae tuae, maledicte dampnabilis zabule, nec poteris ultra fallere, quos putabas te perpetua malorum tuorum infelicitate vicisse. Congredimur adversus tuam diabole furentem insaniam, et adversus inmundi spiritus nequicias concertamus. Tuae insidiae hostis antiquae prodantur, ut dicanda Christo pectora ab omnibus erroribus tuis purgentur.

47. El manuscrit segurament no portava títol. El que li hem donat correspon al nom que els pontificals porten en l'inventari dels llibres de la catedral de Vic redactat l'any 1368. Cf. GUDIOL, *Catàleg dels llibres...*, p. 14, n. 12-13.

48. Com hem indicat en la introducció, ací manquen dos folis.

49. Ací manca el bifoli interior del quadern.

50. Manquen dos folis.

Erroris tui ab istis insania conquiescat, nec ultra malitiae tuae eos error involtat. Re[c]ede ab his famulis et famulabus Christi confusus, [et per] Spiritum adoptionis seclusus. Discede [per] deum vivum adiuratus, et de obsessis fuge [co]rporibus. Nichil iam in his ultra [aud]eas, nec tui operis eos deinceps in/f. 3v/citatione deicias, sed tenebris nequitiæ tuæ deditus, et poenam gehennæ sevientis expectans, ab his qui a domino redimuntur abscedas. Et ideo exi insanabilis ab his qui tibi renunciant, et dominum Christum corpore et mente concipiunt. Habita igitur extra humanam conversationem, et da ei qui vivit in secula seculorum honorem, et venturus est iudicare vivos et mortuos et seculum, et te cum ipso per ignem. Amen. (LOrdE 130)

12 *Et subsequitur ORATIO*

Deus omnipotens Pater, qui humani generis creaturam nolens perire in condemnationem perpetuam, unigenitum tuum fieri hominem voluisti, intende quesumus super hos famulos et famulas tuas, quos ab errore tenebrarum et potestate sathane, cupimus transire in regnum gloriæ tuæ. Desinant esse fillii iræ, qui vo[cantur] ut sint filii adoptionis tuæ. Evad[ant] dominium eius, qui cum nolisset tibi es[se] subiectus non valuit aevadere ius p[otesta]t[is] f. 4/tis tuæ conditionis tuæ debite religatur. Ut ex hoc desinant inherere dominio adversantis, ex quo iam incipiunt pertinere ad spem salutis, atque ad gratiam redemptionis. Qui tecum. (ALeón 203)

13 *ITEM EXORCISMUS ab accolito recitandus*

Aggredimur adversus te diabole spiritalibus verbis, et dei sermonibus, latebras tuas quibus occultaris incendimus. Proprii quidem oris sermone, sed dei nostri te torquemus virtute, rebellis et refuga inimice. Quandiu te inflat superbia tua, quoadusque aduret invidia? Nec reminisceris miser, propterea te ab angelorum societate seclusum, et dei sententia de caelo cecidisse prostratum? Cur non imponis modum criminibus tuis? Cur creaturam dei quam deus non vult perire, tu ipse persequeris? Time miser iudicii diem, qui in igne tibi revelabitur? Time Christum punitorem [sc]elerum tuorum. Nichil tibi sit comune /f. 4v/ cum genere humano, pro quo Christus mortuus est et resurrexit. Interdicimus tibi per ipsum qui populum suum de servitute liberavit. Interdicimus tibi in cuius nomine Rubri maris est unda divisa, et contra naturam fluentis helementi, tamquam murus aqua est solidata. Intercidimus tibi per ipsum, in cuius nomine regum fortium regna prostrata sunt. Interdicimus tibi per ipsum qui tres pueros in camino ignis ardentis, sub oculis regis infesti conservare dignatus est, per ipsum in cuius nomine Daniel leones fame rabidos subacta virtute calcavit. Per ipsum qui cecis oculos aperuit, surdos audire fecit, paraliticos ad sua membra reduxit. Per ipsum qui linguas mutorum resolvit, per ipsum qui demonio vexatos sanavit, qui claudos currere fecit, qui mortuos suscitavit. Interdicimus tibi per ipsum qui super aquas pedibus am[bu]lavit f. 5/lavit, qui mare fundavit et terminos ei posuit dicens: Usque huc venies, et hic confringes tumentes fluctus tuos. Ipsius te virtute convenimus, cui te nomen tuum quod esses legio prodidisti. Ipsius te virtute convenimus, qui Lazarum morte solutum, cum iam in putredinem se caro solvisset, vitæ ac salutis restituit, et in gaudio lamentum mutavit. Audisti ergo magnalia et virtutes domini, time miser exteriores tenebras, et ignem æternum qui tibi

preparatur incendii. Fuge sathana fabricam dei, et opus divinae similitudini comparatum relinque. Adiuramus te inmunde spiritus, per deum Patrem omnipotentem, et agnum immaculatum dei altissimi Filium, qui venit peccata nostra abluere [per] baptismum, et Spiritum Sanctum, ut nos perdu[ce]ret ad regnum aeternum. Qui patri[arc]has elegit, qui prophetas constituit, apostolos /f. 5v/ predestinavit, qui tenet clavem David, et claudit quod nemo aperit, et aperit quod nemo claudit. Qui te ob superbiam tuam dampnatum deiecit de regno caelorum, et deputavit tenebris infernorum. Ipsius te virtute exorcizamus, inmunde spiritus, in cuius nomine hi sacratissimo signo signantur. Non ultra eos audeas designare diabole, qui vexillo Christi ad tutelam salutis notantur. Interdicimus tibi coram Christo et angelis eius, quia non tenes istos ultra nec possides, nec eos pervertes a via veritatis. Quia tibi renunciant et servi dei sunt, et ad deum vivum confugium faciunt, ut possint mundificari, atque lavari aquae lavacro et Spiritu Sancto, et plenissime cognoscere deum vivum, et salvatorem nostrum. Qui est benedictus in secula seculorum. <Amen.> (LOrdE 131)

14 *Sequitur ORATIO*

Deus auctor universe formationis, redemptor human[e] conditionis, et collator vitae perhennis, /f. 6/ concurrentes ad te famulos suscipe, ac esto defensor quorum recognosceris esse auctor. In adoptionem filiorum tuorum accipiantur, qui hucusque filii ire esse noscuntur. Ut repulso hoste cum machinationibus suis, letetur aecclesia in te, de acquisitione et salute populi huius. Per. (ALeón 204)

ITEM EXORCISMUS

- 15 Agimus adversum te zabule, auctor criminum, caeli refuga, animarum infelicitium parricida. Temptator seculi, iustorum invide, castitatis et continentium inimice. Demon inmunde, spiritus multiformis, subdole hostis, serpens horrende dampnabilis. Urguet te ab his disce[de]re Christi nomen invictum, ac potestatis eius insigne vexillum. [M]inistri dei sumus, dei te invocato nomine persequimur. Eiceris arsurus, malorum caput, [in]lusor mentium, fictor omnium criminum. [M]aledicte temptator, audax, in fetto[ribus] vivens, in sordibus habitans. Urgemus /f. 6v/ te divinae potestatis contemptor, conminamus ut exeas, cogimus ut recedas. Contra te religiosa habemus certamina, non cum humili hoste, sed cum antiquo gladiatore. Tu es qui per tumorem cordis deum contempnens, non solum te eius aequallem esse, sed etiam superiorem existere voluisti. Tu ab initio statum mundi hominem fefellisti, et verbis mendacibus blandiens, rudes animos decepsisti. Tu dominum ipsum temptare conatus es, et quasi obriperes rursus et falleres, latenter agressus es. Intellectus tamen es et retrursus, et ideo prostratus quia agnitus atque deiectus. Tu lapideos et ligneos deos tecum pariter arsurus ut colerentur instituisti. Tu miserorum mentes, blandienti fallis errore, imp[les] superbia, dissolvis libidine. Tu cord[e] hominum cupiditate excaecas, dis[cor]dia exasperas, ira precipitas. Tu itin[era] /f. 7/ latronibus claudis, predonibus obsides maria, et toto orbe excitas mutuo sanguine bella. Discede ulcus seculi truculente, inmunde, horrende, cunctique humani generis inimice. Exi procul, fuge inter caelum et terram, qui perdidisti tribunal caeli, ubi condem angelus fueras. Iam enim salus gentium venit, et sospitandis hominibus salutare lumen effu[lsit]. Aspice idola

tua derelicta, et per fidem credentium populorum sedes tua ac templa deserta. A solo terrae dei filius excludit, ventis raperis, turbinibus involveris. Te Christus ab istis excludit, discede in tartara, discede ultra trans maria. Agnosce dominum, da illi honorem, pertimesce tuum atque omnium creatorem. Qui pro nobis corpus [i]nduit, ut nos de corporalibus viciis [lib]eraret, teque de corporibus nostris ex[clu]deret. Ecce nunc torquet te quem /f. 7v/ torquendum esse dicebas. Ecce nunc salvat homines, quem solum hominem existimabas. Ecce nunc fateris invocatum, quem olim prodideras persequendum. Discede, fuge imperio nominis eius, cuius iussu helementa famulantur, venti serviunt, maris obediunt, inferi cedunt. Cuius terrore atque imperio, tu et cuncta demonia a corporibus obsessis eiciuntur. Hunc pertimesce factorem seculi, ducem regni, lucis principem, salutis auctorem. Qui mundum ortu suo illuminavit, passione sua redemit, qui solus inter mortuos liber fuit, et a morte teneri non potuit. Qui tartarea claustra comminuit, eosque quos captivos in inferno tenebas, potentia suae maiestatis eripuit. Qui devicta morte carnem qu[am] a terris assumpsit, in caelo post mundi vic[to]riam reportavit. Qui sedet a<d> dexteram Patris, accipiens ab eo aeternam regni /f. 8/ potestatem. Qui venturus est e caelo ad penam tuam, censoris vigore et iudicis potestate, reddere iustis premia, tibi et omnibus impiis aeternae poenae supplicia. Huius nominis invocatione, ab his tu eiceris, huius salutifero signo a membris eius excluderis. Ipse te nunc latentem atque absconsum, infra medullas corporeas persequitur extorquendum. Non ultra audeas has animas advocare, et ad superstitionem tuam a fidei veritate divertere. Ne ultra eas a preceptis dei secludas, et peccatorum sordibus polluas. Remove miser a servis Christi nequitiae tuae imperium. Capud enim tuum Christus calcavit, mundus exhorruit, fides comminuit. Recede a corporibus innocentium, Christi nomen hic habet hospicium. Viator non habitator intrasti. Recede spontaneus [n]e proiciaris invitus. Ne moreris inimice, /f. 8v/ exi fuge inter caelum et terram, ubi condam dignitatem tuam perdens retrusus es. A solo terrae te dei filius Christus excludit, teque proiectum in tartara ima dimergit. Pete inferos, habes illic destinatas animas impiorum, quibus aut particeps eris, aut tortor in poenis existes. Recede a corporibus hominum, nox te perpetua habeat, caligo aeterna convolvat. Ut proiectus per signum Christi, habeant fideles animae pacem, et corpora aeternam salutem. Ut adiuratus in nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti, post signum sacre unctionis, vestigia eorum numquam sequaris. Per eum qui venturus est. (LOrdE 132)

16 *Sequitur ORATIO*

Haec est domine novellae generationis inclita fides, quae te requirit ut videat, [quae te requirit ut videat], quae te concupiscit ut in te feliciter vivat. Aperi ergo eis quesumus sacra fidei sacramentum, ut in qua nos fidei /f. 9/ perfectione conscendisse cognoscimus, in ea aetiam hos illustres existere gratulemur. Ut et illi ad redemptionis suae perveniant gaudia, et nos percepte redemptionis illibata in nobis conservemus mysteria. Per (Over 760)

17 *Hoc ordine expleto, dicit diachonus: State cum disciplina et silentio, audientes intente. Et leguntur due lectiones que sunt in Epistolari. Sequitur responsum.* (OR XI,41-42)

18 *Inde vero procedunt diachones de sacrario cum quatuor evangeliiis precedenti-*

- bus duobus candelabris cum turibulis cantantes: Sitientes venite ad aquas, et ponunt evangelia super altare. Non dicitur Kirrieleison. (AMS 66, OR XI,44)*
- 19 *Et annuntiat diachonus ut supra: State cum disciplina, et legitur Initium sancti evangelii secundum Matheum. Liber generationis Ihesu Christi filii David, usque a peccatis eorum. (Mt 1,1-21)*
- 20 *Item legitur ab alio: Initium evangelii Ihesu Christi filii dei, secundum Marchum. Sicut scriptum est in Esaia propheta, /f. 9v/ usque in te complacui. (Mc 1,1-11)*
- 21 *Item annuntiat diachonus ut supra. Sequitur: Initium sancti evangelii secundum Lucham. Quoniam quidem multi conati sunt, usque plebem perfectam. (Lc 1,1-17)*
- 22 *Deinde alius legit: Initium sancti evangelii secundum Iohannem. In principio erat verbum, usque ipse enarravit. (Io 1,1-18)*
- 23 *Annuntiat item diachonus: State cum silentio, ut supra.*

INCIPIIT PREFACIO SIMBOLI AD ELECTOS

- 24 *Suscipite symbolum fratres dilectissimi, suscipite arma quae diabolus vincunt, inimicum expugnant, leonem conculcant, draconem interficiunt. Ipsa sunt sine quibus iens ad bellum, punitur. Quicumque haec arma non habuerit, semper nudus erit, et inimico subiectus. Per hoc simboli eloquium quod dicturi sumus vobis dilectissimi, et temptatio vincitur, et omnis dolus expellitur, et immundus spiritus effugatur. Misterium vobis predicaturi sumus, quod apostoli aecclesiae tradiderunt. (Mart 1/117)*
Intentis itaque animis, omnes symbolum discite, et quod vobis sicut accepimus /f. 10/ tradimus non alicui matheriae quae corrumpi potest, sed paginis cordis vestri ascribite. Confessio itaque fidei quam suscipere debetis, hoc incoatur exordio. (OR XI,61)
- 25 *Tunc ponat super eos manum, et dicat alta voce: Credo in deum Patrem omnipotentem, usque vitam aeternam. Item: Credo in unum deum Patrem omnipotentem, usque vitam futuri seculi. Amen.*
- 26 *Hoc expleto, sequitur presbiter dicens:*
Hanc sanctae fidei regulam quam vobis nunc tradit sancta mater aecclesia, firmissima vestrae mentis retinete sententia, nec aliquis in corde vestro dubitationis scrupulus oriatur. Quia si quod absit in hoc vel tenuiter dubitatur, omne fidei fundamentum subruitur, et animae periculum generatur. Et ideo si aliquem vestrum inde quippiam genera⁵¹ movet, putet quia hoc intelligere non possit, vera tamen credat, ista omnia quae audivit. Deus autem omnipotens, ita cor vestrum illuminet, /f. 10v/ ut credendo et intelligendo quae dicimus, et fidem rectam custodiatis, et sanctis operibus fulgeatis, ut per haec ad beatam vitam pervenire possitis. Prestante domino nostro Ihesu Christo. (LOrdE 350/30, MMix, col. 395)

ITEM PREFACIO <ORATIONIS DOMINICAE>

- 27 *Audite etiam dilectissimi orationem dominicam, quam ipse dominus discipulis suis tradidit, et eam memoriae comendate.*
Haec enim nos oratio comendat Christo, reconciliat deo, angelorum inserit numero, ut Christi faciat esse fratres, et dei constituat coheredes. (Mart 1/118)

51. Mot ratllat amb una línea vermella pel corrector del manuscrit.

In qua septem petitiones esse cognoscite, et eas assidue cogitate, hisque deo supplicationum vota persolvite. Quae oratio in hunc se habet modum: ORATIO. Pater noster qui es in caelis, *usque* sed libera nos a malo.

28 *Sequitur* EXHORTATIO

Audistis dilectissimi dominice orationis sancta mysteria, nunc euntes eam vestris cordibus innovate, ut ad exorandam ac percipiendam domini dei nostri misericordiam, perfecti in Christo esse possitis. /f. 11/ Potens est enim deus noster, ut et vos qui fideliter curritis, ad lavacrum regenerationis perducatur, et nos qui vobis mysterium fidei catholice tradimus, una vobiscum ad caelestia regna faciat pervenire. Qui vivit. (OR XI,71)

29 *Hoc expleto, iterum annunciat a diachono, ut exeant.* (OR XI,72)

30 *Egressi parentes cum infantibus, iterum ingrediuntur aecclesiam, cum his qui eos suscepturi sunt, et offerunt pro ipsis. Ipsi vero infantes expectent pro foribus, donec consumantur missarum sollempnia. Expletis itaque missis, revertantur in aecclesiam et iterum annunciet presbiter, qua die revertantur ad scrutinium.* (OR XI,73-76)

31 *Ita tamen pensandum est, ut a primo scrutinio, quod incipit III^a ebdomada in XL^a, usque in sabbato sancto, VII^{em} scrutinia fiant, secundum dona septiformis Spiritus Sancti. Quod si totidem fieri non potuerint, vel tria plener et honestissime fiant.*

ORACIO COMPLETURIA SUPER ELECTOS

32 Omnipotens sempiternae deus, respice propicius de ex/f.11v/celsa sede maiestatis tuae, super nos famulos ac famulas tuas competentes, qui ad tuam currunt aecclesiam, concede eis domine, ut sub protectione manus tuae, ad sacri baptismatis gratiam pervenire mereantur. Per. (Sber 351)

ALIA

33 Exaudi domine supplicationem familiae tuae, quae fidelium tuorum consortio desiderat sociari, ut in die sanctae sollempnitatis tua clementia donum baptismatis percipere mereatur. Per. (Sber 350)

MISSA IN SECUNDO SCRUTINIO

34 Omnipotens sempiternae deus, aecclesiam tuam spirituali fecunditate multiplica... (SGel 225)

SACRA

35 Remedii sempiterni munera domine laetantes offerimus, suppliciter exorantes... (SGel 226)

36 INFRACTIONE. *Require retro in I^o scrutinio.*⁵²

COMMUNIO

37 Tu quesumus domine semper tuam attolle benignus familiam, tu dispone correctam... (SGel 227) /f. 12/

ALIA

38 Tu famulis tuis quesumus domine bonos mores placatus institue, tu in eis quod tibi... (SGel 228)

52. Aquesta rúbrica remet a un text que segurament ja no fou escrit en el nostre manuscrit, perquè la seva col·lecta, segons l'OR XI, havia d'estar col·locada entre la imposició de la sal —n. 3— i la lectura de l'evangeli de sant Mateu —n. 4—, que precisament és el d'aquesta missa.

ALIA MISSA IN III° SCRUTINIO

- 39 Concede domine electis nostris, ut sanctis edocti mysteriis, et renouentur... (SGel 254)
SACRA
- 40 Exaudi nos omnipotens deus, et famulos tuos N., quos fidei christianae primiciis... (SGel 255)
COMMUNIO
- 41 Concurrat quesumus domine populus tuus, et toto tibi corde subiectus, optineat... (SGel 256)
ALIA
- 42 Deus qui cum salutem hominum semper operaris, nunc tamen populum tuum gratia... (SGel 257)
- 43 *Sabbato vero sancto revertantur infantes ad maiorem /f. 12v/ aecclesiam, et vocantur per nomina, atque ordinantur ut supra. Et annunciat diachonus dicens: Orate electi, flectite genua. Iterum dicit: Levate, complete orationem vestram in unum dicentes. Amen.*
- 44 *Tunc accedens presbiter, imposita manu cat[h]ezizet eos dicens: Nec te latet sathana imminere tibi poenas, imminere tibi tormenta, imminere tibi diem... /f. 13/... (SupG 1080)*
- 45 *His expletis, item mittit digitos in aures unicusiusque, et tangat nares et labia singulorum de sputo suo, itemque de oleo exorzizato, et dicat per singulos: Effecta cum Spiritu Sancto in hodorem suavitatis, effeta. III.*
- 46 *Deinde vocet unumquemque nomine suo, et interroget dicens: Abrenuncias sathane?*
Respondit: Abrenuncio.
Interroget: Et omnibus angelis et operibus eius?
Respondit: Abrenuncio.
Interroget: Et omnibus pompis et imperiis eius?
Respondit: Abrenuncio. (SupG 1082)
- 47 *Tunc faciat signum crucis cum oleo exorzizato, in pectore et inter scapulas eorum dicens: Et ego te linio oleo salutis, in Christo Ihesu domino nostro in vitam aeternam. (SRip 381)*
- 48 *Quo facto per singulos, ponat manum super eos, et dicat: Credo in deum, totum usque vitam <aeternam. Amen.> Item dicit: Credo in unum deum, usque vitam futuri seculi. Amen.*
- 49 *Sequitur MANUS IMPOSITIO*
Ecce nos domine humiles servi tui maiestatis tuae mandata servantes, paravimus viam per quam ducimus /f. 13v/ populum tuum sicut cervum sitientem ad fontes aquarum. Tu vero domine remissa iniquitate, tectisque peccatis, secundum fidem testamenti, induc eos in terram repromissionis fluentem lac et mel. Tu es agnus dei qui tollis peccatum mundi. Tu qui tribuis filios dei fieri, cognoscentes te. Tu qui unctus es a Patre, oleo laetitiae pre consortibus tuis. Infunde domine super omnes istos famulos vel famulas tuas, N., gratiam benedictionis tuae, et ne iterum moriantur in pristinis peccatis suis, abluantur in benedictione fontis aquarum tuarum. Renascantur in Spiritu Sancto, et videant sempiternum altare tuum in Iherusalem, et virtus altissimi obumbret eis. Benedicta sit generatio eorum mater aecclesia. Benedictus fructus ventris eius, quoniam magnificavit dominus ser-

Illius perpetuum effici mereamini templum, cuius carismatis hodie /f. 18/ suscepistis donum. Amen.

Sicque idem Spiritus veritatis iugiter vestra corda perlustret, ut in presenti ab omni vos malo defendat, et caelestis regni in futuro habitatores efficiat. Amen.

Quod ipse.

AD ALBAS DEPONENDAS

- 71 Domine Ihesu Christe redemptor mundi, confirma hos famulos tuos N., quos tuo nominae signasti, atque sacro licore mundasti, ut tuo Sancto Spiritu pleni existant, et sacramenta quae in tuo nomine perceperunt, ita indecenter ad usum salutis optineant, ut ex hoc ad remedium beatitudinis securi perveniant. Per te salvator. (LOrdE 55)

BENEDICTIO

- 72 Dominus Ihesus Christus qui vos lavit aqua sui lateris, et re[de]mit effusione cruoris, ipse in vos confirmet gratiam adeptae regenerationis. Amen. Per quem renati estis ex aqua et Spiritu Sancto, ipse vos consociet suo regno. Amen.

Quique dedit vobis initium sanctae fidei, ipse conferat perfectionem operis, et plenitudinem caritatis. Amen.

Quod ipse. (LOrdE 56)

ORDO AD RECONCILIANDUM APOSTATAM /f. 18v/

- 73 *Primum ante fores aecclesiae, interroget illum episcopus de fide et dicit exorcismum:*

Exorzizo te immunde spiritus, per deum Patrem omnipotentem, et per Ihesum Christum filium eius, et Spiritum Sanctum, ut recedas ab hoc famulo dei N., quem deus et dominus noster ab erroribus et deceptionibus tuis liberare, et ad sanctam matrem aecclesiam catholicam atque apostolicam, revocare dignatur. Ipse tibi imperat maledicte dampnate, qui pro salute hominum passus, mortuus et sepultus, te et omnes vires tuas superavit, atque resurgens a mortuis caelos ascendit. Unde venturus est iudicare vivos <et...> (SRip 1422)

- 74 *Tunc signet illum signo crucis dicens:* Accipe signum crucis Christi atque christianitatis, quod prius acceptum non custodisti, sed male deceptus abnegasti.

- 75 *Hic introducat illum in aecclesiam <dicens>:*

Ingrede aecclesiam dei, a qua incautus aberrasti, ac evasisse te laqueos mortis laetus agnosce. Horresce hidola /f. 19/ respue omnem pravitatem sive superstitionem hereticam, gentilem vel iudaicam. Cole deum Patrem omnipotentem, et Ihesum Christum filium eius et Spiritum Sanctum, unum vivum et verum deum, sanctam et individuam trinitatem. Qui vivit et regnat in secula seculorum. Amen.

- 76 *Sequitur ORATIO*

Tu autem omnipotens deus hanc ovem tuam de fauce lupi tua virtute subtractam, paterna quesumus recipe pietate, et gregi tuo reforma affluentem, benignitate, ne de familiae tuae dampno inimicus exultet, sed de conversione vel liberatione eius, aecclesia tua ut pia mater de filio recepto pleniter gratuletur. Per.

ALIA

- 77 Deus qui hominem ad imaginem tuam conditum, misericorditer reparas, quem mirabiliter creasti. Respice propicius super hunc famulum tuum N., ut quicquid eius ignorantiae, necessitate hostili, et diaboli fraude surreptum est, indulgentia tuae pietatis agnoscat et absolvat, /f. 19v/ ut altaribus sacris recepta veritatis tuae communionem reddatur. Per. (SRip 1426)
- 78 *Tunc faciat illum confiteri fidem, dicens illi:*
Credis in deum Patrem omnipotentem? *Et cetera usque vitam aeternam?*
Respondit: Credo.
Item interroget illum:
Homo, abrenuncias diabolo et angelis eius?
Respondit: Abrenuncio.
Abrenuncias operibus et imperiis eius?
Respondit: Abrenuncio.
Abrenuncias etiam omni sectae gentilitatis, vel hereticae pravitate, sive iudaicae superstitionis, inimice fidei sancte catholice?
Respondit: Abrenuncio. (SRip 1428)
- 79 *Tunc imposita manu super caput eius dicat orationem:*
Domine deus omnipotens Pater domini nostri Iesu Christi, qui dignatus es hunc famulum tuum N., ab errore gentili vel mendatio hereticae pravitate sive iudaica superstitione clementer ereure, et ad aecclesiam tuam sanctam catholicam revocare. Tu domine emitte in eo Spiritum tuum Sanctum paraclitum de caelis, spiritum sapientiae et intellectus, spiritum consilii et fortitudinis, spiritum scientiae et pietatis, et adimple eum spiritu timoris /f. 20/ tui, ut in nomine domini nostri Iesu Christi, signo crucis signetur in vitam aeternam. Per eundem. (SRip 1427)
- 80 *Si vero confirmatus non est, confirmet illum.*

AD CATHICUMINUM INFIRMUM FACIENDUM

- 81 Omnipotens sempiternus deus Pater. (SupG 1065)
- ALIA
- 82 Exorzizo te creatura salis. (Cf. n. 1)
- ALIA
- 83 Aeternam ac iustissimam. (SupG 1079)

AD BAPTIZANDUM INFIRMUM EXTRA PASCHA

- 84 Medelam tuam deprecor domine sancte Pater omnipotens aeterne deus, quam distribuis humanis... (SGre 980) /f. 20v/
- 85 *Tunc imposita manu super caput eius dicens:* Credo in deum *totum*. Pater noster.
- 86 *Sequitur ORATIO*
Te domine supplices exoramus, ut visitatione tua sancta erigas famulum tuum N., ne adversatio... (SGel 597)
- 87 *Item*
Nec te latet sathanas. *Require retro*. (Cf. n. 44)
- 88 *Sequitur:* Epheta in odorem suavitatis. (Cf. n. 45)
- 89 *Interroget:* Abrenuncias sathanae. *Ut supra in Pascha*. (Cf. n. 46)
- 90 *Sequitur EXORCISMUS et BENEDICTIO FONTIS*
Exorzizo te creatura aquae in nomine domini nostri Iesu Christi filii dei et Spiritus Sancti, si quod /f. 21/ phantasma... (SGre 981)

91 *Alia* BENEDICTIO

Adesto domine tuis institutis, adesto muneribus, ut quod mostrae humilitatis gerendum... (SGel 605)

92 *Item* ALIA

Exaudi nos omnipotens et misericors deus, et in huius aquae substantia gratiae tuae... (SGel 603)

93 *Hic infundat chrisma*

Domine sancte Pater omnipotens aeternae deus, aquarum spiritualium sanctificator, te suppliciter deprecamur, ut ad hoc ministerium humilitatis nostrae, respicere digneris. Et super has aquas abluendis /f. 21v/ et vivificandis hominibus preparatas, Spiritum sanctitatis emitte, quo peccatis vitae prioris ablutis, reatuque paternae prevaricationis deterso, purum Spiritui Sancto templum regem narrati, per eam effici mereantur. Per dominum eiusdem. (SRip 406)

94 *Deinde baptizet et liniat, induat et communicat illum ut supra.* (SRip 406)

ORATIO AD SOLVENDUM

95 Omnipotens sempiternae deus, qui regenerasti famulum tuum N., ex aqua et Spiritu Sancto, quiue dedisti... (SGel 613)

ALIA

96 Omnipotens sempiternae deus maiestatem tuam suppliciter deprecamur, ut famulum tuum N., digneris serenari... (SGel 614)

97 *Non igitur licet baptizare extra Pascha et Pentecosten, nisi causa necessitatis, videlicet aut metu mortis, vel incursu hostilitatis.* /f. 22/

<ORDO AD CATHECUMINUM EX PAGANO FACIENDUM>

98 *Gentilem hominem cum susceperis, in primis cathezizas eum divinis sermonibus, et das ei monita, quemadmodum post cognitam veritatem vivere debeat. Post hec facis cathecuminum, et insufflas in faciem eius, et sic facis + in fronte, et ponis manum super eum, et cathezizas eum his verbis:*

Accipe signum crucis tam in corde quam in fronte. Summe fidem caelestium preceptorum... (SGel 598-599)

99 *Sequitur* ORATIO

Te deprecor domine sanctae Pater omnipotens aeternae deus, ut huic famulo tuo N., qui in seculi... /f. 22v/ (SGel 600)

100 *Inde vero ubi gustaverit medicina salis, et ipse se signaverit, benedicens eum, dicens orationem:*

Domine sancte Pater omnipotens aeternae deus, qui es et qui eras, et permanes usque in finem... (SGel 601) /f. 23/

<ORDO AD CONFITIENDUM SANCTUM CHRISMA>⁵³101 *Die Cene Domini competenti hora, induat se episcopus vestimentis sacris ad confitendum sanctum crisma, et preparent se archidiaconi ad deferendas ampullas et induantur sindones mundos. Unus deferat ampullam ubi fuerit balsamum, missum ab episcopo, et duo singulas cum oleo ad caticuminos. Et quartus aliam cum oleo infirmorum.* (PRod 401)102 *Episcopus vero cum omni diligentia accipiat balsamum et mittat in ampu-*

53. Aquest ordre no porta títol. El que li hem posat és tret de les mateixes rúbriques del n. 101.

llam ubi conficere debet chrisma. Deinceps accipiat calamum, et sufflet cum eo ter in ampullam sicut mos est. Archidiaconus vero similiter cum calamo tamdiu sufflet, usquequo misceatur balsamum cum oleo. (PRod 401)

- 103 *Deinde vero episcopus firmissime sigillet ampullam ubi balsamum est anulo suo, et reddat eam ministris, usque in alio anno. Postea vero procedat episcopus cum ordinibus suis, ad canendam missam. (PRod 401) /f. 23v/*

EXORCISMUS SIVE BENEDICTIO OLEI SUPER INFIRMOS

- 104 In tuo nomine deus omnipotens et Ihesu Christi filii tui, signo et virtute Spiritus Sancti hanc creaturam olei exorzizamus, simulque sanctificamus, quia ita benigne domine hoc tuis apostolis declarare dignatus es dicens: In nomine meo demonia eicite, et infirmos curate, et iterum omnia possibilia esse credentibus docuisti. Et ut cuncta secula tua caritate salvares, sic locutus es dicens: Petite et dabitur vobis, querite et invenientis, pulsate et aperietur vobis. Qua propter domine ineffabilem tuam bonitatem compertam, tuis promissionibus credentes, nullum alium nisi te qui diversorum morborum generibus mederis, te peritissimum medicum imploramus, ut apertis caelis Spiritum Sanctum ac virtutis tue medicinam in hoc oleo propiciatus infundas. Descendat super eum potentiae tuae donum, descendat claritas et origo virtutis, descendat lenitas et puritas sanctitatis. /f. 24/ Exorcizetur tuae crucis vexillo, benedicatur tuae dextera maiestatis, et corroboretur filii tui domini nostri Ihesu Christi redemptoris articulo. Presto sint angeli, et omnis militia caelestis exercitus angelorum. Patriarcharum, prophetarum, apostolorum, martyrum, atque fidelium sacerdotum servorum tuorum adsit oratio, sub quorum presentia dum in tuo nomine hoc unguentum potio-nis aqua permixtum, vel liniendum infirmis corporibus dederimus, continuo peragratis visceribus omnem violentiam evomant fellis. Prosit febribus et dissinteria laborantibus, prosit paraliticis, claudis, simulque vexatis. Quartana, terciana, cotidianaque et nocturna excuciat frigora. Mutorum ora resolvat, arentia membra reficiat, dementibus scientiam revocet, dolorem capitis, oculorum infirmitatem, manuum, peduum, brachiorum, genuarum, pectoris et intestinalium, atque omnium membrorum tam intrinsecus /f. 24v/ quam extrinsecus, medullarum dolores expellat. Somnum quietis infundat, et necessariam conferat sanitatem. Si quid vero malignorum vel venenosorum nascentium in corporibus eorum fuerit generatum, linitus huius unguenti omnes radicum eius arefaciat sationes. Morsus vero bestiarum, canum rabidum, scorpionum, serpentium, viperarum atque omnium monstruorum leniat dolores, et super indulta sanitate, plagarum sopiat cicatrices. Impetus autem demonum vel incursiones spirituum immundorum, atque legionum vexationes, infestationes spirituum immundorum, atque legionum vexationes, infestationes vel inmissiones, artemque maleficiorum, aut augurorum, et divinorum incantationes, et venena seu precantationes quae per spiritus immundi virtutem nefandam et excitationem diaboli conficiuntur, iubeas domine per hanc invocationem nominis tui, abici a visceribus eorum, et expelli venena, ut exiens de cor/f. 25/poribus famulorum tuorum confusus cruciatus nulla in eis macula relinquatur, set salvati famuli tui et famule tuae ab omni malitia, referant creatori suo laudes in perpetuum, et sciant quia tu es inseparabilis trinitas, qui vivis et cuncta in perpetuum regis, regnans et modo et semper et per cuncta secula seculorum. Amen. (LORdE 2)

- 105 *Sacerdos <dicat>* BENEDICTIO BALSAMI
Deus misteriorum caelestium et virtutum omnium eminentissime preparator, nostras quesumus preces exaudi... (PGuiDur 576)
- 106 *Hic misceat balsamum cum oleo, et alat in ampulla episcopus.*
ORATIO
- 107 Creaturarum omnium domine procreator, qui Moysi famulo tuo permixtis herbis aromatum facere precepisti... /f. 25v/... (PGuiDur 577)
- 108 *Post hec mittat ex eodem balsamo in ampullas olei quas benedicturus est, quae offerantur a presbiteris, quando et eucaristia <celebratur>.*
- 109 *In ultimo vero ad missa antequam dicatur* Per quem hec domine, *benedicit pontifex:*
Emitte domine Spiritum Sanctum tuum paraclitum de caelis, in hanc pinguedinem olei, quam de viridi... /f. 26/... (SGre 334)
Sequitur: Per quem haec domine, *usque* Per omnia secula seculorum. Amen.
- 110 Dominus vobiscum.
Sursum corda.
Gratias agamus domino deo nostro.
PREFACIO
VD aeternae deus. Qui in principio inter cetera bonitatis et pietatis tuae munera, terram... /f. 26v-27/... (SGre 335^{a-b})
- 111 *Omnis vero clericus, salutet chrisma ita:* Ave sanctum chrisma.
- 112 *Sequitur:* SALUTATIO CHRISMATIS
O unctio salutis, pinguedo sancta, ave.
Saluto te in Christum, a cuius nomine sanctum summis vocabulum.
Benedicte liquor, salve.
Es namque sacratus ad mi<ni>sterium.
Confer ergo deinceps renatis tutele salvamentum,
Ut Christus adoretur in seculum,
Per quem tu nomen,
Nos autem suscepimus aeternae salutis premium,
Ihesum Christum dominum nostrum.
Qui cum deo Patre.
- ALIA ORATIO
- 113 Adesto nobis domine Pater altissime, et invocantium te preces intende. Illum nobis Spiritum deus alme nunc dirige, quo preparticibus filium pater unxisti. Ut preparatum hoc chrisma ungentorum tuorum, hodore sanctifices, /f. 27v/ et septiformis gratia spirituali confirmes. Quosque per lavacrum spirituale redimis, sic dignanter illustres, ut sit caelestis haec unctio, chrisma benedictionis, initium christianitatis, tunica nuptialis, collatio perpetuitatis. Peccatorum remissio, filiorum adoptio, virtutum sancta collatio, et spiritualis gratiae summa perfectio. Ut quicumque hoc sacro signati fuerint unguento, et corporis ac sanguinis filii tui domini nostri perceperint sacramentum, capiant presenti tuitione custodiam, et vitam consequantur aeternam. Per eundem. (Mart 3/255)
- 114 *Post hec, ponatur crisma super altare, et cooperiatur, et post communionem episcopi, benedicatur oleum cathecuminum.* (ALeón 248)

EXORCISMUS OLEI AD CATHECU<MENOS>

- 115 Exorzizo te creatura olei, per deum omnipotentem qui fecit caelum et terram, mare et omnia... /f. 28/... (SGel 617)
- 116 *Sequitur* BENEDICTIO
Deus qui virtute Sancti Spiritus tui imbecillarum mentium rudimenta confirmas, te oramus... (SGre 336)

EXORCISMUS OLEI AD INFIRMOS /f. 28v/

- 117 Exorzizo te creatura olei in nomine dei Patris omnipotentis, et in nomine Ihesu Christi filii eius, et Spiritus... (PRomGer 2/75)
- 118 *Sequitur* BENEDICTIO
Domine Ihesu Christe qui per apostolum tuum dixisti: Si quis infirmatur in vobis, inducat presbiteros aecclesiae et orent super eum unguentes eum oleo in nomine domini, et oratio fidei salvabit /f. 29/ infirmum, et si in peccatis sit dimittentur ei. Tuis ergo institutis, tuis adesto praeceptis. Sanctifica hoc oleum more illo in quo tibi impossibile nichil est, virtute tua illa qua non solum curare morbos, set etiam suscitare mortuos potes. Impertire huic creature Spiritus Sancti vigorem, et plenitudinem omnium virtutum, ut sit in hoc oleo per invocationem tui nominis, curatio infirmitatum, gratia sanitatum. Unguantur ex eo membra debilium, curentur ulcera miserorum. Levigentur artus astricti doloribus, sanentur vacuati languoribus. Omnibus ergo per te morbis, omnibus causis internis externisque haec unctio salutaris occurrat. Nulla febris, nullaque pestis interior, exteriorque officiat. Sed omne virus virtus sua laetale expiet, superet, purget, excludet, evacuet, vincat. Quia in nomine tuo benedicitur, in quo omnis creatura /f. 29v/ salvatur. Nec enim aliud nomen est sub caelo, in quo nos salvos fieri oportet, nisi in te salvatore nostro, bono et pio, munifico et copioso, divino et humano. Specialiter ergo te fons pietatis et bonitatis, qui portasti infirmitates nostras, et languores curasti, quamvis peccatores et indigni, per temetipsum rogamus, ut plage vel percussure atque pesti, quam pro peccatis populo tuo infigi iussisti, hoc unguentum remediabile facias, et vitale concedas. Ut sicut censuram tuam peccantes tremunt, ita curam sentiant confitentes, quia tu es deus benedictus, qui cum aeterno Patre. (LOrdS 139)
- 119 *Sequitur benedictio episcopalis et compleatur missa ordine suo.*

FERIA VI^a PARASCEVEN, STATIO AD IHERUSALEM

- 120 *Primum accedens sacerdos ad altare, dicat:* Oremus. *Diachonus:* Flectamus genua. Deus a quo et Iudas reatus sui. (SGel 396)
Deinde sequitur lectio et tractus.
- 121 *Sequitur* ORATIO. Flectamus genua.
Deus qui peccati veteris hereditariam mortem /f. 30/ in qua posteritatis genus... (SGel 398)
- 122 *Post hec sequatur lectio, tractus, Passio domini et he orationes:*
Oremus dilectissimi nobis pro aecclesia sancta dei, ut eam deus et dominus noster, pacificare... (SGre 338)
- 123 Oremus. Flectamus genua.
Omnipotens sempiternus deus, qui gloriam tuam omnibus in Christo gentibus revelasti... (SGre 339)
- 124 Oremus et pro beatissimo papa nostro N., ut deus et dominus noster qui elegit eum... /f. 30v/... (SGre 340)

- 125 Oremus. Flectamus genua.
Omnipotens sempiternae deus cuius iudicio universa fundantur, respice propicius ad preces... (SGre 341)
- 126 Oremus et pro omnibus episcopis, presbiteris, diachonibus, subdiachonibus, accolitis... (SGre 342)
- 127 Oremus. Flectamus genua.
Omnipotens sempiternae deus, cuius spiritu totum corpus aecclesiae sanctificatur et regitur... (SGre 343)
- 128 Oremus et pro christianissimo rege nostro, ut /f 31/ deus et dominus noster subditas... (SGre 344)
- 129 Oremus. Flectamus genua.
Omnipotens sempiternae deus, in cuius manu sunt omnium potestates, et omnia iura... (SGre 345)
- 130 Oremus et pro cathecuminis nostris, ut deus et dominus noster adaperiat aures precordiorum... (SGre 346)
- 131 Oremus. Flectamus genua.
Omnipotens sempiternae deus qui aecclesiam tuam novo semper fetu prole fecundas, auge fidem... (SGre 347) /f. 31v/
- 132 Oremus dilectissimi nobis deum Patrem omnipotentem, ut cunctis mundum purget erroribus... (SGre 348)
- 133 Oremus. Flectamus genua.
Omnipotens sempiternae deus mestorum consolatio, laborantium fortitudo, perveniant... (SGre 349)
- 134 Oremus et pro hereticis et scismaticis, ut deus ac dominus noster eruat eos ab erroribus... (SGre 350)
- 135 Oremus. Flectamus genua.
Omnipotens sempiternae deus, qui salvas omnes et neminem vis perire, respice ad animas... /f. 32/... (SGre 351)
- 136 Oremus et pro perfidis iudeis, ut deus et dominus noster auferat velamen de cordibus... (SGre 352)
- 137 Oremus. Flectamus genua.
Omnipotens sempiternae deus qui etiam iudaicam perfidiam a tua misericordia non repellis... (SGre 353)
- 138 Oremus et pro paganis, ut deus omnipotens auferat iniquitatem a cordibus eorum, et relictis... (SGre 354)
- 139 Oremus. Flectamus genua.
Omnipotens sempiternae deus qui non vis mortem peccatorum, set vitam semper inquiris... (SGre 355) /f. 32v/
- 140 Oremus et pro spiritibus fidelium defunctorum, ut eis deus ac dominus noster, placidam et quietam tribuat mansionem, et inter agmina sanctorum suorum collocare dignetur. (SRip 341)
- 141 Oremus. Flectamus genua.
Omnipotens sempiternae deus, qui genus humanum a morte volens eripere, dominum nostrum Ihesum Christum filium tuum mortem fecisti subire, ut illius usque ad infernum decensus, noster esset ad caelum ascensus, te supplices deprecamur, ut spiritus fidelium defunctorum, universa delicta concessa remissione, in Habrahe gremio iubeas collocare. Per eundem. (SRip 342)
- 142 *His expletis adoretur crux, et composita in altari servata eucaristia, accedens sacerdos dicat:* Oremus. Preceptis salutaribus moniti, usque set libera nos a malo. (SGre 17-18)

143 *Sequitur* ORATIO

Libera nos quesumus domine, usque Amen. (SGre 19)

144 *Quo dicto communicent omnes cum silentio, et agatur sinaxis.*

SABBATO SANCTO

145 *Hora VIII^a, excuciatu ignis, et dicit sacerdos:*

Deus qui per filium tuum angularem lapidem /f. 33/ claritatis tuis fidelibus ignem contulisti... (PRom XII, 238)

ORATIO SUPER PUERUM AD SCOLAM MITTENDUM

146 Domine Ihesu Christe qui aperis ora mutorum, et linguas infantium facis esse dissertas, aperi quesumus cor famuli tui N., et os, ad percipienda sapientiae tuae dona, ut doctrinam quam nunc incoat perfectissime discat, et ad sapientiae spiritualis gratiam perveniat. Per te salvator. (LORde 61)

ORATIO AD CAPILLATURAM

147 Omnipotens sempiternae deus respice propicius super hunc famulum tuum N., quem ad novam... (SGre 991)

AD CLERICUM PARVULUM FACIENDUM /f. 33v/

148 Ihesu Christe domine, qui pro nobis parvulus effici es dignatus ex virgine, quem infantum turbe in Iherusalem conscendentem cum gaudio occurrentes collaudant. Qui parvulos ad te veni[r]e iubes, eosque complexans talium fore caelorum regnum testificaris, respice super hunc famulum tuum N., quem tibi offerimus ex voto parentum, et benedic eum uberius, et laudem tuam perface per os eius. Atque sicut Samuel sanctus a tempore ablationis suae Heli sacerdoti traditus tibi serviturus, meruit bene ministrando prophetiae donum, ita hic famulus tuus N., amodo gestans tonsurae signum et religionis habitum, tuo digne inhereat servitio, et iustitiae doctrina imbuatur in omnibus. Ut in domo tua resplendeat castitate nitidus, caritate prefulgidus, prudentia scientiaque doctissimus, voto Sancto Spiritu plenus. Prestante tua misericordia.

ITEM AD CLERICUM FACIENDUM /f. 34/

149 Oremus dilectissimi fratres, dominum nostrum Ihesum Christum, pro hoc famulo tuo N., qui ad deponendam... (SupG 1246)

ALIA

150 Presta quesumus omnipotens deus, ut sicut hic famulus tuus comam capitis, ita vicia cordis simul amittat et corporis, ut corpore pariter innovatus et mente, tecum feliciter valeat in aeternum regnare. Per. (LORde 137)

151 *Tunc tondat comam capitis eius dicens:*

A. Tu es domine qui restitues hereditatem meam mihi. Ps. Conserva me. (SupG 1248, Ps 15)

A. Haec est generatio. Ps. Domini est terra. (SupG 1249, CAO 2999, Ps 23)

A. Deus omnipotens benedicat tibi atque multiplicet, sicut ros Hermon qui descendit in Sion /f. 34v/ sic descendat super te dei benedictio. Ps. Ecce quam bonum. Gloria Patri. (Ps 132)

Pater noster.

152 *Tunc induat illum tunica talari linea vel habitu clericali.* (LORde 65)

ORATIO

153 Adesto domine supplicationibus nostris, et hunc famulum tuum N., benedicere + dignare... (SupG 1247)

ALIA

154 Presta quesumus omnipotens deus huic famulo tuo N., cuius hodie capitis comam pro divino... (SupG 1250)

AD BARBAS TORENDAS (*sic*) ORATIO

155 Deus cuius spiritu creatura omnis incrementis adulta congaudet, exaudi preces nostras super hunc famulum... /f. 35/... (SGre 993)

156 *Dum tondet dicit:*

A. Hic accipiet. PS. Domini est terra. (CAO 3047, Ps 23)

A. Sicut unguentum a capite quod descendit in barbam barbam Aaron, manda huic domine benedictionem et vitam usque in seculum. Ps. Ecce quam bonum. Gloria Patri. (LORde 74, Ps 132)

157 *Sequitur* ORATIO

Christe domine qui es caput in te credentium virorum, da unguentum verticis tui in barbam famuli tui N., cum gratia et benedictione decoris, perfectionisque descendere, ut tam operum suorum quam sensuum innovatione, te duce in virum perfectum valeat permanere, atque infusione Sancti Spiritus tui benedictus, et unitate fidei muniatur, et virtute caelestis gratiae decoretur, viteque aeternae particeps effici mereatur. Per te salvator mundi. (LORde 78)

QUALITER HOSTIARIUS ORDINETUR EX CONCILIO CARTAGINIS IIII, TITULO VIII

158 *Hostiarius cum ordinatur postquam ab archidiacono instructus fuerit, qualiter in domo dei debeat /f. 35v/ conversari, ad suggestionem archidiaconi tradat ei episcopus claves aecclesiae dicens: Sic age quasi redditurus deo rationem pro his rebus que istis clavibus recluduntur. Et archidiaconus tradat ei hostium aecclesiae.* (SupG 1790)

AD ORDINANDUM HOSTIARIUM

159 Deum patrem omnipotentem, fratres karissimi, suppliciter deprecemur, ut hunc famulum tuum benedicere dignetur in officium hostiarii... (SupG 1791)

ALIA

160 Domine sancte Pater omnipotens aeternae deus, benedicere digneris hunc famulum tuum N., hostiarium... (SupG 1792)

QUALITER LECTOR ORDINETUR

161 *Lector cum ordinatur, faciat de illo episcopus verbum ad populum, indicans eius fidem /f. 36/ atque ingenium. Tradat ei episcopus codicem de quo lecturus est dicens ei: Accipe et esto verbi dei relator, habiturus si ministraverunt. Eligunt te fratres tui ut sis lector in domo domini dei tui, ut agnoscas officium tuum et impleas illud. Potens est enim deus tuus, ut augeat tibi gratiam. Per dominum nostrum Ihesum Christum qui cum eo vivit.* (SupG 1793)

AD ORDINANDUM LECTOREM

- 162 Omnipotentem deum dilectissimi fratres suppliciter deprecamur, ut hunc famulum tuum N., benedicere + dignetur in officio lectoris, et augeat ei gratiam Spiritus Sancti, ut que legerit intellectu capiat, et quod recte intellexerit opere impleat. Auxiliante domino nostro.

ALIA

- 163 Domine sancte Pater omnipotens aeternae deus, benedicere + dignare hunc famulum tuum N., in officium lectoris... /f. 36v/... (SupG 1794)

QUALITER EXORCISTA ORDINETUR

- 164 *Exorcista cum ordinatur, accipiat de manu episcopi libellum, in quo scripti sunt exorcismi, dicente sibi episcopo: Accipe et comenda memoriae, et habeto potestatem imponendi manum super inerguminum, sive baptizatum sive cathecuminum.* (SupG 1795)

AD ORDINANDUM EXORCISTAM

- 165 Deum patrem omnipotentem, fratres karissimi, suppliciter deprecemur, ut hunc famulum suum N., benedicere + dignetur in officium exorcistae... (SupG 1796)

ALIA

- 166 Domine sancte Pater omnipotens aeternae deus, benedicere + dignare hunc famulum tuum N., in officium exorcistae... /f. 37/... (SupG 1797)

QUALITER ACCOLITUS ORDINETUR

- 167 *Acolitus cum ordinatur, primum ab episcopo doceatur, qualiter in officio suo agere debeat. Set ab archidiacono accipiat cerofarium cum cereo, ut sciat se ad accende<n>da aecclesiae luminaria mancipari. Accipiat et urceolum vacuum, ut sciat se electum ad fundendum vinum, et eucharistia Corporis Christi.* (SupG 1798)

AD ORDINANDUM ACCOLITUM

- 168 Omnipotens sempiternae deus fons lucis et origo bonitatis, qui per Ihesum Christum filium... /f. 37v/... (SupG 1799)

ALIA

- 169 Domine sancte Pater omnipotens aeternae deus, qui per Ihesum Christum filium tuum in hunc mundum lumen claritatis misisti, qui in cruce passionis tuae triumphans, sanguinem et aquam ex latere suo pro salute generis humani dignatus es effundere, et per apostolos suos in hoc saeculo lumen spiritualis gratiae inmisisti, ut a peccatis illum sui precio sanguinis liberaret, benedicere + digneris hunc famulum tuum N., in officio acoliti, ut ad accendendum claritatis aecclesiae tuae lumen, et ad fundendam aquam vel vinum, ad conficiendum sanguinem eiusdem filii tui, sanctis altaribus tuis fideliter subministret. Accende domine eiusdem mentem et cor ad amorem /f. 38/ caelestis gratiae, et Sancti Spiritus tui virtute confirma. Per eundem in unitate eiusdem. (SGell 2515)

- 170 *Benedicto hostiario, lectio I^a, benedicto lectore, II^a lectio, benedicto exorciste, III^a lectio, benedicto acolito, IIII^a lectio. Benedictio subdiaconi.* <LC.> Angelus domini. (Dn 3,47)

171 *Si in dominica die facta fuerit ordinatio, ante epistolam subdiaconi, ante evangelium diaconi. Post evangelium presbiteri.*

QUALITER IN ROMANA AECCLIESIA SUBDIACHONI, DIACHONI VEL PRESBITERI ORDINENTUR

172 *Mensis I^{mi}, III^{ti}, VII^{mi} et X^{mi}, sabbatorum die in XII^{cim} lectionibus, ad sanctum Petrum ubi misse caelebrantur, primitus dicitur antifona ad introitu. Deinde dicit pontifex orationes sicut in sacramentorum codice continentur. Leguntur lectiones III^{or} grece et latinae cum suis responsoriis. Sequitur lectio Danielis cum Benedictionibus. Sequitur oratio. (SupG 1800)*

173 *Tunc accedens archidiaconus ad pontificem, offerens consecrandos dicit: Postulat sancta mater aeccliesia catholica, ut hunc[-hos] presentem[-tes] virum[-os] ordinetis subdiaconii, diaconii, vel presbiterii, ad /f. 38v/ titulum sancti N. [ad titulos proprios sanctorum]. (PRod 271)*

174 *Interrogat pontifex: Scis aliquid de eo[-is]? Respondit: Quantum hum[an]a fragilitas nosse permittit, scio et testificor ipsum[-os] dignum[-os] ad onus huius officii.*

Respondit pontifex: Accepisti aliquid ab eo[-is] pro hoc testimonio vel officio percipiendo?

Respondit: Nichil.

Et pontifex: Maneat in tua conscientia, me autem liberum esse profiteor. (PRod 271)

175 *Tunc annuntiat pontifex populo dicens: Auxiliante domino deo et salvatore nostro Ihesu Christo, eligimus hunc[-os] virum[-os] in ordine subdiaconii, diaconii, vel presbiterii, de titulo illo N. Si quis autem habet aliquid contra eum, pro deo et propter deum, cum fiducia exeat et dicat. Verumtamen memor<sit> comunions suae. (SupG 1800)*

176 *Et post modicum intervallum, dicitur letania. Qua completa, ascendunt electi ad sedem pontificis, et ordinantur ad quod vocati sunt, et descendentes stent in ordine suo, benedictione /f. 39/ percepta. (SupG 1800)*

177 *Diligenter itaque discutiatur vita eorum, qui ordinanti sunt, id est ut non sint illiterati, adulteri, homicide, raptores, incesti, infames, fures, fornicatores, venefici, sortilegi, falsarii, servitutis vinculo constricti, non publicam poenitentiam gerentes, non bigami, aut viduarum mariti, non neophiti, id est noviter ad fidem venientes, non pro culpa castrati, aut debiles vel trunci, id est aliquibus membris privati, vel a demonio vexati, vel caduci, quoniam tales sancti canones a sacris ordinibus repellunt.*

178 *Qui ergo nichil horum habentes inventi fuerint, promittant se deinceps caste continenterque victuros, et sic ordinentur.*

179 *Subdiaconi quidem XV vel XII (sic)⁵⁴ annorum, diaconi XX vel XXV, presbiteri XXX°, non minus unquam ordinentur.*

180 *Caveat item episcopus ne clericum alterius episcopi vel ignotum ordinare presumat, quia canones hoc sumopere /f. 39v/ prohibent, et talem ordinationem irritam iudicant.*

QUALITER SUBDIACHONUS ORDINETUR

181 *Subdiaconus cum ordinatur, quia manus impositionem non accipit, patenam de manu episcopi accipiat vacuam, et calicem vacuum. De manu vero*

54. En lloc de XII el text ha de dir XX.

archidiaconi, accipiat urceolum cum aquamanili ac manutergio, et dicat illi: [Vide cuius ministerium tibi traditur]. (SupG 1802)

AD ORDINANDUM SUBDIACHONUM

- 182 Oremus, dilectissimi fratres, deum ac dominum nostrum, ut super hunc servum suum N., quem ad subdiachonatus... (SupG 1804)
- 183 Accipe fanonem signum evangelizandi verbum dei, in nomine domini nostri Ihesu Christi.

ALIA

- 184 Domine sancte Pater omnipotens aeternae deus, benedicere + digneris hunc famulum tuum N., quem ad subdiachonatus... /f. 40/... (SupG 1805)
- 185 *Deinde dat ei episcopus codicem Pauli apostoli et dicit:* Accipite documenta apostolica, et annunciate in aecclesia dei. Videte quoque ut quod ore annunciat, corde credatis, et quod corde creditis, operibus expleatis. Adiuvente domino nostro Ihesu Christo. (LORdE 86)

AD ORDINANDUM ARCHIDIACHONUM

- 186 Rerum creator et omnipotens domine, qui cuncta dispositione ineffabilis sapientiae ita prelinias atque ordinas, ut omnes viae tuae [et aspere] carnalibus et blande reperiantur spiritualibus, qui sic labores miseratus /f. 40v/ humanos respicis, ut adiutoria quibus precepta tua impleri possint imperiaris. Respice propicius super hunc famulum tuum N., quem et concordia fratrum et electio subiectorum ad archidiaconatus officii dignitatem, pura et unanimi te aspirante elegit conspiratione. Muni vias in servitute tua vitae eius, ut nec callidi hostis iaculis vulneretur, et presentis vitae callem tuto pede gradiatur. Esto ei in deum protectorem, et in locum munitum, ut in omnibus ei tu sis salus, tu salvatio, quia tua est salus, et tu es salus. Suscipiat per manum visibilem nostram, invisibilem benedictionem tuam. Dona ei spiritum sapientiae, spiritum caritatis et concordiae, spiritum discipline et pacis, Spiritum Sanctum tuum, in quo sunt thesauri totius beatitudinis. Sit baculus bonis, et virga indisciplinatis. Tribue in dispensationis eius moderamina, et vinum quod putrida purget, et oleum /f. 41/ quod purgata sanitati restauret. Sit sermone cautus, et scientia providus. Sit laboris nostri opitulator, ut tu ei bone mercedis existas remunerator. Cunctaque sibi credita in aecclesia ita disponat, ut cum electis et predestinatis in regno tuo fructum operis capiat. Atque eum ita dono et virtute fortitudinis tuae circumda, ut humilitatis iugo tolerabiliter perferat adversa, et prudentiae verbo doctrine redundet copia. Ut et conversationis exemplo, et allocutionis precepto, sit corrector et correptor pravis, et suasor ad optima probis. Quatinus et tibi placeat, et nobis proficiat, ut et tibi minister dignus assistat, et nobis adiutorium sancti laboris existat. Per. (LORdE 92)
- 187 *Hac expleta, tradat ei episcopus ferulam dicens:*
Ecce frater accipe ferulam, quae et indicium tibi honoris prebeat, et subditum tibi fraternitatis conventum sub reverentia /f. 41v/ faciat manere devotum. Auxiliante domino nostro. (LORdE 93)

BENEDICTIO AD CONSECRANDUM PRIMICHERIUM

- 188 Christe dei filius, gloriosum aecclesie caput, et pax vera cordium humanorum, qui discreta officiorum ministeria intra aecclesiae tuae septa componens, alios aliis regendi sublimitate preponis, quo dum in clero primus pe-

relegitur rector, primatum dignitatis ipsi tibi met ad superos ascendens vindicet ordo. Da huic famulo tuo N., quem in clero primum in aecclesia sancti *ille* preesse volumus, spiritum + discretionis omnimode. Ineffabilem tuae sapientiae lucem, caelestis gratifica medicaminis ubertatem. Quo et se cauta sollicitudinis cura, ab illicitis servet, et comissum cleri gregem, et verbis instruat, et moribus ad meliora componat. Da ei uberem tui gratiam verbi, quo putrida sanet, sana corroboret, dessociata connectat, discordantia iungat, sordida expiet. Se /f. 42/ ipsum subditis ad obediendum exemplum, et totius bone operationis prebeat documentum. Quo in adiutorium nostrum preelectus, et laboris nostri onera infatigabilis, dignusque operarius exercent, et mercedis cumulet donum, vel coronam pro effectis omnibus te iudicante adipiscatur. Per dominum. (LORdE 94)

189 *Ad ferulam dandam, ut supra.* (Cf. n. 187)

ORDO IN ORDINATIONE SACRISTAE

190 *Cum ordinatur sacrista, astantibus fratribus cunctis, episcopus residens in preparatorio, tradit ei anulum de sacrario, non tamen ante altarium, set ibi in preparatorio dicens ei:* Esto custos sacrorum, ianitor editum, et prepositus hostiariorum. (LORdE 71)

191 *Et sic ille qui ordinatur, osculato pede episcopi, stet in loco ordinis sui.* (LORdE 71)

ORDO IN ORDINATIONE EIUS CUI [CURA] LIBRORUM ET SCRIBARUM COMMITTITUR

192 *Cum ordinatur qui librorum et scribarum habere possit potestatem, simili modo astantibus fratribus in preparatorio, residens episcopus, tradit et anulum de scriniis /f. 42v/ dicens illi:* Esto custos librorum et senior scribarum. (LORdE 72)

193 *Sicque osculato pede episcopi, stet in ordine suo.* (LORdE 72)

AD ORDINANDUM ARCHIPRESBITERUM

194 *Dum venerit his qui ordinandus est archipresbiter, primum coram omnibus fratribus, in preparatorio ab episcopo eligatur, et ab eo instruat, qualiter humilitate prepolleat, et acceptum ordinem cum suma et bona mentis intentione adimpleat.* (LORdE 100)

195 *Deinde coram altario principali, astantibus cunctis in ordine clericis, fixo genu dextro ante altare ipse qui ordinandus est, benedicitur ab episcopo ita:* (LORdE 100)

ORATIO

Christe dei filius gloriosum capud aeclesiae. *Require retro in ordinatione primicherii.* (Cf. n. 188)

196 *Hac explicita benedictione, tradat ei episcopus librum orationum cum ferula investita dicens:* Dominus custodiat te ab omni malo, custodiat animam tuam dominus. (LORdE 102)

197 *Et dat ei pacis osculum, et stat in ordine suo.* (LORdE 102) /f. 43/

QUALITER DIACHONUS ORDINETUR

198 *Diachonus cum ordinatur, solus episcopus eum benedicit manum super caput illius ponat, quia non ad sacerdocium sed in ministerio consecratur.* (SGel 740)

AD ORDINENDUM DIACHONEM

199 Oremus dilectissimi deum Patrem omnipotentem, ut super hunc famulum suum N., quem in sacrum... (SGre 30)

ORATIO

200 Exaudi domine preces nostras, et super hunc famulum tuum N., Spiritum tuae benedictionis... (SGre 31)

PREFACIO

201 VD aeterne deus. Honorum dator ordinum distributor, officiorumque dispositor, qui vite manens... /f. 43v-44/... (SGre 32)

[*Hic inponit manum.*]

Emitte in eum quesumus domine Spiritum Sanctum, quo in opus ministerii fideliter exsequendi... (SGre 32)

202 *Tunc ponat stolam in sinistro humero eius, et dicat: /f. 44v/ Accipe stolam candidam ut agnoscas officium tuum et impleas illud, potens est enim deus augere tibi gratiam suam.*

Sequitur ORATIO

203 Commune votum, fratres karissimi, communis oratio prosequatur, ut hic qui totius aecclesiae prece... (SGel 155, LORde 87)

ORATIO

204 Domine sacte Pater, spei fidei gratiae provector et remunerator perfectorum, qui in caelestibus... /f. 45/... (SGel 156)

ITEM CONSUMATIO

205 Per hoc signum diachonatus tibi offitium humiliter imponimus, ut firmiter mensae divinae tamquam firmissima columpna esse possis, et per eo regis caelestis inreprehensibilis esse merearis. Prestante. (PRod 279)

206 *Deinde dat ei episcopus evangelium, et dicit ei: Accipe istud volumen aevangelii, lege et intellige, et tu opere adimple.* (PLan 54)

207 *Item*

Ecce fili evangelium Christi accipe, ex quo annunties bonam gratiam fideli populo. Et habeto potestatem ministrandi cunctas divini misterii ceremonias ad altare dei. Observa igitur tui ordinis gradum, et scito te esse ita presbiteri sicut et episcopi ministrum. Habeto pudiciciam, et linguae cautelam, castimoniam et sobrietatem, ac fidei ministerium, et conscientiam puram. Et sic ministra, ut presentis ac future vitae promissionem, a deo cuius minister factus es, habeas attributam. Amen. (LORde 91)

208 *Ista explicita /f. 45v/ osculetur episcopum qui ordinatus est, et accedat ad locum suum.* (LORde 91)

QUALITER PRESBITER ORDINETUR

209 *Presbiter cum ordinatur, episcopo eum benedicente, et manus super caput illius tenente, omnes presbiteri qui presentes sunt manus suas iuxta manus episcopi super caput illius teneant, et dicant: Per hoc indumentum stola salutis indui merearis, et aeternae perpetuitatis plenitudinem cum sanctis sacerdotibus Christo ministrantibus, capescere valeas. Per eundem.* (SGel 738, PLan 56)

AD ORDINANDUM PRESBITERUM

210 Oremus dilectissimi deum Patrem omnipotentem, ut super hunc famulum N., quem ad presbiterii munus... (SGre 27)

ORATIO

- 211 Exaudi nos quesumus domine deus noster, et super hunc famulum tuum N., benedictionem Sancti Spiritus... /f. 46v/... (SGre 28)

PREFATIO

- 212 VD aeternae deus. Honorum auctor et distributor omnium dignitatum, per quam proficiunt universa... /f. 46v/... (SGre 29^{a-b})

Manus impositio.

Da quesumus clementissimae Pater super hunc famulum tuum N., presbiterii dignitatem innova... (SGre 29^b)

- 213 *Hic induat illum casulla et dicat:* Per hoc indumentum casula salutis, sit nobis fratres comunis oratio, ut his qui in adiutorium et utilitatem nostrae salutis /f. 47/ eligatur, presbiteratus benedictionem +, gratiae muneri consequi mereatur, ut Sancti Spiritus sacerdotalia dona privilegio virtutum, ne impar loco deprehendatur optineat. Prestante domino nostro Ihesu Christo qui vivit et regnat.⁵⁵ (SGel 147)

- 214 *Item* BENEDICTIO

Benedictio + dei Patris et Filii et Spiritus Sancti, descendat super te, et sis benedictus in ordine sacerdotali, ut offeras spirituales hostias et accepta[bi]les deo per Ihesum Christum, pro peccatis et offensionibus populi. Auxiliante domino cui est honor. (PRod 283)

- 215 *Hic unguat manus eius chrismate.*

ORATIO

- 216 Consecrentur manus iste quesumus domine et sanctificentur per istam unctionem et nostram benedictionem, ut quecumque benedixerint benedicta sint, et quesumque sanctificaverint sanctificentur. Per. (SGel 756)

ALIA

- 217 Deus sanctificationum omnium dominator et auctor, cuius vera consecratio plena est benedictio... /f. 47v/... (SGel 147)

- 218 *Episcopus tradat illi librum manuaem dicens:*

Ecce frater factus es ad docendum Christi misteria collega operis nostri. Habeto ergo aditum et potestatem accedere /f. 48/ ad altare dei. Vide ut sancta mysteria sanctificans corde, et ore conficiens, conctis fidelibus ad sanctificationem distribuas. Auxiliante domino Ihesu Christo. (LOrdE 99)

BENEDICTIO SUPER REGEM OMNI TEMPORE DICENDA

- 219 Omnipotens deus det tibi copiam benedictionis...
Dextera potentiae suae inimicorum tuorum colla...
Ut cum eo sine fine feliciter te regnare contingat...
Quod ipse. (PRod 613)

BENEDICTIO TEMPORE CONCILII DICENDA

- 220 Christus dei filius, qui est initium et finis...
Et qui vos ad expletionem huius, fecit pervenire...
Ut ab omni reatu liberariores effecti, absoluti...
Quod ipse. (PRod 612) /f. 48v/

55. El text de l'oració pròpiament comença als mots «Sit nobis fratres comunis oratio». Això fa pensar que per error dels copistes els dos textos han estat units en una única fórmula.

QUALITER EPISCOPUS ORDINETUR

- 221 *Episcopus cum ordinatur, duo episcopi ponant et teneant evangeliorum codicem, super caput et cervicem eius, et uno super eum fundente benedictionem, reliqui omnes episcopi qui adsunt, manibus suis caput eius tangant.* (SGel 738)

AD ORDINANDUM EPISCOPUM

- 222 *Adesto supplicationibus nostris omnipotens deus, et quod nostrae humilitatis gerendum est...* (SGre 21)

CONSECRATIO

- 223 *Oremus dilectissimi nobis, ut huic viro ad utilitatem aecclesiae providendam, benignitas...* (SGel 766)

ALIA

- 224 *Propiciare domine supplicationibus nostris, et inclinato super hunc famulum tuum N., cornu...* (SGel 768)

PRAEFATIO

- 225 *VD aeterne deus. Deus honorum omnium, deus omnium dignitatum, quae gloriae tuae sacratis famulantur... /f. 49-49v/...* (SGel 769)

Hic infundat chrisma in vertice eius, semel.

Hoc domine copiose in eius capud influat.

Hic secundo.

Hoc in oris subiecta decurrat.

Hic III.

Hoc in totius corporis extrema descendat, ut tui Spiritus virtus et interiora eius repleat... /f. 50/... (SGel 769-771)

AD MANUS UNGUENDAS (f. 50v)

- 226 *Unguantur manus iste oleo sanctificato, vel chrismate sanctificationis. Sicut unxit Samuel David, in regem et prophetam, ita unguatur hic famulus tuus N., in sacerdotem bene placitum tibi omnipotens deus, ad sacrificandum hostiam laudis, et digne perficienda vel amministranda cuncta aecclesiae sacramenta, in nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti, unius vivi et veri dei, regnantis in secula seculorum. Amen.* (PRod 293)

AD BACULUM SIVE CAMBUTAM

- 227 *Accipe hunc baculum, in quo fortes fortiter regas, et infirmorum imbecillitatem sustentas, et pravos ad viam rectitudinis reducas.* (PRod 294)

AD ANULUM

- 228 *Ecce et anulum dispensationem pontificii tui, et signum pontificalis honoris, atque signaculum secretorum, ut in eo quae claudenda sunt claudas, et quae aperienda sunt aperias, in nomine domini nostri Ihesu Christi, qui vivit et regnat cum Patre in unitate Spiritus Sancti deis.* (PRod 295)

SACRA

- 229 *Haec hostia domine quesumus emundet nostra delicta, et sacrificium celebrandum subditorum...* (SGre 24)

INFRA ACTIONE /f. 51/

- 230 *Hanc igitur oblationem servitutis nostrae, sed et cuncte familiae tuae, quam tibi offerimus, etiam pro famulo tuo...* (SGre 25)

<POST COMMUNIONEM>

- 231 *Haec nos communio domine purget a crimine, et celestis remedii faciat esse...* (SGre 26)

AD ORDINANDUM APOSTOLICUM

- 232 *Hoc superaddi debet in prefatio* Deus honorum omnium, *ad locum*: Et hicirco huic famulo tuo N., quem apostolicae sedis presulem... hanc quesumus domine gratiam largiaris, *et cetera*. (SGre 1018)

ITEM CONSECRATIO PAPE QUI IAM EPISCOPUS ORDINATUS FUERIT AD SANCTUM PETRUM⁵⁶

- 233 Omnipotens Pater sancte, deus aeternae, tu omnem ordinem dignatus es in caelestibus sedibus ordinare. In caelo domine in aeternum permanet verbum tuum, ubi angelos et archangelos suo tibi ordine manciparis, et in veteris testamenti /f. 51v/ privilegio Moysen et Aaron in sacerdotibus tuis, et Samuel inter eos qui invocant nomen patriarchas et prophetas perunguinem ordinasti. In novo per filium tuum Ihesum Christum [filium] apostolos sanctos, et precipue Petrum in cathedra honoris universae aeccliesiae preposuisti, et Mathiam eiusdem consortem in apostolotum atque in cathedram honoris enumerasti, et in numerum sanctorum apostolorum aevocasti, quesumus pro tua inmensa misericordia, ut nostris temporibus da tuam gratiam fratri nostro N., ad instar sanctorum apostolorum tuorum sedentium in cathedra honoris et dignitatis, ut in conspectu maiestatis tuae dignus honore appareat. Per. (Mart 2/90)

ALIA ORATIO

- 234 Domine Ihesu Christe, tu prelegisti apostolos tuos, ut doctrina sua nobis preessent, ita etiam vice apostolorum hunc episcopum N., doctrinam docere et benedicere et erudire digneris, ut immaculatam vitam et illesam conservet. Prestante tua misericordia. (Mart 2/91)

ITEM IMPRECATIO

- 235 Populus te honoret. Amen. Adiuvet te dominus. Amen. Quicquid petieris prestat /f. 52/ tibi dominus. Cum honore, cum castitate, cum scientia, cum largitate, cum karitate, cum nobilitate. Dignus sis, iustus sis, humilis sis, sincerus sis, urbanus sis, apostolus Christi sis. Accipe benedictionem et apostolatatum, qui permaneat in die ista et in die futura. Angeli sint ad dexteram tuam, apostoli coronati ad sinistram tuam. Aeccliesia sit mater tua, et altare. Sit deus pater tuus, sint angeli amici tui. Sint apostoli fratres tui, et apostolatus tui gradum custodiant. Confirmet te deus in iustitia, in sanctitate, in aeccliesia sancta. Angeli recipiant te, et pax tecum indiscrepabilis, per redemptorem nostrum Ihesum Christum, qui cum Patre. (Mart 2/91)

ORATIO PRO ADEPTA DIGNITATE

- 236 Deus cui est omnis potestas et dignitas, da famulo tuo N., prosperum suae dignitatis effectum, in qua te semper timeat, tibi que iugiter placere contendant. Per. (PRod 294)

ALIA

- 237 Omnium domine fons bonorum, iustorumque provectus, tribue quesumus famulo tuo N., adeptam bene regere dignitatem, et a te sibi prestatam bonis operibus /f. 52v/ exornare, ut tibi in perpetuum possit placere. Per. (PRod 294)

56. Aquest títol és equivocat perquè les oracions 233-237 pertanyen al ritu de la presa de possessió de la càtedra episcopal pel nou ordenat.

ORATIO SUPER RENUNTIANTE SEculo ET OMNIBUS POMPIS EIUS
HABITUM RELIGIONIS ASSUMENTIBUS

- 238 Presta quesumus domine famulis tuis renunciantibus secularibus pompis, gratiae tuae ianuas aperive, quidespecto diabolo confugiunt sub iugo Christi tui. Iube venientes ad te, sereno vultu suscipere, ne eis inimicus valeat triumphare. Tribue eis brachium infatigabilem auxilii tui, mentes eorum fidei lorica circumda, et felici muro vallati mundum se gaudeant evasisse. Per. (Mart 2/452)
- ALIA
- 239 Clementissime domine dominator, tuam invocamus pietatem, super hos famulos tuos N., quos a seculo conversos in numero sanctorum tuorum arcessire dignatus es. Quesumus ut conversationis suae fidem digne custodiant, et quicquid pro salute animarum suarum fuerint deprecati optineant. Sint vita probabiles, sint sapientes et humiles. Sint scientia veri, obedientia clari, convenientes in doctrina. In increpationibus immobiles, /f. 53/ in gravitate decori, in compassione piissimi, in operatione cauti, in dispositione solliciti, in temptatione fortes, in iniuriis patientes, in pace fixi, in helemosinis prompti, in orationibus frequentes, in misericordia efficaces, in subditis pii. Nec sint immemores quod abste de suis erunt factis tuo iudicio iudicandi. Horum quoque deprecamur domine, ut munerata placatus suscipias, et quicquid a te petierint clementer impertias. (LOrdE 141)
- <PRAEFATIO>
- 240 VD aeternae deus. Totius sanctae religionis origo, omnisque professionis aeterna salvatio, suscipe propicius vota professionesque famulorum tuorum N., qui de huius seculi vanitate et turbine ad te confugiunt. Sint quesumus te adiuvante ab omni negotiorum strepitu exuti, delectationibus spectaculorum presentium evulsi. A cunctis mundi occupationibus extranei, ab antiqui hostis insidiis erepti. Mundo huic mortui, mundi blandientis illecebris crucifixi. Remoti a cunctis malorum /f. 53v/ implicamentis, remoti a pravis delectationibus, remoti a presentis vite contagiis, remoti ab omnibus pravorum retinaculis, remoti a cunctis antiqui hostis insidiis. Doce eos domine omnia huius vitae contempnere prospera, non timere adversa. Iniurias non inferre, sed equanimiter tolerare, inimicos diligere, pro persequentibus et calumpniantibus suppliciter exorare, nichil concupiscere carnaliter vel ambire. Non superbiorum iniuriis fatigati deficiant. Non eos superbia inflat, non ardor avariciae succendat, non incentiva luxuriae inflammet, non vanagloria turpiter iactet, non gula aut hebrietas prepediat, non ambitio ventosa propiciet, non ardor animose contentionis examinet, non desiderium humanae opinionis elevet, non diabolus auctor perditionis ledat aut perdat. Sed tuae pietatis dextera clementissime deus eos a cunctis eruat malis eosque et in presenti et in futuro seculo protegat, regat atque gubernet, ut te timeant, imitentur et diligant. /f. 54/ Aperi eis sensum, et divinarum studia litterarum, intellegant corde, ore et opere meditentur, die noctuque tibi deserviant, caelestia et aeterna sapiant, terrena et caduca respuant. Obedientes sint et instruant amicos, et inimicos pro tui nominis amore ament et diligant. Humilitatem et vilitatem teneant et exercent, castitatem et pudicitiam corde et corpore compleantur et teneant. Patientiam et longanimitatem arripiant atque custodiant. Ieiunium et abstinentiam studeant simul et ament, gemitum et orationem desiderent. Peccata sua incessanter cum sus-

piriis et lacrimis accusent et diluant. Te deum omnipotentem, corde, ore et opere circumferant, atque semper tibi deserviant. Per. (Mart 2/454)

ALIA

- 241 Suscipe quesumus omnipotens deus hos famulos tuos N., quos de huius seculi naufragiis et periculis eruis, et ad monasticam vocare dignatus es gratiam. Concede propicius, ut artam et angustam quam professi sunt vitam teneant atque sectentur, quatinus ad aeternam quam in te perseverantibus promittere dignatus es gloriam /f. 54v/ pervenire mereantur. Per.

BENEDICTIO VESTIMENTI

- 242 Domine Ihesu Christe, qui tegimen nostrae mortalitatis induere dignatus es, obsecramus immensam tuae largitatis habundantiam, ut hoc genus vestimenti quod sancti patres ad innocentiae vel humilitatis indicium abrenuntiantes ferre sanxerunt, ita benedicere + digneris, ut hi famuli tui qui hoc usi fuerint, te induere mereantur. Qui vivis. (Mart 2/459)

BENEDICTIO TUNICAE TALARIS

- 243 Domine Ihesu Christe qui dixisti famulis tuis: Qui vult venire post me tollat crucem suam et sequatur me cotidie, has famulorum tuorum vestes, sanctae crucis imaginem gestantes, per elevationem manuum mostrarum tua propria benedictione benedic + et sanctifica, ut famuli tui cum tali sancti ligni imagine tibi iugiter placere valeant. Prestante tua misericordia.
- 244 *Tunc exuatur propriis, et induatur vestibus monasterii:*
Exuat te dominus Ihesus Christus veterem hominem cum actibus suis, et induat novum qui renovatur de die in diem, secundum imaginem eius qui creavit eum. (Mart 2/457)
- 245 *Sequitur* BENEDICTIO /f. 55/
Benedicat dominus famulis suis, benedictione perhenni, et gratia spirituali. Amen.
Vestem quam in dignitatem religionis assumpserunt in testimonium benedictionis et sanctificationis conservent. Amen.
Et qui religantur ad obsequium sanctitatis, remunerentur premio aeternae sanctificationis. Amen.
Prestante clementia dei nostri, qui cum Patre et Spiritu Sancto. (LORde 142)

ITEM ORDO SUPER NOVICIOS

- 246 *Primum ante altare interroget illum abba dicens:*
Frater, vis abrenunciare seculo et pompis eius?
Respondit: Volo.
Interroget: Vis assumere conversionem morum tuorum?
Respondit: Volo.
Interroget: Vis profiteri obedientiam secundum regulam sancti Benedicti?
Respondit: Volo.
Respondit abba: Deus auxilietur tibi.
- PROFESSIO
- 247 Ego frater N., regulam sancti Benedicti, deo iuvante servare promitto, et propter vitae aeternae coram deo et angelis eius, humiliter me militaturum subicio, ita ut ab hac diae non michi liceat collum de sub iugo excutere regulae. Et ut haec professionis meae peticio a vobis firmiter teneatur, in pre-

- sentia domini N., abbatis conscriptam trado in perpetuum /f. 55v/ habendam, et manu mea roboratam super altare pono, quod est consecratum in honore sancti N., et in monasterio *ille*, perhenniter reservandam. Ego N., promitto obedientiam et stabilitatem et conversionem morum meorum, secundum regulam sancti Benedicti, coram deo et angelis eius. Sig+ N.
- 248 *Hac perlecta ponat illam super altare, et provolvatur omnium pedibus: Suscipe me domine secundum eloquium, dicens III° hunc versum. [Quem omnes respondent adiuncta Gloria Patri.]* (RBen 58; Ps 118,116)
- 249 Ps. Miserere mei deus I. (Ps 50)
 Ps. Dominus illuminacio. (Ps 26)
 Ps. Levavi oculos. (Ps 120)
 Pater noster
 CAPITULA. Ostende nobis domine.
 Converte nos deus.
 Respice in servos tuos.
 Ecce quam bonum.
 Sit nomen domini.
 Domine exaudi.
 Domine deus virtutum.
- ORATIO
- 250 Suscipe quesumus domine hunc famulum tuum N., ad te de procella huius seculi laqueisque diaboli fugientem, ut a te susceptus et instanti seculo salvatum et in futuro se gaudeat a te feliciter muneratum. Per. (LORDE 145)
 ALIA
- 251 Deus qui per beatum Benedictum regulare magisterium precipue sanxisti, quesumus clementiam tuam, ut ipsius et omnium sanctorum tuorum intercessione placatus, clementer super hunc famulum tuum N., seculo renunciantem respicias, et cor /f. 56/ eius a seculi vanitate convertas, ad supernae vocacionis amorem accendas, et gratiam quam in te perseveret infundas, ut protectionis tuae munitus presidio, quod te donante promisit impleat, et suae professionis exsecutor effectus, ad ea quae perseverantibus in te promittere dignatus es pertingere mereatur. Per. (PRom XII 298)
 ALIA
- 252 Deus indulgentiae Pater, qui severitatem tuae districtionis temperans, indulxisti ne filius portet iniquitatem patris, et qui mira dispensatione etiam malis bene utens, tuae dignationis gratiam per eos frequenter operaris, quesumus clementiam tuam, ut huic famulo tuo N. non obsistat, quod habitum religionis per nos tanta ac tali re indignos accipit, sed ministerium quod exterius per nos exhibetur, tu interius per donum Sancti Spiritus exsequaris. Per. (Mart 2/459)
 ALIA
- 253 Deus qui per coeternum Filium tuum cuncta creasti, quique mundum peccatis inveteratum, per ministerium... /f. 56v/... (PRom XII 298)
 ALIA
- 254 Domine Ihesu Christe qui es via sine qua nemo venit ad Patrem, quesumus clementissimam benignitatem tuam... (PRom XII 298)
 ALIA
- 255 Domine Sancte Spiritus, qui te dominum ac deum revelare mortalibus dignatus es, immensam tuae pietatis /f. 57/ gratiam... (PRom XII 299)

256 *Benedictiones vestium et cetera, require retro.* (Cf. n. 242-243)

ORATIO AD VELANDAS VIRGINES ANCILLAS DEI

257 Famulam tuam quesumus domine tue custodia muniat pietatis, ut virginitatis sanctae propositum... /f. 57v/... (SGre 995)

BENEDICTIO VESTIMENTI VIRGINALIS

258 Deus qui vestimentum salutare ad indumentum aeternae iocunditatis tuis fidelibus promisisti, clementiam tuam... (SupG 1251)

ALIA

259 Deus aete[r]norum bonorum fidelissime promissor, certissime persolutor, qui vestimentum salutare tuis fidelibus... (SGel 791)

ITEM BENEDICTIO VIRGINUM

260 Domine sancte Pater omnipotens aeternae deus, qui virginitatis honorem dignatus es decorare, perferat quesumus haec famula tua incoati operis consummatum effectum, et votorum suorum excipiat institutum, virginitatis habitu perfectam tibi offerat plenitudinem, et initia sua perdere mereatur ad semen, ut matura sanctimoniae cumulet merita, et ad perfectum agonem virginitatis accipiat. Per.

BENEDICTIO ET CONSECRATIO MONACHORUM SEU VIRGINUM IN EPIPHANIA VEL II^a FERIA POST PASCA

261 VD aeternae deus, castorum corporum benignus habitator, et incorruptarum deus animarum amator... /f. 58v-59v/... (SGel 788-790)

BENEDICTIO VIDUAE QVAE FUERIT CASTITATEM PROFESSA

262 Consolare domine famulam tuam N., in viduitatis laboribus constitutam, sicut consolari dignatus et Sareptenam viduam... (SGel 1471)

ALIA /f. 60/

263 Da quesumus omnipotens deus ut haec famula tua N., quae <pro> spe retributionis, promissionis munere... (PRom XII 161)

BENEDICTIO SUPER VIDUAS MAFORTEM ACCIPIENTES

264 Consolationis tuae omnipotens deus emitte solatium, qui semper curas mentes, et corpus diligis castum. Ut harum famularum tuarum spiraminibus sacris illustres archanum, et secundum illis post virgines sacras conferas locum. Sint imitatrices Annae viduae, quam aevangelicus sermo noscitur predicare. Orationibus semper incumbat, et quod noverunt numquam amittant. Nec delectentur vel desiderent pristinas voluptates, sed caelestes conquirat mansiones. Ut miserationis et pietatis persolventes munera, expleant divina precepta, conquirentes sibimet vitam aeternam. Per. (LOrdE 135)

AD ORDINANDUM ABBATEM

265 *Primum induat illum episcopus staminea in sacrario dicens:* /f. 60v/
In nomine Patris et Fili et Spiritus Sancti, fiat tibi hoc indumentum in sanctificationem anime et corporis, ut non tibi preiudicii dampnationem, sed expiate servitutis accredite dispensationis aeternam pariat libertatem. Amen. (LOrdE 104)

- 266 *Deinde induantur sacris vestibus, ipse et episcopus, et venientes ante sacrum altare, prosternantur in pavimento super stramenta. Tunc legatur electio eius, omnium fratrum roborata nominibus. Qua perlecta, dicatur brevis letania usque Agnus dei.*
- 267 *Tunc surgens episcopus dicat sollempniter Oremus.*
Famulum tuum quesumus domine, quem ad regimen animarum eligimus, gratiae tuae dono proseguere, ut te largiente cum ipsa tibi nostra electione placeamus. Per.
ALIA
- 268 Exaudi domine preces nostras, et super hunc famulum tuum N., spiritum tuae benedictionis emitte, ut caelesti munere ditatus, et tuae possit gratiam maiestatis acquirere, et bene vivendi aliis exemplum prebere. Per. (Mart 2/418)
- 269 *Item ALIA*
Cunctorum <bonorum> institutor deus, qui per Moysen famulum tuum ad gubernandas aecclesias prepositos instituisti, tibi supplices fundimus preces, teque devotis /f. 61/ mentibus exoramus, ut hunc famulum tuum N., quem conhibentialis electio filiorum tuorum hodie ovium tuarum deligit pastorem vel abbatem, benedicere + et ad onus sibi in iniunctum idoneum efficere digneris. Sicque regat subditos a te sibi comandatos, ut cum illis omnibus regna caelorum adipisci mereatur. Quatinus te opitulante apostolicis iugiter fultus doctrinis, centesimo cum fructu letus, introeat portas paradisi, atque te collaudante audire mereatur: Euge serve bone et fidelis, quia super pauca fuisti fidelis, supra multa te constituam, intra in gaudium domini tui. Prestante tua misericordia deus noster. (Mart 2/418)
ALIA
- 270 Omnipotens sempiternae deus, affluentem spiritum tuae benedictionis super hunc famulum tuum N., nobis orantibus propiciatus infunde. Ut qui per manus nostrae impositionem hodie abba instituitur, sanctificatione tua dignus permaneat, et numquam de tua gratia separetur indignus. Suscipiat te largiente domino in bono opere perseverantiam, in adversis /f. 61v/ constantiam, in tribulationibus tolerantiam, in ieiuniis desiderium, in pietate misericordiam, in humilitate principatum, in superbia hodium, in fide dilectionem, in doctrina pervigilantiam, in castitate continentiam, in luxuria abstinentiam, in varietatibus moderationem, in moribus doctrinam. Te munerante domine talis in hoc ministerio perseveret, qualis levita electus ab apostolis sanctus Stephanus meruit perdurare. Totam ab ac die diabolicam conversationem despiciat, te domine benedictionem largiente contempnat presentia, premia amet caelestia, desideret sempiterna. Sit exemplum et forma iustitiae, et gubernandam regendamque aecclesiam fideliter, ut speculator idoneus, in tuis collegiis existat. Sit magni consilii, industriae, censurae, efficacitiae, disciplinae, ita domine te tribuente, ut in omnibus mandatis tuis sine reprehensione tibi mundo corde deserviens, ad bravium supernae vocationis, /f. 62/ multiplicato fenore com centesimo fructu, coronam iustitiae percepturus te donante perveniat. Per. (Mart 2/419)
- 271 *Tunc elevans illum de pavimento, tradat illi Evangelium et Regulam dicens:* Accipe hoc Evangelium sive Regulam, et commenda memoriae. Esto verbi dei relator, ac predicator, si fideliter et utiliter impleveris offitium tuum, partem habiturus qui verbi dei predicatorum fuerunt.

272 *Item ad Regulam:*

Eligunt te fratres tui, ut sis abba vel pastor sive procurator in domo domini tui, et in congregatione sancti *illi*. Vide ut agnoscas officium tuum, et impleas illud. Et habeto potestatem secundum domini dictum, alligandi ea quae liganda sunt, et solvendi ea quae solvenda sunt, sicut mos est ecclesiarum presulibus.

273 *Item ad claves:*

Accipe has claves, et sic age quasi redditurus deo rationem pro his quae istis clavibus recluduntur.

274 *Ad baculum:*

Accipe et hunc baculum, in quo fortes fortiter regas, et infirmorum debilitatem sustentas. Auxiliante domino nostro.

AD ORDINANDAM ABBATISSAM /f. 62v/

275 Exaudi domine preces nostras. *Require retro*. (Cf. n. 268)

ALIA

276 Domine deus omnipotens, qui sororem Moysi Mariam pereuntem ceteris mulieribus inter aequoreas aquas cum tymphanis et coris letantem ad litus maris venire fecisti, te supplices deprecamur pro fidele famula tua N., quae hodie materna in chatedra super universas subditas sibi abbatissa constituitur. Ut ita as monasticam normam tueatur, et dirigat cunctas famulas tuas, quatinus ad aeternam gloriam te auxiliante laeta cum omnibus perveniat, ubi exultantes cum angelis cantantes canticum novum, sequantur agnum quocumque hierit, Ihesum Christum dominum nostrum. Qui te. (Mart 2/429)

277 *Ad claves et baculum, ut supra*. (Cf. n. 273-274)

ORATIO AD VISITANDOS SERVOS DEI IN MONASTERIO

278 Deus qui renunciantibus seculo, mansionem preparas in caelo, dilata huius sancte congregationis temporale habitaculum... /f. 63/... (SupG 1311)

ALIA

279 Suscipe domine preces nostras, et muro custodiae tuae hoc sanctum ovile circumda, ut omni adversitate depulsa... (SupG 1312)

AD VISITANDAS ANCILLAS DEI

280 Ingredientes domine hoc tabernaculum ancillarum tuarum tibi servientium, quesumus ut angelo tuo visitante... (SGel 1573)

ITEM AD VISITANDAM CONGREGATIONEM CLERICORUM

281 Super hanc congregationem servorum tuorum quesumus domine benedictio copiosa descendat, indulgentia veniat, consolatio tribuatur, fides sancta succrescat, redemptio sempiterna firmetur. Per.

AD UNGUENDUM REGEM

282 INTROITUS. /f. 63v/ Iustus es domine. Ps. Beati immaculati. (AMS 189^a, Ps 118)

COLLECTA

283 Deus regnorum omnium, et christiani maxime protector imperii, da servo tuo regi nostro... (SupG 1266)

284 Epistola beati Petri apostoli. Obsecro vos tamquam advenas. *Require dominica III post Pascha*. (1P 2,11)

- 285 RS. Propicius esto. (AMS 49)
- 286 ALLELUIA. Eripe me.
- 287 Evangelium secundum Matheum. Abeuntes pharisei. *Require dominica XXIII^a post Pentecosten.* (Mt 22,15)
- ORATIO AD UNGUENDUM REGEM
- 288 Te invocamus domine sancte Pater omnipotens aeternae deus, ut hunc famulum tuum N. quem tuae... /f. 64/... (Mart 2/604)
- ALIA
- 289 Deus qui populi tuis virtute consulis et amore dominaris, da huic famulo tuo N. spiritum sapientiae... (Mart 2/604)
- IMPRECATIO
- 290 In diebus eius oriatur omnibus aequitas, et iusticia. Amen. Amicis adiutorium, inimicis obstaculum... /f. 64v/... (Mart 2/605)
- 291 *Tunc fundatur chrisma super caput eius, [et dicatur: A.] Unxerunt Salomonem.* Ps. Domine in virtute tua, *totum cum* Gloria Patri. (Ps 20)
- <Sequitur ORATIO>
- 292 Deus electorum fortitudo et humilium celsitudo, qui in primordio per effusionem diluvii crimina... /f. 65/... (Mart 2/606)
- 293 *Hic omnes pontifices cum principibus dent ei sceptrum in manu.*
Sequitur ORATIO
- 294 Benedic domine hunc presulem principemque nostrum, qui regna regum omnium a seculo moderaris... /f. 65v-66/... (Mart 2/597)
- 295 *Hic detur baculus in manu eius.*
- 296 <Sequitur> ORATIO
Omnipotens deus, det tibi de rore caeli et de pinguedine terrae abundantiam frumenti et vini... /f. 66v/... (Mart 2/598)
- 297 *Hic ponatur galeam sive coronam super caput eius.*
- 298 <Sequitur> ORATIO.
Benedic domine fortitudinem principis nostri N. et opera manuum eius suscipe... (Mart 2/631)
- 299 *Tunc dicant omnes tribus vicibus alta voce: Vivat rex N. in sempiternum.* Amen. (Mart 2/631)
- 300 <Sequitur ORATIO>
Deus perpetuitatis auctor, dux virtutum omnium, cunctorumque hostium victor, benedic hunc... /f. 67/... (Mart 2/598)
- 301 OFFERTORIUM. Inveni David servum meum. (AMS 16^a)
SACRA
- 302 Suscipe domine preces et hostias aecclesiae tuae, pro salute famuli tui N. supplicantis... (SupG 1267)
- PREFACIO
- 303 VD aeternae deus. Qui providentia tua caelestia simul et terrena moderaris, propiciare regi nostro... (CP 1188)
- 304 COMMUNIO. Inclina aurem. (AMS 26bis)
ORATIO
- 305 Deus qui ad predicandum aeterni regis aevangelium romanorum imperium preparasti, pretende... (SupG 1268)

BENEDICTIO LAPIDUM ANGULARIUM ECCLESIAE

- 306 Omnipotens sempiternae deus, insere te officiis nostris /f. 67v/ et hos lapides angulares sublimitatis tuae potentia tua emundare atque benedicere digneris, ut omni immunditia depulsa, sint tuis fidelibus temporae pacis et tranquillitatis firmissima munimenta. Per.

CONSECRATIO LAPIDUM ANGULARIUM ALTARIS

- 307 VD aeternae deus. Qui post offendiculum et lapsum primi hominis, instituisti tibi propiciatori deliniamenta... /f. 68/... (Mart 2/684)
- 308 *His expletis, faciat episcopus crucem de chrismate cum pollice super ipsos lapides, ita dicendo:* In nomine Patris +, et Filii +, et Spiritus Sancti +, sint benedicti et sanctificati lapides isti per istam unctionem et nostram benedictionem. Amen.

INCIPIT ORDO DE DEDICACIONIS ECCLESIAE

Primum agatur ieiunium a pontifice et clero, cunctisque ipsius aecclesiae dioecaneis. Ad vesperum vero fiant vigiliae cum precibus et luminaribus extra aecclesiam in papilionibus et tentoriis, ante reliquias sanctorum quae ponende sunt in ipsa aecclesia, et canantur psalmodiae vel matutini in honore /f. 68v/ sanctorum.

- 310 *In crastinum autem alloquatur episcopus populum congregatum, annuncians illis quid sit vel cur dicatur aecclesia, aut quare dedicetur sive quantum honoranda sit a filiis suis, quorumque sanctorum memoriae vel reliquiae ibidem sunt veneranda.*
- 311 *Deinde moneat eos ne importunae irruant, set intentissimis precibus deum exorent, ut ipse consecrator et sanctificator adesse dignetur ipsius aecclesiae.*
- 312 *Tunc accendantur XII candelae intro per circuitum aecclesiae, et egrediantur omnes, ita ut nullus ibi remaneat, preter duos qui respondeant.*
- 313 *Inde clausis diligentissime ianuis, induatur episcopus vestibus sacris cum ministris, et accedens ad hostium consignans se signo crucis, dicat sollempniter:* Oremus. *Diachonus:* Flectamus genua.
Omnipotens et misericors deus, qui sacerdotibus tuis pre ceteris tantam gratiam contulisti... /f. 69/... (Mart 2/734)
- 314 *Tunc pontifex faciat hoc signum A+ W super limen domus dicens:* In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti. Amen.
- 315 *Sequitur RS.* Benedic domino. VR. Audi domine. (CAO 6235)
- 316 *Et incipiat circuire ecclesiam scribens A B C per patietes tribus vicibus. Cum vero pervenerit ad hostium, pulset illud baculo et sarmentis dicens:*
A. Tollite portas principes vestras et elevamini porte aeternales et introibit rex gloriae, *et responditur ab intus.* Quis est iste rex gloriae? (CAO 5159)
- 317 *Item circumeant canentes:*
[RS.] Audi domine. VR. Respice domine. (CAO 6139)
RS. Exaudisti domine. VR. Domine qui custodis. (CAO 6688)
RS. Fundata est domus domini. VR. Reges terrae. (CAO 6756)
RS. Domine si conversus. VR. Si peccaverit. (CAO 6514)
RS. Tu domine universorum. VR. Qui regis. (CAO 7786)
RS. Vidi portam. VR. Claritas dei. (CAO 7877)
RS. Platee tue. VR. Luce splendida. (CAO 7390)
RS. Haec est Iherusalem. VR. Porte eius. (CAO 6803)

- 318 *Episcopus interim scribit A B C. At cum iterum venerit ad hostim, facit ut supra, et responditur de intus. In tertia vero vice facit similiter. Et cum responderint ab intus, respondeat a fo[r]is clerus*]: Dominus virtutum ipse est rex gloriae. Ps. Domini est terra, *totum cum Gloria.* (Ps 23)
- 319 A. Pax huic domui. RP. Cum introitu vestro.
- 320 *Sequitur ORATIO*
Copiosa beneficia quesumus domine hic christianus populus assequatur, ut qui in honore... /f. 69v/... (Mart 2/734)
- 321 *Tunc episcopus aperto hostio ingrediens dicat:*
A. Pax huic domui et omnibus habitantibus in ea, pax egredientibus et regredientibus, alleluia.
- 322 *Hac expleta, prosternatur pontifex in pavimento super stramenta, et clerus compleat letania sollempniter:*
Kirieleison III
Christe heleison III.
Kirieleison <III>.
Christe audi nos.
Pater de caelis deus, miserere nobis.
Filius redemptor mundi deus, miserere <nobis>.
Spiritus Sancte deus, miserere nobis.
Sancta Trinitas unus deus, miserere <nobis>.
Sancte sanctorum deus, miserere <nobis>.
- 323 Sancta Maria, ora pro nobis.
Sancta dei genitrix, ora <pro nobis>.
Sancta Virgo virginum, ora <pro nobis>.
Sancte Micahel, ora <pro nobis>.
Sancte Gabriel, <ora pro nobis>.
Sancte Rapha[h]el, ora <pro nobis>.
Omnes sancti angeli et arc<han>geli, <orate pro nobis>.
Omnes sancti beatorum spirituum ordines, <orate pro nobis>.
- 324 Sancte Abel, ora <pro nobis>.
Sancte Enoch, ora <pro nobis>.
Sancte Noe, <ora pro nobis>.
Sancte Melchisedech, ora <pro nobis>.
Sancte Abraham, ora <pro nobis>.
Sancte Ysahac, ora <pro nobis>.
Sancte Iacob, ora <pro nobis>.
Omnes sancti patriarche, orate <pro nobis>.
- 325 Sancte Moises, ora <pro nobis>.
Sancte Aaron, ora <pro nobis>.
Sancte David, ora <pro nobis>.
Sancte Helia, ora <pro nobis>.
Sancte Esaia, ora <pro nobis>.
Sancte Iheremia, ora <pro nobis>.
Sancte Iezechiel, ora <pro nobis>.
Sancte Daniel, ora <pro nobis>.
Omnes sancti prophetae, orate <pro nobis>.
- 326 Sancte Iohannes bap[ti]sta, ora <pro nobis>.
Sancte Petre, <ora pro nobis>.
Sancte Paule, <ora pro nobis>.

- Sancte Andrea, <ora pro nobis>.
 Sancte Iacobe, ora <pro nobis>.
 Sancte Iohannes, <ora pro nobis>.
 Sancte Philippe, ora <pro nobis>. /f. 70/
 Sancte Bartholome, <ora pro nobis>.
 Sancte Mathe<e>, <ora pro nobis>.
 Sancte Thoma, <ora pro nobis>.
 Sancte Iacobe, ora <pro nobis>.
 Sancte Symon, <ora pro nobis>.
 Sancte Iuda, <ora pro nobis>.
 Sancte Mathia, <ora pro nobis>.
 Sancte Barnaba, <ora pro nobis>.
 Sancte Lucha, ora <pro nobis>.
 Sancte Marce, <ora pro nobis>.
 Omnes sancti apostoli et evangeliste, orate <pro nobis>.
 Omnes sancti Innocentes, orate <pro nobis>.
 Omnes sancti discipuli domini, <orate pro nobis>.
- 327 Sancte Stephane, <ora pro nobis>.
 Sancte Clemens, <ora pro nobis>.
 Sancte Pontii, ora <pro nobis>.
 Sancte Felix, <ora pro nobis>.
 Sancte Cucuphas, <ora pro nobis>.
 Sancte Laurenti, <ora pro nobis>.
 Sancte Vincenti, <ora pro nobis>.
 Sancte Iuste, ora <pro nobis>.
 Sancte Pastor, <ora pro nobis>.
 Sancte Iohannes, <ora pro nobis>.
 Sancte Paule, <ora pro nobis>.
 Sancte Nazarii, <ora pro nobis>.
 Sancte Celse, <ora pro nobis>.
 Sancte Gervasii, <ora pro nobis>.
 Sancte Protasi, <ora pro nobis>.
 Sancte Quintine, <ora pro nobis>.
 Sancte Georgii, ora <pro nobis>.
 Omnes sancti martires, orate <pro nobis>.
- 328 Sancte Martine, <ora pro nobis>.
 Sancte Paule, <ora pro nobis>.
 Sancte Silvester, ora <pro nobis>.
 Sancte Ylarii, <ora pro nobis>.
 Sancte Marcialis, <ora pro nobis>.
 Sancte Sire, <ora pro nobis>.
 Sancte Gregorii, ora <pro nobis>.
 Sancte Augustini, <ora pro nobis>.
 Sancte Ambrosi, <ora pro nobis>.
 Sancte Nicolae, <ora pro nobis>.
 Sancte Benedicte, <ora pro nobis>.
 Sancte Egidii, <ora pro nobis>.
 Omnes sancti confessores, orate <pro nobis>.
- 329 Sancta Maria Magdalene, ora <pro nobis>.
 Sancta Felicitas, <ora pro nobis>.

- Sancta Perpetua, <ora pro nobis>.
- Sancta Agnes, ora <pro nobis>.
- Sancta Agatha, <ora pro nobis>.
- Sancta Cecilia, <ora pro nobis>.
- Sancta Lucia, <ora pro nobis>.
- Sancta Anastasia, ora <pro nobis>.
- Sancta Christina, <ora pro nobis>.
- Sancta Iusta, <ora pro nobis>.
- Sancta Rufina, <ora pro nobis>.
- Sancta Eulalia, ora <pro nobis>.
- Sancta Tecla, <ora pro nobis>.
- Omnes Sancte virgines, orate <pro nobis>.
- Omnes sancti, III, orate <pro nobis>.
- 330 Propicius esto, parce nobis domine.
- Ab insidiis diaboli, libera <nos domine>.
- Ab ira ventura et dampnacione perpetua, libera nos domine.
- Ab imminentibus peccatorum nostrorum periculis, libera <nos domine>.
- Ab omni immunditia mentis et corporis, libera <nos domine>.
- Ab immundis cogitationibus, <libera nos domine>.
- A cecitate cordis, libera <nos domine>. /f. 70v/
- A fulgura et tempestate, libera <nos domine>.
- A gente pagana, libera <nos domine>.
- Ab ira tua, libera <nos domine>.
- Ab omni malo, libera <nos domine>.
- A peccatis nostris, libera <nos domine>.
- 331 Per misterium sanctae incarnationis tuae, libera <nos domine>.
- Per passionem et crucem tuam, libera <nos domine>.
- Per gloriosam resurrectionem tuam, libera <nos domine>.
- Per admirabilem ascensionem tuam, libera <nos domine>.
- Per gratiam Sancti Spiritus paracliti, libera <nos domine>.
- In diem iudicii, libera <nos domine>.
- In hora mortis, succurre nobis domine.
- 332 Peccatores, te rogamus audi nos.
- <U>t pacem nobis dones, te <rogamus audi nos>.
- Ut pacem nobis dones, te rogamus <audi nos>.
- Ut misericordia et pietas tua nos semper custodiat, te <rogamus audi nos>.
- Ut aecclesiam tuam regere et defensare digneris, te <rogamus audi nos>.
- Ut locum istum visitare, consecrare et benedicere digneris, <te rogamus audi nos>.
- Ut de caelo super domum istam clementer respicias, te rogamus <audi nos>.
- Ut omnes hic te deprecantes propiciatus exaudias, te <rogamus audi nos>.
- Ut huius templi semper inspector, custos et inhabitator esse digneris, te <rogamus audi nos>.
- Ut hodiae huius domus sanctificator et visitator existas, te <rogamus audi nos>.
- Ut omnibus hic in Christo quiescentibus et cunctis fidelibus defunctis requiem aeternam donare digneris, te <rogamus audi nos>.
- Ut nos exaudire digneris, te <rogamus audi nos>.
- Filii dei, te <rogamus audi nos>.

Agnus dei qui tollis peccata mundi, exaudi nos domine.
 Agnus dei, <qui tollis peccata mundi>, parce nobis domine. /f. 71/
 Agnus dei qui <tollis peccata mundi>, miserere nobis.

333 *Tunc surgens pontifex dicat:* Oremus. *Diachonus:* Flectamus genua.

ORATIO

Magnificare domine deus noster in sanctis tuis et in hoc templo edificatio-
 nis tuae appare... (Mart 2/735)

334 *Deinde incipiat a dextro angulo orientali, usque in sinistrum occidentalem, per pavementum scribere abecetarium. Item a sinistro in dextrum similiter. Clero interim canente:*

RS. O quam metuendus est. VR. Vere dominus est. (CAO 7286)

A. Gloriosum et terribile. (CAO 2962)

A. Fundamenta templi huius. (CAO 2912)

335 *His expletis, stans in medio, pontifex dicat:*

Deus in adiutorium meum intende. *Responditur cum Gloria sine Alleluia.*

336 *Sequitur* EXORCISMUS AQUE

Exorcizo te creatura aquae in nomine dei Patris omnipotentis, et in nomine Ihesu Christi filii eius ac Spiritus Sancti, ut omnem a te comunem demonum, omne collegium iniquitatis expurges, totam phantasmatis labem, capax dominicae perceptionis extermines. Ut gratiam sanctificationis indepta, tuo nostroque pariter creatori, debito famulatu deserviens, omnem spirituum pravorum nequitiam quocumque loco /f. 71v/ fueris aspersa deicias, et sanctae copiam benedictionis infundas. Per eudem qui venturus est.

BENEDICTIO AQUE

337 Deus qui ad salutem humani generis maxima quaeque in aquarum substantia condidisti, adesto propicius... (SGre 986)

ALIA /f. 72/

338 Domine deus pater omnipotens statutor et conditor omnium helementorum, qui per Ihesum... (Mart 2/736)

EXORCISMUS SALIS

339 Exorcizo te creatura salis, in nomine dei Patris +, et Filii +, et Spiritus Sancti +, qui te per Heliseum... /f. 72v/... (Mart 2/736)

340 ITEM BENEDICTIO

Virtutis tuae invictam fortitudinem deprecamur, domine sancte Pater omnipotens aeternae deus, ut hoc sal quod in usum generis humani proceasti, clementer digneris respicere et sanctificare, quatinus ex maiestatis tuae virtute, contra omnes spiritus immundos, valorem possit accipere. Expellat ab omni loco ubi tua fuerit invocatione aspersum, quicquid potest esse pestiferum, et exhibeat plenum salutis effectum. Deterreat omnia prestigia inimici, et omnia monstruosorum genera longius faciat effugari. Gravedines omnes phantasiasque compescat, et per signum crucis Ihesu Christi filii tui domini nostri tutelam firmissimam desiderantibus prestet. Per eundem.

341 *Tunc misceat sal et cinerem in aquam in modum +, dicens:* In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti, regnantis in secula seculorum. Amen. /f. 73/

342 Sanctificare per verbum dei unda caelestia, sanctificare aqua Christi calcata vestigiis, quae montibus... /f. 73v/... opera insignia predicamus. (Mart 2/736)

343 *Sequitur* ORATIO

Presta quesumus domine deus noster, ut haec salis et cineris vel aquae in tuo nomine facta permixtio clementiae tuae sanctificetur optutu, et per nostrae servitutis officium, Sancti Spiritus tui sanctitate, ita hoc reddatur sanctificatum, ut ubicumque invocato nomine tuo fuerit aspersum, aut manu emissum, vel quolibet modo assumptum, expulsis et explosis omnibus insidiis contrariae potestatis, sanctorum angelorum custodia, semper inibi mansura consistat. Per. (Mart 2/737)

344 *Hic misceat vinum dicens ut supra.*345 *Sequitur* ORATIO POST COMMIXTIONEM

Creator et conservator humani generis, dator gratiae spiritualis, largitor aeternae salutis... /f. 74/... (Mart 2/737)

ALIA

346 Deum Patrem omnipotentem, fratres karissimi, in cuius domo mansiones multe sunt, supplices... (Mart 2/737)

347 *Sequitur* ORATIO

Deus benedictionis auctor, salutis origo, te supplices deprecamur et quesumus, ut hymbrem... /f. 74v-75/... ab omnibus malis custodiat, protegat atque defendat. Per. (Mart 2/735-736)

348 *Deinde faciat signum crucis per III^{or} cornua altaris, et aspergat ipsum altare VIIes, cum fusciculo ysopi, et inde pavementum et parietes templi, intrinsecus et extrinsecus, insuper et cimiterium, omnemque congregatum populum, cle-ro interim canente antifonas:*

<A.> Asperges me. Ps. Miserere mei deus, *totum cum* Gloria. (CAO 1494, Ps 50)

A. Benedic domine domum istam et omnes habitantes in ea, quia tu domine dixisti: Pax huic domui, benedic domine timentes te, pusillis cum maioribus, benedicti vos a domino qui fecit celum et terram. Ps. Deus nostrum, *totum*. (LOrdE 45, Ps 45?)

[A.] Exurgat deus. *Psalmum ipsum totum cum* Gloria. (LOrdE 211, Ps 67)

A. Qui habitat. *Psalmum ipsum totum*. (CAO 4474, Ps 90)

A. Sanctificavit dominus. Ps. Ecce nunc, *totum*. (CAO 4746-4748, Ps 133)

A. Domus mea. VR. Narrabo nomen. VR. Domine dilexi decorem. Gloria Patri. (CAO 2428)

ORATIO

349 Exaudi nos domine sanctae Pater. (Cf. n. 525)

ORATIO POST ASPERSIONEM

350 *Dicat pontifex:* Oremus. *Diachonus:* Flectamus genua.

Deus qui loca nomini tuo dicata sanctificas, effunde super hanc orationis domum gratiam... /f. 75v/... (SGel 689)

351 *Item:* Oremus. Flectamus genua.

Deus sanctificationum omnium dominator, cuius pietas sine fine sentitur, deus qui caelestia... (SGel 690)

352 VD aeternae deus. Qui cum in manufactis ipse non habites, hominum tamen manufacta benedicis, ut qui tibi in quo nomen tuum invocetur construxerint templum, /f. 76/ ipsi tibi potius edificentur in templum. Et cum ubique adsis, in eorum [adsis] tamen corporibus a quibuscumque crederis

inveniris. Ita te ingentia tecta non capiunt si negaris, et capiunt angusta si crederis. Benedic domine hoc templum in honore sanctorum tuorum N. tuo sancto nomini dedicatum, in quo suppliciter invocarís, in quo tu omnipotens adoraris, in quo secundum pietatis tuae dignationem pater a filiis invitaris. Sint oculi tui aperti super hanc domum sicut dixisti: Erit nomen meum ibi. Hic populo tuo cum tuis deliquerit preceptis, iterum inherendo veridicis mandatis, clementiae tuae concedatur donum, et tribuatur abundantia pietatis. Amen. Hic te fontem misericordiae mereantur invenire conversi, hic post errorem discant veniam non desperare confessi. Amen. Hic sensum accipiant bruti, lumen ceci, gressum claudi, vitamque percipiant desperati. Amen. Hic doctrinam capiant audientes, viscera misericordiae commoveant inopes, et /f. 76v/ ad utilitatem pietatis sancta se conversatio fraternitatis exercent. Amen. Sit haec solacium viduis, tutela pupillis, castitas coniugatis, virginibus pudicitia, fortitudo et sobrietas populo universo. Ianitoribus, lectoribus, et subdiachonibus disciplina, levitis ministerii cura, senioribus gravitas reverenda, pontificibus iusticiae corona, et spiritualium virtutum exempla. Amen. Hic te inter tormenta nequitiae suae spiritus confiteantur immundi, hic virtute tui nominis purgentur obsessi. Amen. Pax hic christianis regibus impetretur, finis calumpniis, refectio miseris, absolutio vinculatis, refugium fugitivis. Amen. Potestatibus patientia, iudicantibus aequitas, servis fidelibus obedientia, dominis dominatio moderata. Amen. Hic terris pluvia, ubertas frugibus, tempestatibus tranquillitas, et a te rerum omnium factore postulata proveniant. Amen. Quicumque hic domine invocans nomen sacramenta certa veraque detulerit, te annuente /f. 77/ iustificante puram conscientiam bonamque reportet. Amen. Quicumque hic domine ad celandum admissum facinus, periurare temptaverit, priusquam hoc sacrilegium admittat malum quod commisit fateatur, aut si periuraverit, sic maiestatis tuae iudicia manifesta, per quae et non peccandi nec periurandi dentur exempla. Amen. Omnes locum amabilem venerabilemque habeant boni, terribilem metuendumque sentiant mali. Amen. Inveniat hic obsessus refugium, persecutor repudium, peregrinus solatium, hospes umbraculum. Amen. Acquirat hic virgo vel continens sanctimoniam, corruptor sentiat disciplinam. Amen. Suscipiant lascivi poenitentiam, impudici atque impudicae sentiant metuantque censuram. Hic vidua vindicem, pupillus se gaudeat reperisse patrem. Amen. Omnis hic omnino humani generis diversa conditio, sexus equalitas, quicquid saluti, quicquid correctioni congruum fuerit adquirant, teneant perfruantur. Amen. Famulus quoque tuus cuius hoc devotione constructum est templum, /f. 77v/ presentis vitae felicitate longa cum suis omnibus polleat, et intercedente beato Petro apostolo tuo, in futura beatitudine gloriosus existat.⁵⁷ (Mart 2/738-739)

- 353 *Tunc extergatur altare linteo, et pontifex <offerat> incensum, et faciat signum + cum chrismate per IIII^{or} cornua eius dicens:*
A. Introibo ad altare dei. Ps. Iudica me deus, *totum cum* Gloria. (CAO 3388, Ps 42)

57. Aquest text hispànic és esmentat en l'Apologètic de l'abat Samsó de Còrdova, escrit vers l'any 880. Cf. GROS, «El ordo romano-hispànic...», p. 36.

- 354 *Deinde fundat chrisma in medio mense dicens:*
A. Erexit Iacob lapidem in titulum et fundens oleum desuper vocavit nomen loci aula dei. Ps. Fundamenta eius, *totum*. (CAO 2665, Ps 86)
- 355 *Sicque totam mensam perungat cum reliquis presbiteris presentibus.*
- 356 *Deinde dicat:* Oremus. *Diachonus:* Flectamus genua.
Dominum nostrum fratres dilectissimi, votis exultantibus deprecemur, ut qui per omnem mundum... (Mart 2/739)
- 357 *Item fundat chrisma /f. 78/ secundo dicens:*
A. Mane surgens Iacob. Ps. Bonum est con<fiteri>, *totum*. (CAO 3691, Ps 91)
- 358 *Sequitur:* Oremus. Flectamus genua.
Dei Patris omnipotentis misericordia dilectissimi fratres deprecemur, ut hoc altare sacrificiis... (Mart 2/740)
- 359 *Fundat item tercio dicens:*
A. Ecce odor filii mei sicut odor agri pleni quem benedixit dominus. Ps. Lauda Iherusalem. (CAO 2533, Ps 147)
- 360 *Sequitur:* Oremus. Flectamus genua.
Deus omnipotens in cuius honore altare hoc sub invocatione tui nominis indigni consecramus... (Mart 2/740)
PREFACIO /f. 78v/
- 361 VD aeterne deus. Qui ad sanctificandum primogenitum tibi populum exemplar tabernaculi in monte famulo tuo Moysi, mysticis sanctificationibus demonstrasti, secundum caelestium formam in terris sancta disponens, ut ad te ipsum que nostra videntur attraheres, et supernis terrena sociares. Unde et in posterum patres nostri in spem tuae sponsonis evecti, primitiva incoatae religionis auspicia, devotis tibi pectoribus optulerunt. Oramus ineffabilem clementiae tuae misericordiam individua Trinitas deus, ut nos quoque per te in illorum forma studio servitutis accincti, catholicae servitutis instantia, sacra tibi cordium nostrorum dedicemus altaria. Amen. Cumque hic offensarum venia a supplicibus imploratur, hostiam sanctificationis placatus assumme, ac sub generali prece commoditatibus singulorum paterna clemens bonitate responde. Amen. In lapidem quoque hunc qui ad conficienda vitae sacramenta est compositus, Spiritus Sanctus tuus septiformis gratiae ubertate profusus, plenissime infundatur. Amen. Et ita carismata divinae testificationis impertias, /f. 79/ ut super illum admirandam redemptoris nostri hostiam a nobis impositam, tu omnipotens Pater consecrandam suscipias, eandemque victimam tuus unigenitus credentibus populis eodem Spiritu Sancto cooperante, ad salutem distribuatur. Amen. Sanctifica hanc aram summe deus ea sanctificatione qua dudum altaria sanctorum patrum dignatus es consecrare. Amen. In hoc altare domine omnis superbia iuguletur, et humilitatis studium adquiratur. Amen. In hoc altare domine omnis iracundia repressa mortificetur, et patientiae tranquillitatis habeatur. Amen. In hoc altare domine pro turturibus castitatis adhibeatur sacrificium, et pro pullis columbarum, tibi immoletur simplicitatis oblatio. Amen. Quicumque domine coram altare hoc cordis oculus sublevaverit, aut deprecans manus suas erexerit, aperi sanctum benedictionis tuae thesaurum, et largire singulis suffragium postulatum. Amen. Altare quoque hoc salutaribus caelebrande redemptionis mysteriis preparatum, rore caelestis unguenti asperge, et aromatibus divine sanctificationis /f. 79v/ infunde ac munus gratiae tuae consecrandis super illud impone. Amen. Super etiam prolatas ad sacrificium creaturas, in Corpus et

- Sanguinem creatoris tua Pater virtus convertat, et ad spiritalem sacrificium invisibili commutatione transcribat. Amen. Ut quicumque credens in hoc presepe tui filii Corpus et Sanguinem libaverit, proficiat illi ad presentis vitae custodiam, sibi que adquirat premia sempiterna. Per eundem. (Mart 2/740-741)
- 362 *His peractis, incipiat ungere parietes templi intrinsecus, incipiens a dextris altaris, et pertingens per circuitum usque ad ipsum locum. Ianuas quoque et super liminare presignet intra et extra. Interim canente clero:*
 A. Unxit te dominus deus tuus oleo letitiae pre consortibus tuis. Ps. Eruc-tavit, *totum*. VR. Dilexisti iusticiam et odisti iniquitatem propterea <P.> Unxit te. (Ps 44)
 YM. Urbs beata Iherusalem. (RH 20918)
 RS. Hec est Iherusalem. (CAO 6803)
- 363 *Sequitur:* Oremus. Flectamus genua.
 Deus individua trinitas et unita maiestas, qui in altis habitas, et humilia respiciendo sanctificas, penetralia domus huius quam in honorem sancti tui nominis dedicamus, placatus in/f.80/gredere, et altare hoc caelesti benedictione perfunde. Amen. Fiat domine domus haec habitatio tua, et ara ista tui nominis sacratissima mensa. Amen. Quicumque domine in hoc templo suorum criminum errata deprompserit, promereatur veniam quam requirit. Amen. Et qui ad altare hoc oblationum libamenta detulerit, pietatis tuae gratiam cum benignitate reportet. Amen. Quicumque hic domine consecranda tuis offerimus mysteriis, expurga intuitu pietatis, et sanctifica copia benedictionis. Amen. Atque ita offerentibus famulis vel famulabus tuis, dignam reddito pro devotione mercedem, ut qui tuo nomini terrenum vel ornant vel preparant habitaculum, presentis vitae feliciter exacto curriculo habitatores mereantur effici regni caelorum. Amen. Ita deus altissime tua sancta gloria perpetim loci huius habitatrix inhereat, ut quaecumque omnis aetas, sexus atque conditio te inspirante hic fideliter supplicando poposcerit, celeriter optineat, et perhenniter habeat, et ad aeterna premiat te favente perveniat. Te prestante. (Mart 2/741-742) /f. 80v/
- 364 *Tunc deferantur in conspectu episcopi omnia in usu aecclesiae vel altaris consecranda, et ea quae populus offert, et dicit populus (sic) hanc*
 ORATIO
- 365 Deus cuius verbo et potentia facta sunt omnia, cuius dono percipimus quae ad vitae remedium possidemus, te subnixis precibus exoramus ut de sede maiestatis tuae huic oblationi fidelium sanctificator accedas. Suscipe de manibus eorum munus oblatum, quod a tua clementia benedictum, in huius sanctuarii tui usu maneat consecratum. Sint haec in conspectu tuo libenter accepta, sicut condam Abel alumni tui vel Melchisedech munera tibi placuerunt oblata. Et qui ob honorem nominis qui templum tuum suis nituntur decorare obsequiis, tu eis domine magna pro parvis recompensa, ut devotionem eorum placabilem accipias, peccata dimittas, fide eos repleas, indulgentia foveas, misericordia protegas, adversa destruas, prospera concedas. Amen. Habeant in hoc seculo bonae actionis documentum, caritatis studium, sancti amoris affectum, et in futuro cum /f. 81/ sanctis angelis adipiscantur perpetuum regnum. Per. (LORDE 298)
- 366 *Sequitur* A. Confirma hoc deus. Ps. Mirabilis deus, *cum* Gloria. (CAO 1873, Ps 67)

- 367 <ORATIO> Oremus. Flectamus genua.
Omnipotens sempiternae deus a quo omnia immunda purgantur, et in quo omnia purgata clarescunt, supplices famuli tui tuam omnipotentiam invocamus, ut ab his vasis vel vestibus in usum ministerii tui preparatis, omnis spiritus immundus confusus longe discedat, et per nostrae fidei benedictionem, sint perfecta et utilia, et ad opus ministerii tui te annunte permaneant sanctificata. Per. (LOrdE 295)

ALIA

- 368 Omnipotens et misericors deus, qui ab initio utilia et necessaria hominibus creasti, templaque hominum manufacta nomini sancto tuo dicari, tuaeque habitationis loca vocari voluisti. quique per famulum tuum Moysen vestimenta pontificalia et sacerdotalia seu levitica, et alia queque diversi generis ornamenta, ad cultum et decorem tabernaculi et altaris tui fieri decrevisti, exaudi propicius preces nostras, et omnia haec diversarum specierum ornamenta, in usum tuae huius basilicae /f. 81v/ vel altaris preparata, purificare, sanctificare +, benedicere +, et consecrare +, per nostrae humilitatis servitutem digneris. Ut et divinis cultibus sacrisque ministeriis apta existant, et in confectione Corporis et Sanguinis Ihesu Christi filii domini nostri dignis pareant famulatibus. Per eundem. (Mart 2/742)

BENEDICTIO CORPORALIUM

- 369 Exaudi nos quesumus omnipotens deus, et haec linteanima sanctificare +, benedicere +, atque... (Mart 2/743)

BENEDICTIO PATENE

- 370 Consecrare + et sanctificare + digneris domine patenam hanc per istam unctionem, ad conficiendum... (Mart 2/743)

BENEDICTIO CALICIS

- 371 Deus qui Moysi famulo tuo in monte Oreb servanda populo tuo precepta disposuisti, templumque sanctum tuum qualiter edificaretur instituisti, sacra quoque vasa quae inferri altario tuo deberent ad instar vasorum caelestium docuisti, precamur ut /f. 82/ hunc calicem in quo caelebraturi sumus sacrosancta mysteria, emissionem Sancti Spiritus tui caelesti benedictione + sanctifices, gratumque et acceptabilem habeas atque benedicas, ac digne sociatum vasculis tuis, et acceptabilem deferat famulatum, et dignus tuis mysteriis consecretur. Per. (LOrdE 297)

BENEDICTIO CRUCIS

- 372 Benedic + domine hanc crucem tuam, per quam eripuisti mundum a potestate demonum, et superasti... (Mart 2/743)

ALIA

- 373 Rogamus te domine sanctae pater omnipotens aeternae deus, ut digneris benedicere + hom signum... (Mart 2/744) /f. 82v/
- 374 *His peractis, pergant ad locum ubi sanctorum reliquie custodiuntur cantantes* RS. Laverunt stolas suas. VR. Isti sunt. <G>loria Patri.
- 375 *Sequitur ORATIO dominica (sic).*
Aufer a nobis domine iniquitates nostras, ut ad sancta sanctorum puris mentibus... (SGre 814)

ORATIO

376 Da aeternae consolationis Pater, sanctorum tuorum N. quorum sacras gestamus reliquias precibus populo tuo salutem et pacem, ut tuis tota dilectione inhereat preceptis, et quae tibi placita sunt tota perficiat voluntate. Per.

377 *Tunc pontifex et clerus et populus venerabiliter saluent ipsas reliquias, et episcopus faciat verbum ad populum amonens eos de fide, spe et caritate, et de custodia mandatorum dei ac confessionem peccatorum. Quo facto, absolvens benedicat eis.*

378 *Post duo presbiteri levent ipsas reliquias in feretro, et circumducant eas per girum ecclesiae prosequente episcopo et clero canentes antiphonas istas:*

<A.> Surgite sancti de habitationibus vestris, loca sanctificate et plebem benedicite, et nos homines peccatores in pace custodite.

A. Cum iocunditate exhibitis et cum gaudio deducemini, nam et montes et colles exilient expectantes vos cum gaudio, alleluia.

A. Ambulate sancti dei, ingredimini in civitatem /f. 83/ domini, edificata est enim vobis ecclesia nova ubi populus adorare debeat maiestatem domini.

YM. Sanctorum meritis. (RH 18605-18611)

Aut certe specialia responsoria eorum.

379 *Cum autem pervenerint ad hostium aecclesiae dicatur hec oratio a pontifice:* Deus qui in omni loco tuae dedicationis sanctificator existis, exaudi nos quesumus ut inviolabilis huius loci maneat consecratio, et beneficia tui muneris universitas quibus gaudeat mereatur. Per. (Mart 2/745)

ANTIPHONA AD INTROITUM

380 Intrantes in templum omnis congregatio trinum in personis adorate dominum. Ps. Laudate dominum in sanctis eius, *totum*. (Ps 150)

A. Beati estis. (CAO 1581)

ORATIO

381 Domum tuam quesumus domine clementer ingredi, et in tuorum tibi corda fidelium... (SGre 815)

382 *Tunc pontifex ponat reliquias in altari novo, et apendatur velum inter altare et populum et adhibito incenso unguat locum in quo reponendae sunt per quatuor partes et dicat:*

ORATIO

Omnipotens domine deus trinitas inseparabilis, huic loculo opem tuae benedictionis infunde, ut per invocationem sancti tui nominis /f. 83v/ corporis Christi novum sepulcrum Spiritus Sancti gratia efficiatur. Per eundem.

ITEM ALIA BENEDICTIO SEPULCRI

383 Deus qui per legis istoriam desideria mortalium formare dignatus es, ut in solacio peccatorum mereretur vicinitas sepulcrorum, dicente Israhelita filiis suis: Sepelite me iuxta ossa prophetarum, propter quod etiam portate ossa Ioseph ereptum de egiptia servitute populum precepisti, ut non alienigenis sancte remaneret consortium sepulturae, set posteritati potius deberetur relictis, omnia indicans per legis figuram, postea quae in adventum unigeniti tui sunt impleta per gratiam, qui per sanctum iussit apostolum, memoriis nos suorum communicare sanctorum. Assiste domine pro sanctis tuis N. eorumque reliquias ex sacrarum testimoniis passionum tibi dicatas, nobis in solacium suscipientibus, expetitur largire suffragium. Hoc ergo re-

ceptaculum sanctorum tuorum reliquiis preparatum, nominis tui invocatione sanctifica. Amen. Descendat domine hic virtus et benedictio + tua, accedat Spiritus tuus Sanctus, per quem /f. 84/ in sacrarii tui sanctificatione famulantibus martirii donetur effectus. Per. (Mart 2/745-746)

- 384 *Tunc pontifex accipiat tres portiones Dominici Corporis, et tria grana incensi, et reponat simul cum reliquiis sanctorum.*
- 385 *Ponat etiam cartam continentem X precepta legis, et principia IIII^{or} aevangeliorum, et nomen suum et diem et annum, et nomina sanctorum quorum reliquie reconduntur.*
- 386 I. Audi Israhel, dominus deus tuus deus unus ets, non habebis deos alienos coram me.
 II. Non assummes nomen domini dei tui in vacuum.
 III. Memento ut diem sabbati sanctifices.
 IIII. Honora patrem tuum et matrem, ut sis longevus super terram.
 V. Non occides.
 VI. Non mecaberis.
 VII. Non furtum facies.
 VIII. Non loqueris contra proximum tuum falsum testimonium.
 IIIII. Non concupisces uxorem proximi tui.
 X. Non concupisces ullam rem proximi tui, nec bovem, nec asinum, nec omnino aliquid eorum quae sua sunt.
 Finiunt X precepta.
 EVANGELIA
 Matheum. Liber generationis Ihesu Christi filii David, filii Habraham, *et reliqua.*
 Marchum. Initium evangelii Ihesu Christi filii David, sicut scriptum est in libro Isaye prophetae, *et reliqua.*
 Lucham. Fuit in diebus Herodis regis Iudee sacerdos quidam nomine Zacharias, *et reliqua.* /f. 84v/
 Iohannem. In principio erat verbum, et verbum erat apud deum, *et reliqua.*
- 387 *Tunc cum his omnibus, recludantur reliquie, clero canente:*
 A. Corpora sanctorum in pace repulta sunt et nomen eorum vivent in eternum, alleluia, alleluia.
 VR. Omnes isti in generationibus gentis sue gloriam adepti sunt et in diebus suis habentur in laudibus. P. Et nomen.
 VR. Usque in eternum manet semen eorum et gloria eorum non derelinquetur. P. Et nomen.
 VR. Qui non aversi sunt a domino sit memoria eorum in benedictione et ossa eorum pullulent de loco suo. P. Et nomen. (ALeón 442)
 A. Exultabunt sancti in gloria. (CAO 2812)
 A. Cantate domino canticum novum, laus eius ab extremis terre. *Psalmmum ipsum totum.*⁵⁸ (CAO 1763, Ps 149)

58. Alguns graduals narbonesos han conservat les antigues melodies d'aquesta antífona i de les peces n. 390, 391 i 393 en notació aquitana diastemàtica. Això ha permès de publicar-les en notació gregoriana moderna. Cf. C. RODRÍGUEZ SUSO, «L'évolution modale dans les antiennes de l'ordo wisigothique pour la consécration de l'autel», *Études grégoriennes*, 26 (1998), p. 173-204.

- 388 *Cum vero diligenter clause fuerint bitumine, figat septies episcopus sigillum super eas.*
- 389 [Quo facto, dicat: Oremus. Flectamus genua.]
Deus qui ex omni coaptatione sanctorum aeternum tibi condidisti habitaculum, da habitationem tuam incrementa... (Gre 819)
- 390 *Tunc imponatur ara altari canente episcopo:*
A. Vos sacerdotes et levite sanctificamini et afferte aram domini dei Israel ad locum quod ei paratum est.
VR. Sit timor domini vobiscum et cum diligentia cuncta facite.
P. Et afferte aram...>
VR. Levate sacrificium et venite in conspectu domini et adorate dominum in decore sancto. P. Et afferte aram...> /f. 85/
VR. Confortamini et agite diligenter et erit dominus vobiscum in bono.
P. Et afferte aram...> (ALeón 442)
- 391 A. Intulerunt sacerdotes et levite altare domino in locum suum sub alas cherubim in sancta sanctorum.
VR. Et constituerunt illud in medio tabernaculi quod tetenderat David et optulerunt holocausta et pacifica coram domino. P. In sancta. (ALeón 442)
ORATIO. <Oremus>. Flectamus genua.
- 392 Deus qui sacradorum auctor es munerum, effunde super hanc orationis domum benedictionem tuam... (SGre 818)
- 393 *Ad induendum altare dicatur:*
A. Induit te dominus tunicam iocunditatis et imposuit tibi coronam et ornavit te ornamentis sanctis.
VR. Luce splendida fulgebis et omnes fines terre adorabunt te.
<P.> Et ornavit te...>
VR. Nationes ex longinco ad te venient et nomen magnum invocabunt in te. P. Et ornavit te...>
VR. Benedicti erunt qui te edificaverunt, tu autem letaberis in filiis tuis.
P. Et ornavit te...> (ALeón 443)
ORATIO
- 394 Descendat quesumus domine Spiritus Sanctus tuus super hoc altare, qui et populi tui... (SGre 816)
- 395 *Sequitur: Benedicamus domino.*
- 396 *His peractis, prostrati omnes adorent deum gratias agentes illi pro consummato opere. Et postea dicatur sollempniter missa.*
ORATIO /f. 85v/
- 397 Deus qui invisibiliter omnia continet, et tamen pro salute generis humani signa... (SGre 817)
SACRA
- 398 Omnipotens sempiternae deus, altare hoc et superposita munera caelesti virtute... (SGre 820)
PREFACIO
- 399 VD per Christum. Per quem tuam pietatem supplices deprecamur, ut hoc altare sanctis usibus... /f. 86/... (SGre 821)
POST COMMUNIONEM
- 400 Quesumus omnipotens deus, ut hoc in loco quem nomini tuo dicavimus, cunctis petentibus... (SGre 822)

AD BENEDICENDUM SIGNUM AECCLISIAE
BENEDICTIO AQVE

- 401 Benedic + domine hanc aquam benedictione caelesti, et assistat super eam virtus Spiritus Sancti... /f. 86v/... (Mart 2/830)
- 402 *Post hec recitantur isti VI psalmi per ordinem:*
Ps. Lauda anima mea dominum. (Ps 145)
Ps. Laudate dominum. (Ps 146)
Ps. Lauda Iherusalem. (Ps 147)
Ps. Laudate dominum de celis. (Ps 148)
Ps. Cantate domino. (Ps 149)
Ps. Laudate dominum in sanctis eius. (Ps. 150)
- 403 *Sequitur ORATIO*
Deus qui per Moysen legiferum tubas argenteas fieri precepisti, quas dum levitae tempore... /f. 87/... (Mart 2/830)
- 404 *Deinde extergantur linteo, canente interim clero:*
A. Vox domini super aquas, deus maiestatis intonuit, dominus super aquas multas. Ps. Afferte, *totum cum* Gloria. (Ps. 28)
- 405 *Post hec signantur chrismate per IIII^{or} partes intus et foris.*
ORATIO
- 406 Omnipotens dominator Christe, qui secundum assumptionem carnis te dormiente in navi dum... /f. 87v/... (Mart 2/830)
- 407 *Tunc adhibeatur incensum intus et extra et dicatur:*
A. Deus in sancto via tua, quis deus magnus sicut deus noster. Ps. Voce mea, *totum cum* Gloria. (Ps. 76)
- 408 *Sequitur ORATIO*
Deus caeli terreque dominator, a cuius facie mota est terra, supplices deprecamur clementiam... /f. 88/... (Mart 2/744)

ITEM BENEDICTIO CIMITERII

- 409 *Primum vertatur ad orientem, et spargens aquam benedictam, dicat:*
Domine exaudi orationem.
Dominus vobiscum.
ORATIO
Deus totius orbis conditor et humani generis redemptor, cunctarumque creaturarum... /f. 88v/... (Mart 2/824)
- 410 *Item vertatur ad occidentem, et dicat hanc orationem:*
Domine deus omnipotens sancta et individua trinitas, Pater et Filius et Spiritus Sanctus, iustitiae auctor, veniae largitor, bonorum dator, sanctitatis origo, carismatum distributor, omniumque ad te venientium pius receptor, presta propicius ut hoc cimiterium in honore nominis tui compositum benedici + et sanctificari + concedas. Qui per Habraham beatum patriarcham famulum tuum terram a filiis Ephron comparatam causa sepulturae benedixisti, et qui populo israhelitico promissionis tellurem in aevo duran-tem concessisti, famulorum famularumque tuarum corporibus in hoc /f. 89/ cimiterio quieturis vel quiescentibus, ab omni malorum spirituum incursione defensis, quietis sedem benignus largitor attribue, ut post animarum corporumque resurrectionem coadunatam, te donante atque concedente, beatitudinem sempiternam percipere mereantur. Te prestante deus noster.

411 *Item ad austrum:*

ORATIO

Domine deus pater aeternae gloriae, lux et honor sapientiae, custos et vigor prudentiae... (Mart 2/825)

412 *Item ad aquilonem:*

ORATIO /f. 89v/

Omnipotens deus qui es custos animarum et tutela salutis, fides credentium, respice propicius... (Mart 2/825)

ALIA *in medio*

413 Adesto quesumus domine deus supplicationibus nostris, et sicut benedixisti terram sepulturae patrum nostrorum, Abrahae scilicet, Ysahac et Iacob, et postmodum nostrae salutis remedio traditus, flagellatus, tandemque crucifixus, per temetipsum Ioseph divinitus preparatum, terrenum sanctificasti sepulchrum, ita hoc cimiterium benedicere +, et ab invisibilium machinamentis hostium liberare digneris, quo omnes fideles tui quorum corpora hic requiescunt vel requietura sunt, perpetue felicitatis premia, tempore iudicii tui cum sanctis /f. 90/ omnibus percipere mereantur. Amen.

ALIA

414 Deus cuius miseratione animae fidelium requiescunt. (Mart 2/823)

RECONCILIATIO ALTARIS VEL TEMPLI UBI HOMICIDIUM SIVE ALIQUOD SACRILEGIUM PERPETRATUR

415 *Primum conspergatur altare et templum aqua benedicta, et dicatur ab episcopo hec*

ORATIO

Deum indultorem criminum, deum sordium mundatorem, deum qui perditum peccatis originalibus mundum... (Mart 2/794)

PREFATIO /f. 90v/

416 VD aeternae deus. Cuius bonitas nec principio incoatur nec terminio concluditur, cum magis eligis perdita restaurare, quam peritura percutere. Et si quid aut neglegentia polluit aut ira commisit, aut hebrietas stimulavit, aut superbia stravit, paterna pietatae clemens sustinet, et potenti virtute expiando purificas. Te itaque supplices deprecamur, ut aditum huius tabernaculi placatus, ingredi digneris, et altare hoc quod insectantis est inimici fraude pollutum, infusione gratiae caelestis purifices, purificatumque possideas. Eliminentur omnes nequitie spirituales, expurgentur omnis phantasia diabolica fraude immissa. Extinguatur antiqui serpentis invidia, et cum fraudibus suis diaboli turba pellatur. Efferat secum maculam quam ingessit, et perhennibus quandoque suppliciiis deputandus, operum suorum semina secum colligat peritura. Nichil in hoc loco remaneat preteritae culpae contagii, nichil obsit /f. 91/ pollutio fraudis inimici. Et quod aliquando Spiritus Sancti est infusione mundatum. Nunc operante eodem Sancto Spiritu in proprium reddat statum, ut pura aecclesiae simplicitas et innocentiae candor hactenus maculatus, recipiendo a te gratiam ad propriam revertatur gloriam, et fidelis turba in hoc loco conveniens, dum petitionis ingerit vota, votorum sentiat optinuisse suffragia. Per dominum. (Mart 2/794)

ORATIONES SUPER PENITENTES

- 417 Exaudi quesumus domine preces nostras, et confitentium tibi parce peccatis, ut quos conscientiae... (SupG 1379)
ALIA
- 418 Preveniat hos famulos tuos quesumus domine misericordia tua, et omnes iniquitates eorum... (SupG 1380)
ALIA
- 419 Adesto domine supplicationibus nostris, nec sit ab his famulis tuis clementiae tuae... (SupG 1381)
ALIA /f. 91v/
- 420 Domine deus noster qui offensione nostra non vinceris set satisfactione placaris... gaudia gratulentur. Ut eruti a peccaminum mole, te solum deum pura mente laudare et benedicere mereantur. Qui in trinitate perfecta. (SupG 1382)
ALIA
- 421 Precamur domine clementiam tuae maiestatis, ac nominis, ut his famulis tuis peccata... /f. 92/... (Mart 1/877)
ALIA
- 422 Presta quesumus domine his famulis tuis dignum poenitentiae fructum, ut aecclesiae... (SupG 1384)
ALIA
- 423 Adsit domine quesumus his famulis tuis inspiratio gratiae salutaris, quae corda eorum... (Mart 1/870)

IN CENA DOMINI AD RECONCILIANDOS PENITENTES

- 424 Adesto domine supplicationibus nostris, et me qui aetiam misericordiam tuam primus indigeo... (SupG 1383)
ALIA
- 425 Exaudi domine preces nostras, et tibi confitentium parce peccatis, ut quos conscientiae... /f. 92v/... (SupG 1379, Cf. n. 417)
ALIA
- 426 Deus humani generis benignissime conditor et misericordissime reformator, qui hominem... /f. 93/... (SupG 1385)
ALIA MANUS IMPOSITIO
- 427 Domine sancte Pater omnipotens aeternae deus, respice super hunc[-os] famulum[-os] tuum[-os] ille qui ab... (Mart 1/796-797)
ALIA MANUS IMPOSITIO
- 428 Deus misericors, deus clemens, qui secundum multitudinem miserationum tuarum peccata penitentium... /f. 93v/... (SupG 1396)
ALIA
- 429 Maiestatem tuam domine suppliciter deprecamur, ut huic[-is] famulo[-is] tuo[-is] ille longo... (SupG 1397)
ALIA
- 430 Omnipotens sempiternae deus, confitenti[-bus] tibi famulo[-is] tuo[-is] ille pro tua piaetate... (SupG 102)
ABSOLUTIO /f. 94/
- 431 Dominus noster Ihesus Christus cui omnia possibilia sunt, non ad peccata que commisisti[s]... (Mart 1/887)

ALIA

- 432 In ea auctoritate et potestate fidentes, quam deus omnipotens nobis in beato Petro... (SVic 1487)
ITAM ALIA /f. 94v/
- 433 In ministerio et potestate ligandi atque solvendi mihi peccatori a deo collata quam dedit... (Mart 1/888)

IN NOMINE DOMINI INCIPIT LIBER SACRAMENTORUM

- 434 Ante conspectum divinae maiestatis tuae domine reus assisto, et de tua pietate confisus, ad sanctum altare tuum accedens, invocare nomen tuum presummo. Miserere mihi domine homini peccatori, ignosce indigno sacerdoti, per cuius manus, nunc oblatio tibi videtur offerri. Parce peccatorum labe pre ceteris capitalium polluto, et non intres in iudicium cum servo tuo domine clemens, quia non iustificabitur in conspectu /f. 95/ tuo omnis homo vivens. Set licet viciis ac voluptatibus carnis aggravati sumus, recordare domine quod caro sumus. In tuo conspectu aetiam caeli non sunt mundi, quanto magis nos homines terreni immundi sumus, sicut pannus menstruate? Indigni sumus Ihesu Christe, ut simus viventes. Set tu qui non vis mortem peccatoris set ut convertatur et vivat, da nobis veniam in carne constitutis, ut per poenitentiae labores, vitam aeternam perfruamur in caelis. Per te Ihesu Christe. (Mart 1/507)

ALIA ORATIO

- 435 Indignum me domine sacris tuis esse fateor, qui innumeris cotidie peccatis fuscior... /f. 95v/... (Mart 1/497-498)

ALIA

- 436 Suscipe confessionem meam unica spes salutis mee domine deus meus, quia gula, hebrietate... (Mart 1/496)

ORATIO AD HOSTIAM IMPONENDAM

- 437 Grata tibi sit domine haec oblatio, quam tibi offerimus, pro nostris delictis, et pro aeclesia... /f. 96/... (MPar 4)

ITEM ORATIO

- 438 Suscipe domine sancte Pater omnipotens aeternae deus, hanc hostiam oblationis quam ego indignus et peccator, tibi deo meo vivo et vero humiliter offero, et mittere digneris sanctum angelum tuum de caelis, qui sanctificet hoc munus tibi oblatum. Per.

QUANDO SE VERTIT AD POPULUM

- 439 Obsecro vos fratres, ut oretis pro statu sanctae dei aeclesiae, et pro me misero ac fragili... (MPar 7)

ITEM BENEDICTIO

- 440 Descendat quesumus domine caelestis gratia et benedictio consecrationis, super hoc salutare munus tibi oblatum. Per dominum nostrum Ihesum Christum, *usque*

- 441 <P>ER OMNIA SECLA SECULORUM. <RP.> AMEN.
 DOMINUS VOBISCUM. <RP.> ET CUM SPIRITU TUO.
 SURSUM CORDA. <RP.> HABEMUS /f. 96v/ AD DOMINUM.
 GRATIAS AGAMUS DOMINO DEO NOSTRO. <RP.> DIGNUM ET IUS-
 TUM EST.
 <V>ERE DIGNUM EST EQUUM ET SALUTARE, nos tibi semper et ubique
 gratias agere, domine sancte Pater omnipotens aeterne deus, per Christum
 dominum nostrum. Per quem magestatem tuam laudant angeli, adorant
 dominationes, tremunt <potestates, caeli caelorumque virtutes> /f. 97/ ac
 beata seraphin, socia exultacione concelebrant, com quibus et nostras vos-
 ces, ut admitti iubeas deprecamur supplici confessione dicentes:
 Sanctus, sanctus, dominus deus sabaoth. Pleni sunt celi et terra
 gloria tua, osanna in excelsis. Benedictus qui venit in nomine domini,
 osanna in excelsis. (SGre 3-4)
- 442 Aperi domine os meum ad benedicendum nomen sanctum tuum, munda-
 que cor meum ab omnibus variis et nequissimis cogitacionibus, ut exaudiri
 merear deprecans te pro populo tuo quem elegisti tibi. Te prestante deus
 noster. (Mart 1/398) /f. 97v/
- 443 <T>E IGITUR CLEMENTISSIME PATER, per Ihesum Christum filium
 tuum dominum nostrum, supplices rogamus et petimus uti accepta habe-
 as, et benedicas hec dona +, hec munera +, hec samcta + sacrificia illiba-
 ta. In primis quae tibi offerimus pro aecclesia tua catholica, quam pacifica-
 re, custodire, adunare et regere digneris, toto orbe terrarum, /f. 98/ una
 cum famulo tuo beatissimo papa nostro *ille*, et antistite nostro *ille*, atque
 rege nostro *ille*, et omnibus orthodoxis atque catholicae et apostolicae fidei
 cultoribus. (SGre 5)
- 444 Memento domine famulorum famularunque tuarum pro quibus orare de-
 crevi vel debitor sum, et omnium circum astantium, quorum tibi fides cog-
 nita est et nota devotio, pro quibus tibi offerimus vel qui tibi offerunt hoc
 sacrificium laudis, pro se suisque omnibus, pro redemptione animarum
 suarum, pro spe salutis et incolumitatis suae, tibi reddunt vota sua aeterno
 deo vivo et vero. (SGre 6)
- 445 Communicantes et memoriam venerantes, in primis gloriose semper virgi-
 nis Mariae, genitricis dei et domini bostri Ihesu Christi. Set et beatorum
 apostolorum ac martirum tuorum Petri, Pauli, Andreae, Iacobi, Iohannes,
 Thoma, Iacobi, Philippi, Bartholomei, Mathei, Simonis et Taddei, Lini,
 Cleti, Clementis, Sixti, Cornelii, Cipriani, Laurentii, Vincentii, Chrisogoni,
 Iohannis et Pauli, Cosme et /f. 98v/ Damiani, et omnium sanctorum tuo-
 rum quorum meritis precibusque concedas, ut in omnibus protectionis
 tuae muniamur auxilio. Per eundem Christum dominum nostrum. Amen.
 (SGre 7)
- 446 Hanc igitur oblationem servitutis nostrae, set et cuncte familiae tuae, que-
 sumus domine ut placatus accipias, diesque nostros in tua pace disponas
 atque ab aeterna dampnatione nos eripi, et in electorum tuorum iubeas
 grege numerari. Per Christum. (SGre 8)
- 447 Quam oblacionem tu deus omnipotens in omnibus quesumus benedictam
 +, ascriptam +, ratam +, rationabilem, acceptabilemque facere digneris,
 ut nobis corpus + et sanguis + fiat dilectissimi filii tui domini dei nostri
 Ihesu Christi. (SGre 9)

- 448 Qui pridie quam pateretur, accepit panem in sanctas ac venerabiles manus suas, elevatis oculis in caelum, ad te deum Patrem suum omnipotentem, tibi gratias agens, benedixit, fregit, dedit discipulis suis dicens: Accipite et manducate ex hoc omnes, hoc est corpus meum. Hoc facite in /f 99/ [in] mean comemorationem. Simili modo postea quam cenatum est, accipiens et hunc preclarum calicem in sanctas ac venerabiles manus suas, item tibi gratias agens, benedixit +, dedit discipulis suis dicens: Accipite et bibite ex eo omnes, hic est enim calix sanguinis mei, novi et aeterni testamenti mysterium fidei, qui pro vobis et pro multis effundetur, in remissionem peccatorum. Haec quotiescumque feceritis, in mei memoriam facietis. (SGre 10)
- 449 Unde et memores sumus domine nos tui servi, sed et plebs tua sancta eiusdem Christi filii tui domine dei nostri tam beate passionis necnon et ab inferis resurrectionem, set et in caelos gloriose ascensionis, offerimusque preclare maiestati tuae, de tuis donis ac datis, hostiam puram +, hostiam sanctam +, hostiam immaculatam +, panem + sanctum vitae aeternae, et calicem + salutis perpetuae. (SGre 11)
- 450 Supra que propicio ac sereno vultu respicere digneris, et accepta habere, sicuti accepta habere dignatus es munera pueri tui iusti Abel, /f. 99v/ et sacrificium patriarche nostri Habrahae, et quod tibi optulit sumus sacerdos tuus Melchisedech, sanctum sacrificium immaculatam hostiam. (SGre 12)
- 451 Supplices te rogamus omnipotens deus, iube haec perferri per manus sancti angeli tui in sublime altare tuum in conspectu divinae magestatis tuae, ut quotquot ex hac altaris participatione, sacrosanctum filii tui corpus + et sanguinem + sumpserimus, omni benedictione + caelesti et gratia repleamur. Per eiusdem Christum dominum nostrum. Amen. (SGre 13)
- 452 Memento etiam domine famulorum famularumque tuarum, *ille et ille*, pro quibus orare vel debitor sum, qui nos precesserunt cum signo fidei et dormiunt in sompno pacis. Ipsi domine et omnibus in Christo quiescentibus, locum refrigerii, lucis et pacis, ut indulgeas deprecamur. Per eundem Christum. (SGre 13bis)
- 453 Nobis quoque peccatoribus famulis tuis, de multitudine miserationum tuarum sperantibus partem aliquam et societatem donare digneris, cum tuis sanctis apostolis et martiribus, cum Iohanne, Stephano, /f. 100/ Mathia, Barnaba, Ignatio, Alexandro, Marcellino, Petro, Felicitate, Perpetua, Agatha, Lucia, Agnae, Cecilia, Anastasia, et cum omnibus sanctis tuis vel quorum sollempnitas hodie in conspectu tuae maiestatis caelebratur domine deus noster toto in orbe terrarum. Intra quorum nos consortium, non estimator meriti sed venie quesumus largitor admitte. Per Christum dominum nostrum. Amen. (SGre 14)
- 454 Per quem haec domine omnia semper bona creas, sanctificas +, vivificas +, benedicis + et prestas nobis. (SGre 15)
- 455 Per ipsum +, et cum ipso +, et in ipso+, est tibi deo Patri + omnipotenti, in unitate Spiritus Sancti +, omnis honor et gloria virtus et potestas. Per omnia secula seculorum. Amen. (SGre 16)
- 456 Oremus. Preceptis salutaribus moniti, et divina institutione formati audeamus dicere:
Pater noster qui es in caelis. Sanctificetur nomen tuum. Adveniat regnum tuum. Fiat voluntas tua, sicut in caelo et in terra. Panem nostrum cotidianum da nobis hodie. Et dimitte nobis /f. 100v/ debita nostra, sicut et nos di-

- mittimus debitoribus nostris. Et ne nos inducas in temptationem. Set libera nos a malo. Amen. (SGre 18)
- 457 *Sequitur* ORATIO
 Libera nos quesumus domine ab omnibus malis preteritis, presentibus et futuris, et intercedente beata et gloriosa semperque virgine dei genitrice Maria, et electo archangele tuo Michaelae, ac beatis apostolis tuis Petro et Paulo atque Andrea, cum omnibus sanctis. Da propicius pacem in diebus nostris ut ope misericordiae tuae adiuti, et a peccato simus semper liberi, et ab omni perturbatione securi. Per eundem, *usque* Per omnia secula seculorum. Amen. (SGre 19)
- 458 Pax domini sit semper vobiscum.
 Agnus dei qui tollis. (SGre 20)
- IN COMMIXTIONE DOMINICI CORPORIS
- 459 Hec sacrosancta comixtio Corporis et Sanguinis domini nostri Ihesu Christi, fiat omnibus sumentibus salus mentis et corporis, et ad vitam capescendam aeternam preparatio salutaris. Te prestante deus noster qui vivis et.
- ANTE COMMUNIONEM
- 460 Domine Ihesu Christe fili dei vivi qui /f. 101/ ex voluntate Patris cohoperante Spiritu Sancto, per mortem tuam mundum vivificasti, libera me per hoc sacrum Corpus et Sanguinem tuum a cunctis iniquitatibus meis et universis malis, et fac me tuis obedire mandatis, et a te numquam in perpetuum separari. Amen.
- POST MISSAM
- 461 Placeat tibi sancta deus Trinitas, obsequium servitutis mee, et presta ut hoc sacrificium quod oculis tuae maiestatis indignus optuli, tibi sit acceptabile, michique et omnibus pro quibus illud optuli, sit te miserante, propiciabile. Rex regum qui vivis et reg<nas>.
- DOMINICA IN HONOREM SANCTAE TRINITATIS
- 462 Omnipotens sempiternae deus qui dedisti famulis tuis in confessione vere fidei... (SupG 1806)
- 463 Ad Corintios. Fratres: Gratia domini nostri Ihesu Christi et karitas dei, et communicatio Sancti Spiritus, sit cum omnibus nobis. Amen. (2Co 13.13) /f. 101v/
- 464 Evangelium. In principio erat Verbum. (Io 1,1)
- SACRA
- 465 Sanctifica quesumus domine per tui sancti nominis invocationem huius oblationis... (SupG 1807)
- PREFATIO
- 466 VD aeterne deus. Qui cum unigenito filio tuo et Spiritu Sancto, unus es deus, unus es dominus... (SupG 1808)
- POST COMMUNIONEM
- 467 Proficiat nobis ad salutem corporis et anime domine deus, huius sacramenti susceptio... (SupG 1809)
- ALIA
- 468 Domine deus Pater omnipotens famulos tuos tuae maiestati subiectos, per unicum... /f. 102/... (SupG 1810)

FERIA II^a DE ANGELIS

469 Perpetuum nobis domine tuae miserationis presta subsidium, quibus et angelica... (SupG 1856)

SACRA

470 Hostias tibi domine laudis offerimus, suppliciter deprecantes ut eas angelico... (SupG 1857)

POST COMMUNIONEM

471 Repleti domine benedictione caelesti, suppliciter deprecantes ut quod fragili caelebramus... (SupG 1859)

FERIA VI^a DE SANCTA +

472 Deus qui unigeniti filii tui precioso sanguine vivifice crucis vexillum sanctificare... (SupG 1835)

SACRA

473 Haec oblatio domine deus ab omnibus nos purget offensis, que in ara crucis immolata... (SupG 1836)

POST COMMUNIONEM

474 Adesto nobis domine deus noster, et quos sancte Crucis laetari fecisti honore... /f. 102v/... (SupG 1838)

SABBATO DE SANCTA MARIA

475 Concede nobis famulis tuis quesumus domine deus perpetua mentis et corporis prosperitate... (SupG 1841)

SACRA

476 Tua domine propiciatione, et beatae Mariae semper virginis intercessione, ad perpetuam... (SupG 1842)

POST COMMUNIO

477 Sumptis domine salutis nostrae subsidiis, da quesumus eius nos patrocinii ubique protegi... (SupG 1843)

ALIA

478 Omnipotens deus famulos tuos dextera tuae potentiae a cunctis protege periculis et beata... (SupG 1844)

DE OMNIBUS SANCTIS

479 Auxilium tuum nobis domine placatus impende et intercedente beata dei genitrice Maria cum omnibus sanctis... /f. 103/... (SRip 1317)

SACRA

480 Munera domine quesumus oblata sanctifica, et intercedentibus omnibus sanctis tuis nos per haec a peccatorum nostrorum maculis emunda. Per. (SGre 755)

<POST> COMMUNIONEM

481 Refecti cibo potuque caelesti deus noster, te supplices exoramus, et in quorum haec commemoratione percepimus, eius muniamur et precibus. Per. (SGre 69)

PRO SE IPSO

482 Deus mundi creator et rector, ad humilitatis meae preces placatus attende... (SupG 2006)

SACRA

483 Hostias tibi domine laudis exsolvo, suppliciter implorans ut immerito michi contulisti... (SGre 825)

COMMUNIO

- 484 Corporis sacri et preciosi Sanguinis repleti libamine, quesumus /f. 103v/
domine deus noster... (SGre 827)

PRO QUACUMQUE TRIBULATIONE

- 485 Ineffabilem misericordiam tuam domine nobis clementer ostende, ut simul
nos et a peccatis... (SupG 1346)

SACRA

- 486 Purificet nos domine quesumus muneris presentis oblatio, et dignos...
(SupG 1347)⁵⁹

COMMUNIO

- 487 Presta quesumus domine ut terrenis affectibus mitigatis, ad superni pleni-
tudinem... (SupG 1348)

PRO PLUVIA

- 488 Deus in quo vivimus, movemur et sumus, pluviam nobis tribue congruen-
tem, ut presentibus... (SupG 1366)

SACRA

- 489 Oblatis domine placare muneribus, et oportunum tribue pluviae sufficien-
tis... (SupG 1368)

COMMUNIO

- 490 Tuere domine tua sancta sumentes, et ab omnibus propicius absolve
/f. 104/ peccatis. Per. (SupG 1369)

PRO SERENITATE

- 491 Ad te nos domine clementer exaudi, et aeris serenitatem nobis tribuae sup-
plicationibus... (SupG 1372)

SACRA

- 492 Preveniat nos quesumus domine gratia tua semper et subsequatur, et has
oblaciones... (SupG 1373)

POST COMMUNIONEM

- 493 Plebs tua domine capiat sacre benedictionis effectum, et copiosis benefi-
ciorum... (SupG 1374)

PRO TEMPESTATE

- 494 A domo tua quesumus domine spirituales nequitiae repellantur, et aeria-
rum... (SupG 1376)

<SACRA> {COM}

- 495 Offerimus tibi domine laudes /f. 104v/ et munera pro concessis beneficiis
gratias... (SupG 1377)

<POST> COMMUNIONEM

- 496 Omnipotens sempiternae deus qui nos et castigando sanas et ignoscendo
conservas... (SupG 1378)

PRO INFIRMIS

- 497 Omnipotens sempiternae deus salus aeterna credentium, exaudi nos pro
famulo tuo pro quo... (SupG 1392)

59. Aquesta peça al davant porta l'inici de l'oració «Purificet nos domine quaesumus mu-
neris» ratllat amb una línia vermella.

SACRA

498 Deus cuius nutibus vitae /f. 105/ nostrae momenta decurrunt, suscipe preces et hostias... (SupG 1393)

<POST> COMMUNIONEM

499 Deus infirmitatis humanae singulare presidium auxilii tui super infirmum nostrum... (SupG 1394)

PRO DEFUNCTIS

500 Omnipotens sempiternae deus, qui numquam sine spe misericordiae supplicatur, propiciare... (SupG 1416)

SACRA

501 Propiciare domine quesumus animae[-abus] famuli[-orum] tui[-orum] *ille* pro qua offerimus tibi... (SupG 1417)

POST COMMUNIONEM

502 Presta quesumus omnipotens deus ut anima famuli tui *ille* ab angelis lucis susceptam... (SupG 1418)

ALIA MISSA

503 Deus cui proprium est misereri semper et parcere, propiciare animae famuli tui et omnia /f. 105v/ eius peccata... (SVic 1625)

SACRA

504 Animam famuli tui *ille*, quesumus domine ab omnibus vitiis conditionis humanae haec absolvat... (SVic 1626)

<POST> COMMUNIONEM

505 Propiciare quesumus domine animae famuli tui *ille* misericordia sempiterna, ut mortalitatis... (SVic 1643)

ALIA MISSA

506 Fidelium deus omnium conditor et redemptor, animabus famulorum famularumque tuarum remissionem... (SVic 1648)

SACRA

507 Hostias domine quas tibi pro animabus famulorum famularumque tuarum offerimus propiciatus... (SVic 1650)

<POST> COMMUNIONEM

508 Animabus quesumus domine famulorum famularumque tuarum oratio proficiat supplicantium... /f. 106/... (SVic 1653)

MISSA VOTIVA

509 Domine deus omnipotens qui temporibus das tempora, et unus in trinitate regnas ante secula, per interventum et meritum beatae dei genitricis Mariae et omnium sanctorum tuorum, concede quesumus nobis et omni populo tu tempora quiaeta et pacifica, ac [a] peccatorum cuncta interime vicia, fortisque defensor iugiter gentis adversae reprime bella et deprecantibus te cuncta concede comoda, infirmorum omnium langores cura, et sanitati restitutos sanctis altaribus tuis representa, in carcere retrusi per te mereantur esse absoluti et in conspectu dominorum suorum sint semper securi, peregrinantibus atque navigantibus optimus adiutor occurre, et desideria nostra pius semper in bono perface, benefactoribus nostris optata misericorditer tribuae, defunctorum quoque fidelium spiritus ab aestuantis Gehennae ardoribus extraneos redde, et in gremio patris nostri Habrahe vel in paradisi amaenitate illesos manere concede. Per eundem.

SACRA

- 510 Cunctorum rex sempiternae deus, a cuius imperio /f. 106v/ universus pertimescit mundus. Suscipe quesumus hoc quod tibi offerimus sacrificium, per interventum et meritum beatae dei genitricis Mariae et omnium sanctorum tuorum, et tribue nobis omnique populo tuo tranquillitatem temporum, temperiem aerum, frugum ubertatem, et omnem remove cladem, aufer duriciam cordis, tribuae dulcedinem caritatis, cura vulnera nostra qui donasti seculo medicinam. Sacerdotibus, clero, cum omni collegio monachorum, condona castitatem mentis et corporis, assiduitatem orationis, et confringe adversarium sub pedibus nostris, iterantibus felicem dona regressum, et navigantibus salubrem tribue portum, intellege suspiria orphanorum et viduarum, omnesque sana languores infirmorum ac sempiternam requiem tribuae spiritibus omnium fidelium defunctorum. Per eundem.

<POST> COMMUNIONEM

- 511 Sacramentorum tuorum domine participatione recreati, tuam pietatem humiles trementesque deprecamur, ut intercedente beata dei genitrice /f. 107/ et omnibus sanctis tuis, quicquid actu, verbo vel cogitatione offendimus, miseratus ignoscas et ne in eadem relabamur pia semper miseratione custodias, manuum etenim tuarum ope<ra> sumus, nec nos in ira tua arguas, ut meremur pestilentia, famem varieque cladis incursus, a nostris procul effice finibus, quietem terrae opulentiam frugum, et gratiae tuae tribuae donum. Peregrinantibus redditum, navigantibus saluberrimum portum, atque infirmis concede salutare. Spiritus quoque fidelium defunctorum a locis poenalis exime, et in paradisi amoenitatis constituae. Per eundem.

MISSA PRO SE IPSO

- 512 Sancte dei genitricis Mariae ac beatorum apostolorum, martirum, confessorum, virginum... /f. 107v/... (SupG 3103)

SACRA

- 513 Oblationibus huius domine quesumus placare muneribus et intercedente beata et gloriosa... (SupG 3104)

POST COMMUNIONEM

- 514 Purificet quesumus domine me famulum tuum N. divini sacramenti libatio, et gloriosae... /f. 108/... (SupG 3107)

<ORATIONES IN DEDICATIONE FONTIS>

- 515 Omnipotens sempiternae deus, hoc baptisterium caelesti visitatione dedicatum, Spiritus tui... (SupG 1260)

ALIA

- 516 Multiplica domine benedictionem tuam, et spiritus tui munere fidem nostram corrobora... (SupG 1261)

INCIPIT EXORCISMUS SALIS

- 517 Exorcizo te creatura salis per deum + vivum, per deum + verum, per deum + sanctum... /f. 108v/... (SupG 1451)

Sequitur BENEDICTIO <SALIS>

- 518 Immensam clementiam tuam domine sancte Pater omnipotens aeternae deus, humiliter imploramus ut hanc... (SupG 1452)

BENEDICTIO SALIS

- 544 Domine sancte Pater omnipotens aeternae deus, te suppliciter deprecamur ut benedicere + digneris hanc creaturam salis quam in usum generis humani tribuisti, ut qui ex ea gustaverint non moriantur in aeternum, set te sapiant, in te roborentur atque ad aeterni doni gratiam pervenire mereantur, in nomine domini nostri Ihesu Christi. Qui venturus est.

BENEDICTIO SALIS ANIMALIBUS DANDA

- 545 Deus invisibilis, deus inestimabilis, qui per cuncta diffusus es, pietatem et misericordiam... /f. 113v/... (SupG 4346)

BENEDICTIO IN DOMO NOVA

- 546 Te deum Patrem omnipotentem oramus pro hac domo nova et pro habitatoribus domus huius hac spe vitae ut benedicere + et sanctificare + digneris, ut sint promptuaria eorum plena, eructantia ex hoc in illud. Tribue eis de rore caeli habundantiam, et de pinguedine terrae vite substantiam, et desideria votorum eorum ad effectum tue miserationis perducas. Introitum vero nostrum benedicere + et sanctificare + digneris, sicut benedixisti domui Habraham, Ysaach et Iacob, et infra parietes domus istius angelus lucis semper habitet. Per.

BENEDICTIO SUPER VASA IN DOMO ANTIQUA REPERTA

- 547 Omnipotens sempiternae deus insere te officiis nostris, et haec vascula arte fabricata gentilium, sublimitatis tuae potentia ita aemundare digneris, ut omni immunditia depulsa, sint tuis fidelibus tempore pacis atque tranquillitatis utenda. Per.

BENEDICTIO PUTEI

- 548 Deprecamur domine clementiam tuae piaetatis, ut aquam putei huius caelesti benedictione + ... /f. 114/... (LORDE 322)

BENEDICTIO FONTIS UBI ALIQUID IMMUNDUM CONTIGERIT

- 549 Domine sancte Pater omnipotens aeternae deus, qui per invisibilitatis tuae potentiam has aquas ex nichilo conditas in huius matherie forma visibiles prebuidisti, atque abditis investigabilibus concava per abissi magnitudinem largientis tuae gratia humanis usibus fluenta fontibus influxisti, te tui famuli supplices exoramus ut aquas quas negligentia polluit, Sancti Spiritus tui gratia ad munditiam revocet atque purificet, et spiritus callidi hostis abscedat, ac deinceps sanctificatas familiae tuae potabiles tribuas, et ut potantium mundent corpora, cordaque sanctificent. Per.

BENEDICTIO <SUPER> VASCULA NOVITER FACTA

- 550 Protector fidelium deus, subsitorum tibi pectorum habitator, quesumus ut serenis oculis... /f. 114v/ (PRod 684)

BENEDICTIO SUPER EOS QUI AB HOSTIBUS CAPTI SUNT ET A FIDE ERRAVERUNT

- 551 Deus qui hominem ad imaginem tuam conditum misericorditer reparas, quem mirabiliter creasti, respice propicius super hos famulos tuos, *illi*, et quicquid eorum ignorantiae vel necessitate hostili vel diaboli fraude

surreptum est, indulgentia tuae piaetatis ignoscat et absolvat, altaribusque sacris recepta comunione reddantur. Per. (SRip 1426, Cf. n. 77)

BENEDICTIO PANIS

- 552 Benedic domine creaturam istam panis, sicut benedixisti /f. 115/ quinque panes in deserto... (SupG 1465)

BENEDICTIO UVE VEL FAVE

- 553 Benedic + domine hos fructus novos uvae vel fave, quos tu domine per rorem caeli et inundantiam... (SupG 1462)

BENEDICTIO POMORUM

- 554 Domine sanctae Pater omnipotens aeternae deus, qui caelum et terram, mare et omnia fecisti... (SupG 1463)

BENEDICTIO VINI

- 555 Domine deus omnipotens Ihesu Christe, qui ex quinque panibus et duobus piscibus quinque milia hominum saciasti, in Cana Galileae ex aqua vinum fecisti, qui es vitis vera, multiplica super servos tuos misericordiam piaetatis tuae, ut quemadmodum fecisti /f. 115v/ cum patribus nostris in tua misericordia sperantibus, benedicere + et sanctificare + digneris hanc creaturam vini, quam ad substantiam servorum tuorum tribuisti, ut ubicumque ex ea creatura fusum fuerit vel a quolibet potatum, divinae benedictionis tuae opulentia repleantur ut accipientes ex ea cum gratiarum actione sanctificentur in visceribus eorum. Per te Salvador.

BENEDICTIO FRUCTUM

- 556 Te deprecamur omnipotens aeternae deus, ut benedicas + hunc fructum novum pomorum, ut qui aesu... (SVic 1463)

ITEM ALIA BENEDICTIO

- 557 Benedic domine hunc fructum novum arborum, ut hii qui utuntur ex eo sint sanctificati. Per. (SVic 1464) /f. 116/

ALIA

- 558 Deus qui haec arboris poma tua iussione et providentia progenita esse voluisti, nunc etiam... (SVic 1465)

BENEDICTIO AD OMNIA QUECUMQUE VOLUERIS

- 559 Benedic domine creaturam istam, ut sit remedium salutare generi humano, et presta per invocationem... (SVic 1466)

BENEDICTIO SEMINIS

- 560 Creator omnium creaturarum omnipotens deus, qui omnium viri seminum crescendi gignendique atque fructificandi conditionem dedisti, te deprecamur ut pius ad precem nostram respicias, et ita demum his serendis spargendisque seminibus ampliatam gratiam tribuas, ut centupliciter augmentava magisque recurrentibus annis, dum nos bonis donisque tuis repleveris a creatura tua, hic et in aeternum lauderis. Per. (LORDE 306)

ALIA

- 561 Deus qui divini oris tui imperiis germinare terram herbam virentem et facientem fructus... /f. 116v/... (SVic 1468)

ALIA

- 562 Te domine petimus et rogamus ut hunc fructum seminis, tuis oculis serenisque vultibus aspicere digneris. Sic enim Moysi famulo tuo testatus es dicens: Dic filiis Israhel, cum ingressi fueritis terram repromissionis quam eis dabit dominus, initia frugum suarum offerant sacerdotibus, et benedicat ea sacerdos coram domino et erit benedicta. Ita et nos domine exoramus auxilium misericordiae tuae super hoc semen quod ad serendum profertur, ut illud grandio non succidat, non turbo subvertat, non vis tempestatis detruncet, non aeris inundatio exterminet, sed incolume semper et habundans, propter usum animarum et corporum nostrorum ad plenissimam maturitatem perducas. Per.

BENEDICTIO AREE /f. 117/

- 563 Omnipotens omnipotens deus multiplica super nos misericordiam tuam, et preces nostras parignus exaudi, ut in hac area famuli tui, *ille*, Spiritum tuum Sanctum paraclitum emitte, per quem illum consolari digneris, et veniat superare benedictionis + ubertas, ut repleti de frugibus tuis, in tuo nomine et in tua gratia semper exultent. Per.

SUPER ITER AGENTIBUS

- 564 Deus qui Abraham puerum tuum de Hur caldeorum eductum, per omnes suae peregrinationis vias... (SVic 1430)

ALIA /f. 117v/

- 565 Domine Ihesu Christe qui nobis beati apostoli predicatione innotuisti, non habere nos hic manentem... (SVic 1431)

ALIA

- 566 Deus qui diligentibus te misericordiam tuam semper impendis et a servientibus tibi in nulla... /f. 118/... (SVic 1432)

ALIA

- 567 Exaudi domine preces nostras, et per intercessionem beatae Mariae et omnium sanctorum tuorum... (SVic 1433)

ALIA AD SPORTAM

- 568 In nomine domini nostri Ihesu Christi, accipe hanc sportam habitum peregrinationis tuae... (SVic 1434)

AD BACCULUM

- 569 Accipe et hunc baculum sustentationem itineris ac laboris tui in via peregrinationis tuae... (SVic 1435) /f. 118v/

<BENEDICTIO>

- 570 <D>irigat iter vestrum dominus in beneplacito suo.
Ducem vobis archangelum Raphaellem adhibeat, et omnem.
Desideriorum vestrorum pia vota benignus adimpleat.
Quod ipse. (SVic 1436)

PRO REDEUNTIBUS

- 571 Omnipotens sempiternae deus, nostrorum temporum viteque dispositio, famulo tuo continuae tranquillitatis largire subsidium, ut quem incolumem reddidisti, tua facias protectione securum. Per.

ALIA

- 572 Quesumus omnipotens deus, ut huic famulo tuo quem ad nos incolumen de via redire fecisti, quicquid illic impediende fragilitate deliquit, tu propiciatus dimittas. Per.

ALIA

- 573 Omnipotens sempiternae deus, miserere huic famulo tuo, ut si quid ei in via surripuit, visus, auditus, male rei aut ociosi sermonis, totum ineffabili piaetate, tu propiciatus indulgeas. Per.

SUPER INTROEUNTIBUS IN QUOQUINAM

- 574 Deus cui humilium semper accepta sunt vota animarum, /f. 119/ respice propicius super horum servorum tuorum fratrum nostrorum obsequia, et ad tuam eos fac pertingere gratiam, ut qui huius ebdomade servitia devota mente compleverunt, plenissimam a te veniam consequantur. Per.

ALIA

- 575 Deus qui dixisti: Venite ad me omnes qui laboratis et honerati estis, et ego reficiam vos, hos famulos tuos laborum suorum premio refice sempiterno. Qui vivis.

SUPER EXEUNTIBUS A QUOQUINA

- 576 Misericors ac piissime deus, qui ubique famulos tuos tueris et adiuvas, horum servorum tuorum fratrum nostrorum in bono accumula votum, auge desiderium, ut recto corde fratribus suis impendant servitia. Per.

ALIA

- 577 Adiuva quesumus domine hos famulos tuos in obsequio laborantes fraterno, et sine murmuratione illis perseverantiam et proprii laboris mercedem concede perpetuam. Per.

BENEDICTIO LECTORIS

- 578 Averte quesumus domine ab hoc famulo tuo spiritum elationis, ut humiliter legens, sensum et intellectum capiat lectionis. Per.

BENEDICTIO FRATRIS CUI INIUNGITUR OBEDIRE

- 579 Tuam clementissime Pater omnipotentiam supplices deprecamur, ut infundere /f. 119v/ digneris super hunc famulum tuum quem tuo servicio mancipamus spiritum sapientiae et intellectus. Amen.

Da ei domine gratiam tuam, ut iniunctum sibi officium recte perficere valeat, et utilitatem servorum tuorum te auxiliante perfectissime compleat. Amen.

Quatinus per hoc in futuro seculo mercedem sui laboris in consortio sanctorum tuorum a te piissimo largitore percipiat. Per.

BENEDICTIO ARRARUM

- 580 Domine deus omnipotens, qui in similitudinem sancti conubii, Ysaach cum Rebecca per intermissionem arrarum famulum tuum Abrahae destinare iussisti, ut oblatione munerum numerositas cresceret filiorum, quesumus potentiam tuam tu ad hanc oblationem arrarum quam hic famulus tuus, *ille*, dilecte sponsae suae, *illa*, offerre procurat sanctificator + accedas, quatinus tua benedictione protecti, ad vinculo dilectionis annexi, gaudeant se feliciter cum tuis fidelibus perhenniter mancipari. Per. (LOrdE 1053)

ITEM BENEDICTIO

- 581 Benedictio quam deus per Ysaach effudit super Iacob, amplissima veniat super vos. Amen.
Benedictio quam Iacob filiis suis dilectis direxit, dilatetur, /f. 120/ deo donante in vobis. Amen.
Benedictio quam protulit Moyses super filios Israhel, Christo favente committetur in cordibus vestris. Amen.
Ac sicut redemptor omnium dominus Ihesus Christus benedictionis plenitudinem suis donavit discipuli, ita illam habundare faciat in animabus et corporibus vestris. Amen.
Quod ipse prestare dig<netur>. (SVic 1404)

BENEDICTIO TALAMI

- 582 Deus cuius benedictione plena consistunt, quae in tui nominis invocatione benedictione percipiunt, benedic + huic habitaculo solius honestatis, nuptiis preparato, ut in nullo [id] malorum incursus attingat, set honestas illud et munditia coniugalis sola possideat, atque miseratio sua caelebritati eius sufficienter assistat. Per. (LORDE 1048)

MISSA SUPER NUBENTES

- 583 Exaudi nos omnipotens et misericors deus, ut quod nostro ministratur officio... (SGre 833)

SACRA

- 584 Suscipe domine quesumus pro sacra conubii lege munus oblatum, et cuius la<r>gitor es operis... (SGre 834)

PREFATIO

- 585 VD aeternae deus. Qui foedera nuptiarum blando concordie iugo et insolubili pacis... /f. 120v/... (SGre 835)

INFRACTIONE

- 586 Hanc igitur oblationem famulorum tuorum quam tibi offerent pro famula tua, *illa*, quam... (SGre 836)

- 587 *Ante vero quam dicatur Pax domini, veniant hii qui coniungendi sunt iuxta cancellos, accedantque ad sacerdotem. Et veniens pater puellae aut aliquis propinquorum apprehendens manum illius, tradat eam sacerdoti. Similiter autem faciant et parentes viri. Quos sacerdos coniungens ad unum, statuatur puellam ad sinistrum latus pueri, veletque eos, virum per scapulas, puellam per caput, ac ponens iugalem super utrosque, dicat: In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti.*

ORATIO

- 588 Propiciare domine supplicationibus nostris, et institutis tuis quibus propa/f. 121/ginem... (SGre 837)

- 589 *Sequitur* ALIA ORATIO

Omnipotentem deum qui ad multiplicandam humani generis prolem, benedictionis suae dona largiri dignatus est, fratres karissimi, deprecemur ut hos famulos tuos, *ille* et *illa*, quos ad coniugalem copulam ipse preelegit, ipse custodiat. Det eis sensus pacificos, pares animos, mores mutuos, caritate devinctos. Haveant quoque optatas suo munere soboles, quos sicut donum ipsius tribuat, ita ipsius benedictionem + consequatur, ut hii famuli

- sui in omni eidem cordis humilitate deserviant, a quo se redemptos esse non dubitant. Prestante domino. (LOrdE 1056)
- ALIA
- 590 Deus a quo benedictionis origo descendit, et ad quem precatio benedictionis ascendit, qui primordialia humani generis incrementa sacri oris propagasti sententia dicendo: Crescite et multiplicamini et replete terram, assiste precibus nostris, et orantibus porrige quae rogamus. Concede domine huic famulae tuae, quam novello nectimus /f. 121v/ vinculo coniugali, sinceram gratiosae dulcedinis opem, et puram viri cui coniungitur caritatem. Ita eius inserviat iussis, ne tuis recedat ullatenus a preceptis. Ita carne fructificet, ita ditetur filiorum, aut post vitae longioris excursus, cum eis laetetur in consortio beatorum. Per. (SVic 1420)
- ALIA
- 591 Deus qui potestate virtutis tuae de nichilo cuncta fecisti, qui dispositis universitatis exordiis... /f. 122/... (SGre 838^{a-b})
- PREFACIO
- 592 VD aeternae deus. Qui ad propagandam generis humani progeniem, in ipsis adhuc quodammodo nascentis mundi primordiis, ex osse viri feminam figurasti, ut sincere dilectionis insinuans /f. 122v/ unitatem ex uno duos faceret, duos unum esse monstrares. Quicque ita prima conubii fundamenta iecisti, ut sui corporis portionem vir amplecteretur in coniugem. Nec a se putaret diversum, quod de se cognosceret fabricatum. Aspice propitius ab aethereis sedibus, et precibus nostris assiste placatus, ut hos famulos tuos, *illi*, quos coniugii nostri copula benedicendo coniungimus, benignitate propicia benedicas +, et propiciatione benigna sustollas. Dona eis domine in timore tuo animorum concordiam parem, et in dilectione sui morum consimilem bonitatem. Diligant se, non recedant a te. Ita sibi corporale debitum solvant, nec ullatenus sub occasione contempnant. Numquam extra se difluant, sed fidem sibimet servando tibi complacent. Tribue eis domine rerum presentium copiam, et generis propaginem dilatatam. Ut ita eorum corda vel corpora, tuae benedictionis dulcedo circumfluat, ut quicquid eorum fuerit amixtiones progenitum, cunctis sit hominibus placitum, /f. 123/ et a te domine benedictum. Da eis felicem presentis vitae longitudinem, et futurae desiderium sine finae. Sic temporalia cuncta disponant, ut aeterna feliciter concupiscant. Sic bona transitoria diligant, ut mansura perhenniter non amittant. Ut veraciter et sincere tibimet servientes, videant suorum filios filiorum, et post diuturnum vitae huius excursus, perveniant ad regna caelorum. Per. (LOrdE 1057)
- <BENEDICTIO> {ALIA ORATIO}
- 593 Benedicat vobis dominus omnipotens, nostri horis eloquio, et cor vestrum sinceri amoris copulet nexu perpetuo. Amen.
Floreatis rerum presentium copiis, fructificetis decenter in filiis, gaudeatis perhenniter cum amicis. Amen.
Tribuat vobis dominus dona perhennia, parentibus tempora feliciter dilatata, sed his cunctis gaudia sempiterna. Amen.
Ipse qui unum et trinum possidet nomen, et gloriatur deus in secula seculorum. Amen. (LOrdE 1059)
- ALIA BENEDICTIO
- 594 Deus Abraham, deus Ysaach et deus Iacob, benedic + adolescentes istos et

semina semen vitae in mentibus eorum, ut quicquid pro utilitate sua didicerint, facere cupiant. Per Ihesum Christum r<ec>uperatorem omnium, filium tuum unigenitum /f. 123v/ qui tecum et cum Spiritu Sancto vivit et regnat ante omnia, nunc et semper et in secula seculorum. Amen. (SVic 1424)

- 595 *His expletis, tradat sacerdos puellam viro suo [dicens]:*
In nomine Patris +, et Filii + et Spiritus Sancti +.
Deus Habraham, deus Ysaach, et deus Iacob, sit vobiscum, impleatque benedictionem suam in vobis. (SVic 1425)
- 596 *Postea ammoneat eos ut pro sancta comunione a pollutione se abstineant usque in terciam noctem, et sic communicet eos.*

<POST> COMMUNIONEM

- 597 Quesumus omnipotens deus, instituta providentiae tuae pio amore committare, ut quos legitima... (SGre 839)

BENEDICTIO ITEM ORATIO IN SECUNDIS NUPTIIS

- 598 Benedic + domine hos famulos tuos, *illi*, quos secunda coniugalis velatione ad instar apostolici precepti, dignaris matrimonio iungi. Habeant ergo domine meritum prime coniunctionis. Sit in eis domine virtus continentiae, per divinum timorem, et fecunditas propter prestolatam proieniem. Me-reantur patriarcharum coniugium ditari merito. Maneat in eis pax, mansuetudo et lenitas, ita ut in unum spiritum atque unum corpus, gratia meritorum redacti, exoptatum fructum consequantur /f. 124/ coniugii. Per. (LOrdE 1069)

<MISSA> SUPER HIS QUI A DEMONIO VEXANTUR

- 599 Deus pater domini nostri Ihesu Christi, qui es universorum lumen aeternum, exaudi nos supplicantes pro famulo tuo quem tu domine creasti et illuminasti, cui et vitam donasti. Mitte sanctos angelos tuos in auxilium eius, et expelle ab eo omnem temptationem diaboli, ne prevaleat adversus eum quem ad imaginem tuam creare dignatus es ad laudem et gloriam nominis tui. Per eundem. (SVic 1397)

SACRA

- 600 Exaudi quesumus domine preces nostras quas fundimus ante conspectum divinae clementiae tuae pro famulo tuo, *ille*, et per hanc hostiam placcationis quam tibi pro eo offerimus, libera eum a lateribus diaboli, et a telis eius, ut eum amplius numquam audet violare. (SVic 1398)

PREFACIO

- 601 VD deus. Solve quesumus opera diaboli et laqueos mortis, et libera famulum tuum de potestate vel dominatione eius, et absolve eum ab omnibus vinculis, terroribus sive temptationibus illius, per meritum et intercessionem beatae dei genitricis Mariae et omnium angelorum et archangelorum, patriarcharum, prophetarum, apostolorum, martirum, confessorum, virginum et omnium /f 124v/ iustorum, qui tibi placuerunt ab inicio mundi. Ut absolutus permaneat hic famulus tuus a laqueo diaboli, et hoc signum salutiferum quod nos indigni damus super eum, numquam amplius audeat violare. Per Christum dominum. (SVic 1399)

- <POST> COMMUNIONEM
 602 Repleti domine divine muneris sacramento, clementiam tuam humiles trementesque deprecamur, ut repellas ab hoc famulo tuo omnem virtutem diaboli fallacesque eius insidias amoveas, et per signum sanctae Crucis, ab omni impugnatione vel incursu demonum, misericorditer eum eripias. Per.
- ALIA MISSA
 603 Deus qui per unigenitum tuum exclusa dominatione diaboli populum tuum fide aptasti, expelle... (SVic 1394)
- SACRA
 604 Munus nostrae humilitatis pro tuitione famuli tui oblatum petimus domine dignanter... (SVic 1395)
- <POST> COMMUNIONEM
 605 Caelestis hic panis quem sumpsimus domine, et nobis indulgentiam /f. 125/ tribuat... (SVic 1396)
- CONIURATIO
 606 Recordare sathanas quae tibi maneat poena cum videris hominem quem deus et dominus meus ad suam gratiam vocare dignatus est confusus fugias atque recedas. Quod si fallaciter gesseris, erit tibi Christus in preparato iudicio, deo vivo rationem reddes et vas signatum non designabis. Adiuratus in nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti, cuius est hoc signum et nomen invictum. Qui vivit. (LOrdE 41)
- ORATIO
 607 Deus angelorum, deus archangelorum, deus prophetarum, deus apostolorum, deus martirum, deus... /f. 125v/... (SupG 1512)
- ALIA
 608 Deus conditor et defensor generis humani, qui hominem ad imaginem et similitudinem... /f. 126/... (SupG 1513)
- ALIA
 609 Domine sanctae pater omnipotens aeternae deus, osanna in excelsis, Pater domini nostri Ihesu... /f. 126v-127v/... (SupG 1514^{a-b})
- ALIA
 610 Omnipotens Pater omnium deus, qui populi tui dampna miseratus Ihesum Christum filium tuum ob custodiam carnis et animae ad perditas oves domus Israhel destinasti, ut quoniam tibi esset cura servandi /f. 128/ homines inimicus agnosceret erubescens dominum quem veretur in famulis. Memento domino operis tui, memento a te creati, a te plasmati hominis, memento decepti. Tuere signaculum tuum, defende privilegium, recognosce tui nominis character impressum. Quolibet hic fuerit incautus errore abductus, quamlibet insidiis et temptationum obnoxius, tu obliviscere quod lapsus est recordare quod tuus est. Ecce nunc dimersus est domine in limo profundi, et non est substantia illi consistendi, apertierunt fortes animam eius, et circumdederunt illum vituli multi. Exerce nunc opera tua domine, quae in Sarra obsessa tua condam exercuisti, quae in Maria Magdalene potentialiter ostendisti, quae in unius viri superata diabolica legione oculis hominum ereptione comprobasti. Tua est enim domine, tua in cuiuslibet

captivi liberatione victoria. Ad auxilium tuum contra hostem recurrimus, et ad motas fabricae tuae impugnationibus machinas, propugnaculi tui expugnatione repellimus. Hic domine minimus, hic abiectus, quia tamen aliquantula familiae tuae pars est, tibi soli sit deditus, /f. 128v/ ne hac proculcatione captivum possidens, insultet tibi domino inimicus. Hanc igitur amissam ovem, pia pastor inquire gregique tuo reformare dignare. Ad [in]iuriam deputans si quid de tuo improbus ereptor admordeat, ad gloriam tuam cumulans, quicquid ex faucibus lupi voracis extorqueas. Infunde nunc domine his visceribus ac medullis, vim Sancti Spiritus et salutis. Nunc alienum coerce predonem, et a sedibus tibi dicatis impetus insidiatoris excludes. Protege domine possessionem tuam, ne intra prefixa postibus tuis sacra signacula fur importunus introeat, et in oppressa dominatum exercens, insultabundus arrideat. Absit domine virtutis tuae maxima gloria, adsit potens languentium medicina, quae omnes his visceribus demonicae temptationis morbos excludat. Senciat domine persecutor fidelium nequissimam virtutis suae nequitiam nichil valere, dum oves domus tuae non audeat illicita depopulatione vastare, cui iam necesse est tui nominis invocatione discedere. Expavescat et fugiat a te conditum, per lignum Crucis /f. 129/ atque signaculum, illa nunc verbi tui maiestate persente qua fluctus rediens machinam pharaonis inrepsit, qua tubis clangentibus Iherico ruitura contremuit, qua Asmodeus demon vi propulsatus abscessit. Muniat ergo domine signo sacratissimo Crucis, et custodem mereatur angelum piaetatis. Presta Pater noster qui es in caelis. (LOrdE 133)

INCIPIT ORDO UNCTIONIS

- 611 *Dum conveniunt fratres ad visitandum infirmum dicatur:*
 <A.> Pax huic domui et omnibus habitantibus in ea, pax ingredientibus et regredientibus. Gloria Patri. (Cf. n. 321)
 A. Benedic domine domum istam et omnes habitantes in ea, quia tu domine dixisti: Pax huic domui, benedic domine timentes te pusillis cum maioribus, benedicti vos a domino qui fecit celum et terram. (Cf. n. 348)
 CAPITULA. Ostende nobis domine.
 Salvum fac servum tuum.
 Domine exaudi orationem meam.
- 612 *Sequitur ORATIO*
 Adesto domine supplicationibus nostris, et hanc domum serenis oculis tuae maiestatis... (SupG 1456)
 ALIA
- 613 Domine Ihesu Christe qui corripiendo parcis, et parcendo /f. 129v/ remittis, qui flagellando disperdis et miserando convertis, quesumus corripe famulum tuum in misericordia et non in furore, ut et correctione tua corrigatur et indulgentia consoletur, ut et disciplina erudiatur et medicina curetur, ut et verbere castigetur et piaetate sanetur. Placeat ergo tibi domine liberare illum, corripere, non disperdere. Salvator.
 ALIA
- 614 Deus qui famulo tuo Ezechiae ter quinos annos ad vitam donasti, ita et famulum tuum a lecto egritudinis... (SupG 1386)
 ALIA
- 615 Respice domine famulum tuum in infirmitate sui corporis laborantem et animam refove quam creasti... (SupG 1387)

- ALIA
- 616 Deus qui facturae tuae pio semper dominaris effectu, inclina aurem tuam supplicationibus nostris... (SupG 1388)
- ALIA
- 617 Deus qui humano generi salutis remedium et vitae aeternae remedia contulisti, conserva famulo tuo... /f. 130/... (SupG 1389)
- ALIA
- 618 Virtutum caelestium deus qui ab humanis corporibus omnem languorem et omnem infirmitatem precepti tui... (SupG 1390)
- ALIA
- 619 Domine sanctae Pater omnipotens aeternae deus qui fragilitatem conditionis nostrae infusa virtutis... (SupG 1391)
- 620 *His expletis, confiteatur infirmus peccata sua, aut aliquis pro eo si ipse non poterit, aut si literas non noverit:*
Confiteor tibi domine Pater caeli et terrae, quem unum et verum deum credimus in Trinitate, coram omnibus sanctis tuis et coram presenti sacerdoti tuo, omnia peccata mea, quaecumque peccavi ex die nativitatis maeae usque in hanc horam. Peccavi enim per superbiam, libidinem, odium, iram, impatientiam, malitiam, invidiam, gulam, hebrietatem, concupiscentiam, /f. 130v/ rapinam, mendatum, periurium, sacrilegium, detractio-nem, discordiam, fornicationem, luxuriam, incestum, adulterium, immunditiam, homicidium, avariciam. Peccavi etiam in visu, auditu, gustu, odoratu et tactu, in cogitatione, in locutione, in pollutione, in delectatione, consensu, et in octo principalibus vitiis, et in quocumque modo divina maiestas offendi potest, in omnibus culpabilem me recognosco, et veniam peto.
- 621 *Tunc respondeat sacerdos:*
Misereatur tibi omnipotens deus, et dimittat tibi omnia peccata tua, preterita, presentia atque futura, liberet te ab omni malo, conservet te in omni opere bono, et perducat te ad vitam aeternam. Amen.
- 622 *Sequuntur psalmi:*
Miserere mei deus. (Ps 50)
Deus in nomine tuo. (Ps 53)
Deus in adiutorium. (Ps 69)
Ad te levavi oculos. (Ps 122)
De profundis. (Ps 129)
- 623 *Vel certe VII penitentiales, adiuncta hec letania:*
Kirrieleison.
Christe heleison.
Christe audi nos.
Pater de celis deus, miserere nobis.
Filiu redemptor mundi deus, miserere <nobis>.
Spiritus Sancte deus, miserere nobis.
Sancta Trinitas unus deus, <miserere nobis>.
Sancte sanctorum deus, miserere <nobis>.
Sancta Maria, ora pro illo.
Sancta dei genitrix, ora <pro illo>.

- Sancta virgo virginum, succurre huic infirmo in angustiis /f. 131/ constituto.
- Sancte Michael, ora <pro illo>.
- Sancte Gabriel, ora <pro illo>.
- Sancte Raphael, ora <pro illo>.
- Omnes sancti angeli et archangeli, orate <pro illo>.
- Omnes sancti beatorum spirituum ordines, orate <pro illo>.
- 624 Omnes sancti Patriarche et sancti Prophetae, orate <pro illo>.
- Sancte Iohannes, ora <pro illo>.
- Sancte Petre, ora <pro illo>.
- Sancte Paule, ora <pro illo>.
- Sancte Andrea, ora <pro illo>.
- Sancte Iacobe, ora <pro illo>.
- Sancte Iohannes, ora <pro illo>.
- Sancte Lucha, ora <pro illo>.
- Omnes sancti apostoli et evangeliste, orate <pro illo>.
- Omnes sancti discipuli domini, orate <pro illo>.
- 625 Omnes sancti Innocentes, orate <pro illo>.
- Sancte Stephane, ora <pro illo>.
- Sancte Clemens, ora <pro illo>.
- Sancte Laurentii, ora <pro illo>.
- Sancte Vincenti, ora <pro illo>.
- Sancte Dionisii, ora <pro illo>.
- Sancte Cosmas, ora <pro illo>.
- Sancte Damianue, ora <pro illo>.
- Omnes sancti martires, orate <pro illo>.
- Sancte Martine, ora <pro illo>.
- Sancte Ilarii, ora <pro illo>.
- Sancte Marcialis, ora <pro illo>.
- Sancte Ambrosii, ora <pro illo>.
- Sancte Augustine ora <pro illo>.
- Sancte Gregorii, ora <pro illo>.
- Sancte Germane, ora <pro illo>.
- Sancte Benedicte, ora <pro illo>.
- Sancte Antonii, ora <pro illo>.
- Omnes sancti confessores, orate <pro illo>.
- 626 Sancta Felicitas, ora <pro illo>.
- Sancta Perpetua, ora <pro illo>.
- Sancta Agatha, ora <pro illo>.
- Sancta Agnes, ora <pro illo>.
- Sancta Cecilia, ora <pro illo>.
- Sancta Anastasia, ora <pro illo>.
- Sancta Eufemia, ora <pro illo>.
- Sancta Praxedis, ora <pro illo>.
- Sancta Scolastica, ora <pro illo>.
- Omnes sanctas virgines, orate <pro illo>.
- Omnes sancti, orate pro nobis et pro hoc infirmo. III.
- 627 Propicius esto, parce ei domine.
- Propicius esto, succurre ei domine.
- A peccatis eius, libera eum domine. /f. 131v/

- Ab insidiis diaboli, libera <eum domine>.
 Ab immundis cogitationibus, libera <eum domine>.
 A cruciatu et doloribus, libera <eum domine>.
 A peste superbiae et omnium vitiorum, libera eum domine.
 A cunctis malis imminetibus, libera <eum domine>.
 A morbo malo, libera <eum domine>.
 Ab omni tribulatione, libera <eum domine>.
 A penas inferni, libera <eum domine>.
 Ab ira tua nimium tremenda, libera eum domine.
 Ab omnibus aeternis suppliciis, libera <eum domine>.
 Ab omni malo, libera <eum domine>.
 Per misterium sanctae incarnationis tuae, libera <eum domine>.
 Per adventum tuum, libera <eum domine>.
 Per nativitatem tuam, libera <eum domine>.
 Per baptismum tuum, libera <eum domine>.
 Per passionem et crucem tuam, libera <eum domine>.
 Per gloriosum sepulcrum tuum, libera <eum domine>.
 Per sanctam resurrectionem tuam, libera <eum domine>.
 Per ammirabilem ascensionem tuam, libera <eum domine>.
 Per gratiam Sancti Spiritus paracliti, libera <eum domine>.
 In die iudicii, libera <eum domine>.
 In hora exitus sui, succurre ei domine.
- 628 Peccatores, te rogamus audi nos.
 Ut iram tuam ab eo auferas, te <rogamus audi nos>.
 Ut fructuosam poenitentiam ei tribuere digneris, te <rogamus audi nos>.
 Ut cor contritum et humiliatum ei tribuere digneris, te <rogamus audi nos>.
 Ut misericordia et pietas tua eum custodiat, te <rogamus audi nos>.
 Ut in hora exitus sui misericorditer ei succurrere digneris, te <rogamus audi nos>.
 Ut repellas ab eo omnes principes tenebrarum, te <rogamus audi nos>.
 Ut gratiam /f. 132/ tuam ei largiri digneris, te <rogamus audi nos>.
 Ut vitam aeternam ei tribuere digneris, te <rogamus audi nos>.
 Ut remissionem omnium peccatorum ei dones, te <rogamus audi nos>.
 Ut dextera tua sancta eum benedicas, te <rogamus audi nos>.
 Ut nos exaudire digneris, te <rogamus audi nos>.
 Domine Ihesu, te rogamus <audi nos>.
 Fili dei, te rogamus <audi nos>.
 Mediator dei et hominum, te rogamus <audi nos>.
 Agnus dei qui tollis peccata mundi, suscipe deprecationem nostram.
 Christe audi nos.
 Kirrieleison.
 Christe heleison.
 Kirrie heleison.
 Pater noster.
- 629 CAPITULA. Salvum fac servum tuum.
 Dominus conservet eum et vivificet eum.
 Dominus opem ferat illi super lectum doloris eius.
 Dominus custodiat te ab omni malo.
 Angelis suis deus mandavit de te.
 Perfice gressus meos in semitis tuis.

<M>itte ei domine auxilium de sancto.
 Nichil proficiat inimicus in eo.
 Esto ei domine turris fortitudinis.
 Convertere domine usquequo.
 Averte faciem tuam a peccatis meis.
 Cor mundum crea in me deus.
 Exurge domine adiuva nos.

630 *Sequitur* ORATIO

Omnipotens mitissime deus, respice propicius ad preces nostras, et libera cor nostrum de malarum... /f. 132v/... (Mart 1/886)

ALIA

631 Deus qui illuminas omnem {omnem} hominem venientem in hunc mundum, illumina quesumus cor... (Mart 1/886)

ALIA

632 Dimitte deus peccata nostra et tribuae nobis misericordiam tuam, orisque nostri alloquio... (Mart 1/886)

ALIA

633 Domine deus noster qui peccatis nostris offenderis et satisfactione placaris, respice... /f. 133/... (PRod 540)

ALIA

634 Deus cuius indulgentiam nemo non indiget, memento domine famuli tui, qui lubricam terrenaque... (PRod 540)

ALIA

635 Deus infinite misericordie veritatisque immense, famuli tui peccatis et omnibus anime eius... (PRod 376)

ALIA

636 Adesto domine precibus nostris quibus misericordiae tuae imploramus auxilium, pro famulo tuo... (Mart 1/872)

ALIA

637 Parce domine, parce famulo tuo quem redemisti Christe sanguine tuo, ne in aeternum... (Mart 1/872)

ITEM ABSOLUTIO AB ALIO SACERDOTE DICENDA

638 Adesto domine supplicationibus nostris, et me qui etiam misericordiam tuam primus indigeo... /f. 133v/... (SupG 1383)

ALIA

639 Presta quesumus domine huic famulo tuo dignum poenitentiae fructum ut aecclesiae tuae sanctae... (SupG 1384)

ALIA

640 Deus humani generis benignissime conditor et misericordissime reformator, qui hominem... /f. 134/... (SupG 1385)

- ALIA
- 641 Precamur domine clementiam tuae maiestatis ac nominis, ut huic famulo tuo peccata... (Mart 1/877)
- ALIA
- 642 Deus misericors, deus /f. 134v/ clemens, deus qui secundum multitudinem miserationum tuarum... (SupG 1396)
- ALIA
- 643 Maiestatem tuam domine suppliciter deprecamur, ut huic famulo tuo longo squalore macerato... (SupG 1397)
- ITEM ORATIO ANTEQUAM UNGUATUR
- 644 Domine deus qui per apostolum tuum locutus es dicens: Infirmatur quis in vobis, inducat presbiteros... /f. 135/... (PRod 624)
- ALIA
- 645 Oremus, fratres karissimi, dominum nostrum Ihesum Christum, et cum omni supplicatione rogemus... (PRod 625)
- ALIA ORATIO
- 646 Deus misericors, deus clemens, qui multitudine indulgentiae tuae nulla temporum lege concluderis... /f. 135v/... (PRod 625)
- 647 *Tunc incipiat eum unguere sacerdos per V^e sensus corporis, ceteri interim cantantes:*
 A. Sana domine omnes languores nostros, alleluia, redime de interitu vitam nostram, alleluia. Ps. Domine ne in furore tuo, II, *cum* Gloria. (LORdE 120, Ps 37)
 A. Sana me domine, turbata sunt ossa mea, et anima mea turbata est valde, tu domine convertere et eripe animam meam. *Psalmus ut supra*. (LORdE 119)
 A. Dominus locutus est discipulis suis: Accipite Spiritum Sanctum, in nomine meo demonia eicite et super infirmos imponite manus vestras /f. 136/ et bene habebunt. Ps. Deus deorum dominus. Gloria Patri. (LORdE 121, Ps 49)
 A. Dominus erigit elisos, dominus solvit compeditos, dominus sanat infirmos. {A.} Ps. Qui sanat contritos corde et alligat contritiones eorum. Gloria Patri. (LORdE 122, Ps 146,3)
 A. Dominus Ihesus locutus est discipulis suis: In nomine meo demonia eicite, et super infirmos imponite manus vestras et bene habebunt. Ps. Domine quid multiplicati. (Ps 3)
- YMNUM
- 648 Christe caelestis medicina Patris...
 En ob infirmos, tibi supplicamus...
 Qua potestate manifestus extans...
 Ferto languenti populi vigorem...
 Corporum morbos animeque sana...
 Omnis impulsus perimens recedat... /f. 136v/
 <I>am deus [nostro] miserato fletus...
 Quo per illata mala dum teruntur...
 Gloria Patri geniteque proli. (RH 2840)

- 649 *Sacerdos autem prosequatur ista antequam unguat:*
 Ungo te oleo sanctificato, in nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti, ut more militis... (Mart 1/952)
 ALIA
- 650 In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti, sit tibi haec unctio olei sanctificati... (Mart 1/952)
- 651 *Hic incipiat ungere:*
 Ungo te oleo sancto invocata magni creatoris maiestate, qui iussit Samuellem prophetam... (PRod 629)
- 652 *Primum IN VERTICE:*
 In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti, accipe sanitatem. Amen.
- ALIA
- 653 Ungo te oleo sancto, sicut Samuel propheta David in regem. Operare creatura olei, in nomine de /f. 137/ Patris omnipotentis, et in nomine Ihesu Christi... (PRod 629)
- AD AURES
- 654 Ungo has aures sacrati olei licore, ut quicquid peccati delectatione nocivi auditus admissum est... (Mart 1/895)
- AD OCCULOS
- 655 Ungo oculos tuos de oleo sanctificato, ut quicquid illicito visu deliquisti, huius olei... (Mart 1/895)
- AD NARES
- 656 Ungo has nares de oleo sacro, ut quicquid noxe contractum est hodoratu superfluo... (Mart 1/895)
- AD LABIA
- 657 Ungo labia ista sacrati olei medicamento, ut quicquid ociosa vel aetiam criminosa locutione... (Mart 1/895)
- AD PECTUS
- 658 Ungo pectus tuum de oleo sancto, ut hac unctione protectus, certare fortiter valeas... (Mart 1/952) /f. 137v/
- AD SCAPULAS
- 659 Ungo has scapulas sive medium scapularum, de oleo sacro, ut ex omni parte spirituali... (Mart 1/952)
- AD MANUS
- 660 Ungo has manus de oleo sanctificato, ut quicquid illicito vel noxio opere peregerunt... (Mart 1/952)
- ALIA
- 661 Ungo te oleo sancto in nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti, ut non lateat in te spiritus... (Mart 1/953)

AD PEDES

- 662 In + nomine domini nostri Ihesu Christi nazareni, surge et ambula.
Ungo hos pedes de oleo sancto, ut quicquid superfluo vel nocivo incessu commiserunt... (Mart 1/952) /f. 138/
- 663 *His expletis, prosequatur sacerdos has orationes:*
Ihesu salvator [noster] et domine, qui es vera salus et medicina, qui apostoli tui voce nos instruis, ut morbidos olei licore tangentes, tuae postulemus misericordiam pietatis. Respice propicius super hunc famulum tuum ab illa mirabili sumitate caelorum, ut quem languor curvat ad exitum, et virium contractio iam pertrahit ad occasum, medula tuae gratiae saluti restituat castigatum. Extingue in eo domine libidinum et faebrium aestus, dolorum stimulos ac vitiorum obtere cruciatus. Egritudinum et cupiditatum tormenta dissolve. Superbiae inflationem, tumoremque compesce. Ulcerum putredines vacua. Viscerum interna cordiumque tranquilla. Medullarum ac cogitationum sana discrimina. Conscientiarum atque plagarum, obducito cicatrices. Ficis tipicisque adesto periculis. Veteras immersasque remove passiones. Opera carnis ac sanguis matheriamque compone, ac delictorum illi veniam propiciatus attribuae. Sicque iugiter /f. 138v/ tua custodiat pietas, ut nec ad corruptionem aliquando sanitas, nec ad perditionem te auxiliante nunc perducatur infirmitas. Fiatque illi haec olei sacra perunctio, concita morbi presentis expulsio, et peccatorum omnium exoptata remissio. Te concedente salvator. (LORDE 124)
- ALIA
- 664 Respice super hunc famulum tuum omnipotentissime, piissime et misericordissime deus... (PRod 637)
- ALIA
- 665 Propicietur dominus cunctis iniquitatibus tuis et sanet omnes languores tuos. Redimatque de interitu vitam tuam, et corroboret ac saciet in bonis desiderium tuum. Qui solus in Trinitate vivit. (LORDE 125)
- ABSOLUTIO
- 666 Dominus Ihesus Christus cui omnia possibilis sunt, non ad peccata que commissisti... /f. 139/... (SVic 1486)
- ALIA
- 667 In ea auctoritate et potestate fidentes, quam deus omnipotens nobis in beato Petro apostolorum principe... (SVic 1487)
- 668 *Sequitur BENEDICTIO*
Benedicat te deus Pater. Sanet te dei Filius. Illuminet te Spiritus Sanctus. Corpus tuum... (PRod 641)
- 669 *His expletis deferatur ei crux, et dicant omnes:*
Credo in unum deum.
Agnus dei. III.
- 670 *Et dantes ei osculum pacis, communicetur.*
A. Hoc corpus. VR. Dixit dominus Ihesus. (AMS 67^b, Ps 109)

ORATIO

- 671 Deus piissime et misericordissime qui quos diligis corripis, /f. 139v/ et quos recipis... (SVic 1204)

BENEDICTIO ALIA

- 672 Dominus Ihesus Christus apud te sit, ut te reficiat. Circa te sit ut te conservet. Ante te sit ut te deducat. Post te sit, ut te iustificet. Super te sit, ut te benedicat. (PRod 631)

BENEDICTIO ALIA

- 673 Benedicat + te deus caeli, adiuvet te. Christus filius dei. Corpus tuum in suo sancto servitio... (PRod 641)

ALIA

- 674 Benedicat + te deus Pater qui in principio cuncta creavit. Benedicat + te dei Filius... (PRod 642) /f. 140/

ALIA

- 675 Benedicat + te deus Pater, custodiat te Ihesus Christus. Illuminet te Spiritus Sanctus... (PRod 642)

ALIA

- 676 Commendamus tibi domine hunc famulum tuum in vita presenti, ut ab omni malo eum eripias... (PRod 379)

<ALIA>

- 677 Benedicat + te deus Pater qui te creavit, Filius qui te redemit, Spiritus Sanctus... (PRod 646)

ITEM BREVIOR ORDO PERUNGENDI INFIRMUM

- 678 *Primum conspergatur benedicta aqua, et dicatur:*

Exurge domine. (Ps 9,20)

CAPITULA. Ostende nobis domine.

Salvum fac servum tuum.

Domine exaudi.

- 679 *Sequitur* ORATIO

Omnipotens et misericors deus, quesumus immensam pietatem tuam ut ad introitum humilitatis nostrae... /f. 140v/... (SupG 1480)

- 680 *Sequitur confessio cum tribus psalmis et letania. Require retro.* (Cf. n. 620-628)

<ALIA>

- 681 Deus qui confitentium tibi corda purificas et accusantes suas conscientias ab omni vinculo... (Mart 1/851)

ALIA

- 682 Omnipotens sempiternus deus qui subvenis in periculis et necessitate laborantibus maiestatem... (SVic 1495)

ALIA

- 683 Domine deus qui per apostolum. (Cf. n. 644)

ALIA

- 684 Deus misericors <deus> clemens. *Require retro.* (Cf. n. 646)

- 685 *Tunc incipiat eum ungere sacerdos, primum in vertice et [per V sensus corporis dicens]:*
In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti, accipe sanitatem et omnium peccatorum tuorum remissionem. Amen.
- 686 *Interea dicatur A. /f. 141/ Sana domine, et ceteras. Require retro. (Cf. n. 647)*
- 687 *Sequitur ORATIO*
Ihesu salvator noster. (Cf. n. 663)
ALIA
- 688 *Respice super hunc famulum tuum. (Cf. n. 664)*
ALIA
- 689 *Dominus noster Ihesus Christus cui omnia. (Cf. n. 431)*
- 690 *Deinde comunicetur, et cetera ut supra.*

INCIPIT ORDO INFIRMI AD FINEM DEDUCTI

- 691 *Cum anima infirmi in agonem sui exitus visa fuerit laborare, convenient fratres vel clerici sive sacerdotes, et dicant VII psalmos poenitentiales, adiuncta hec letania:*
Kirri[h]leison. III.
Christe heleison. III.
Kirrie[h]leison. III.
Christe audi nos.
Sancta Maria, intercede pro eo.
Sancta dei genitrix, <intercede pro eo>.
Sancta virgo virginum, intercede <pro eo>.
Sancte Michael, intercede <pro eo>.
Sancte Gabriel, intercede <pro eo>.
Sancte Raphael, intercede <pro eo>.
Sanctus corus angelorum, intercede <pro eo>.
Sanctus chorus archangelorum, <intercede pro eo>.
Omnes cori caelestium spirituum, intercedite <pro eo>.
- 692 *Sanctus corus patriarcharum, <intercede pro eo>.*
Sanctus corus prophetarum intercede <pro eo>.
Sanctus corus apostolorum, intercede <pro eo>.
Sanctus corus Innocentium, intercede pro eo.
Sanctus <corus> martirum, intercede <pro eo>.
Sanctus <corus> confessorum, intercede <pro eo>.
Sanctus <corus> virginum, <intercede pro eo>.
Omne cori sanctorum, intercedite <pro eo>.
Filius dei, miserere ei.
Redemptor mundi, mise<rere ei>.
- 693 *Ut veniam ei dones, te rogamus au di<nos>*
Ut remissionem peccatorum ei dones, te rogamus <audi nos>.
Ut consortium sanctorum ei dones, te rogamus <audi nos>.
Ut vitam sempiternam ei dones, te rogamus <audi nos>.
Ut locum refrigerii ei dones, te <rogamus audi nos>.
Ut requiem aeternam ei dones, te <rogamus audi nos>.
Ut sanctum paradisum ei dones, te rogamus <audi nos>.
Ut ei parcas, te rogamus <audi nos>. /f. 141v/
Ut ei indulgeas, te <rogamus audi nos>.
Ut misericordiam tuam ei concedas, te rogamus <audi nos>.

Ut peccatis eius ne recorderis, te rogamus <audi nos>.

Christe audi nos,

- 694 Propicius esto, parce ei domine.
 Propicius esto, libera eum domine.
 Ab ira tua, libera <eum domine>.
 A poenis inferni, libera <eum domine>.
 A dampnatione aeterna, libera <eum domine>.
 A potestate diaboli, libera <eum domine>.
 A poenarum locis, libera <eum domine>.
 A morte secunda, libera <eum domine>.
 A consorcio maligno, libera <eum domine>.
 A spiritu malorum, libera <eum domine>.
 A Gehenna ignis, libera <eum domine>.
 A locis tenebrarum, libera <eum domine>.
 Ab omni angustia, libera <eum domine>.
 Ab omni culpa, libera <eum domine>.
 A peccatorum ultione, libera <eum domine>.
 Ab omni tormento, libera <eum domine>.
 A supplicio aeterno, libera <eum domine>.
 In hora mortis, succurre ei domine.
 Christe audi nos.
 Kirriheleison.
 Christe heleison.
 Kirriheleison.
 Pater noster.

- 695 CAPITULA. Non intres in iudicium cum [servo] tuo domine.
 Nichil proficiat inimicus.
 Ne tradas bestiis animam confitentem tibi.

ORATIO

- 696 Omnipotens sempiternae deus conservator animarum, qui quos diligis corripis, et quos recipis... /f. 142/... (SVic 1490)
- 697 *Quod si adhuc mora fecerit, dicatur:* Ps. Beati immaculati, et *canticum gradum.* (Ps 118)
- 698 *In hora vero exitus qui dicatur:* Credo in unum deum.
Sequitur: RS. Subvenite sancti dei. VR. Suscipiat te. (CAO 7716)
 Kirriheleison. III.
 Pater noster.
 ORATIO
- 699 Profisciscere anima de hoc mundo in nomine dei Patris omnipotentis qui te creavit... in Iherusalem caelestem. Suscipe domine servum tuum in bonum. (SVic 1500)
- 700 R. Subvenite sancti dei. (Cf. n. 695)
 Kirrieleison.
 Pater noster.
 CAPITULA. Requiem aeternam dona ei domine.
 A porta inferi.
 Requiescat in <pace>.

ORATIO

701 Libera domine animam servi tui ex omnibus periculis infernorum, et de laqueis poenarum... /f. 142v-143/ (SRip 1824)

702 *Hee autem tandiu protrahantur usquequo anima corpore solvatur. At ubi soluta fuerit, dicatur iterum:*

RS. Subvenite sancti dei. (Cf. n. 695)

Kirrieheleison.

Pater noster.

CAPITULA. Requiem aeternam.

In memoria aeterna.

Ne tradas bestiis.

Non intres in iudicio.

A porta inferi.

Requiescat in pace.

703 *Sequitur* ORATIO

Partem beatæ resurrectionis optineatvitam aeternam habere mereatur in caelis... (SRip 1825)

ALIA

704 Tibi domine commendamus animam famuli tui ut defunctus seculo tibi vivat, et si qua pro... (SupG 1415)

ALIA

705 Misericordiam tuam domine sanctæ Pater omnipotens aeternæ deus, pietatis affectu rogare... /f. 143v/... (PRod 662)

ALIA

706 Omnipotens sempiternæ deus qui humano corpori animam ad similitudinem tuam inspirare... /f. 144/... (SVic 1532)

ALIA

707 Diri vulneris novitate percussi, et quodam modo cordibus sauciati, misericordiam tuam mundi redemptor... (SVic 1533)

ALIA

708 Pio recordationis affectu, fratres karissimi, commemorationem facimus cari nostri... /f. 144v/... (SupG 1398)

ALIA

709 Deus cui omnia vivunt et cui non pereunt moriendo corpora nostra sed mutantur in melius... (SupG 1399)

ALIA

710 Suscipe domine animam servi tui quam de ergastulo huius seculi vocare dignatus es... (SupG 1400)

ALIA

711 Non intres in iudicio cum servo tuo domine, quia nullus apud te iustificabitur homo... /f. 145/... (SupG 1401)

ALIA

- 712 Fac quesumus domine hanc cum servo tuo defuncto misericordiam, ut factorum suorum in poenis... (SupG 1402)

ALIA

- 713 Inclina domine aurem tuam ad preces quibus misericordiam tuam supplices deprecamur... (SupG 1403)

- 714 *His expletis, lavetur corpus defuncti, clericis interim psallentibus obsequium et omne officium defunctorum. Quo lavato et locato in feretro iterum dicatur:*
RS. Subvenite sancti dei. (Cf. n. 695)

Kirriheleison.

Pater noster.

CAPITULA et

ORATIO

- 715 Deus vite dator et humanorum corporum reparator /f. 145v/ qui te a peccatoribus exorari... (SupG 1407)

ALIA

- 716 Deus qui humanarum animarum aeternus amator es, animam famuli tui quam vera dum in corpore... (SupG 1408)

- 717 *Tunc honorifice deportetur ad ecclesiam cum psalmis et responsoriis:*

A. Corus angelorum. Ps. In exitu Israhel. (CAO 1783, Ps 113)

RS. Requiem eternam. (CAO 7533)

RS. Absolve domine.

RS. Domine deus qui intueris. VR. Anima eius.

- 718 *Cum introductum fuerit in aecclesia, prostrati in terra, orent pro eius anima et dicant VII psalmi cum letania superius scripta, et sequuntur hee orationes:*

Nemo domine mortalium pro mortuo rogare presumeret, aut futurus pulvis pro iam facto pulvere, si non de tua benignissima pietate presumeret. Sed quia /f. 146/ mortis casu perterriti, audatiam subimus morituri, non tam meriti nostri fidutia freti, quam tuae bonitatis habundantia roborati, ad misericordiae tuae fontem cum lacrimis currimus, qui nichil habere bonum nostris ex meritis recordamur. Exaudi ergo Pater omnipotens gemitum supplicantium, et ab hoc famulo tuo cuius non tam corpus deflemus quam cineres, poenam submove tartaree ultionis. Dimitte illi quod deliquit in seculo, et dona quod electis promisisti post transitum. Dilue propicius culpam, restringe flammam c[h]o[h]ibe poenam, et propietate tua concede coronam. Ut qui suo diffidit ex merito, tuo se gratuletur munere iustificari gratuito. Et qui te dum viveret in Trinitate credit simul et coluit, perheniter hac sine fine tecum exultet. Per tuam magnam misericordiam. (LOrdE 221)

ALIA

- 719 Deprecamur immensam clementiam tuam domine sanctae Pater omnipotens aeternae deus, pro spiritu famuli tui quem de voraginibus huius mundi ad te arcessire iussisti. Da ei domine locum lucidum, locum refrigerii. /f. 146v/ Dimitte ei omnia delicta et facinora sua. Liceat ei transire portas inferni, vias tenebrarum. Maneat quesumus domine in mansionibus Moysi,

David, Heliae, Heleazari, in luce illa sancta quam promisisti Habrahae et semini eius. Nullus subiaceat poenis, nulla tenebrarum acerbitate frangatur. Set cum magnus dies resurrectionis advenerit, resuscitare digneris, una cum patriarchis et prophetis, apostolis ac martiribus tuis. Dimitte ei domine omne delictum suum usque ad novissimum quadrantem. Per. (LOrdE 238)

ALIA

- 720 Suscipe piissime deus in sinu Habrahae patriarchae animam famuli tui, eamque sanctis omnibus electis adiunge, nec ei noceat culpa carnis in poena, sed prosit illi tuae gratiae miserationis ad veniam. Ut aeternae quietis placabilitate susceptus, in illa felici beatorum sede constitutus, beatificatus, resurrexisse se gratuleter. Per. (LOrdE 243)

ALIA

- 721 Suscipe domine animam servi tui revertentem ad te, veste caelesti indue eam, et lava... /f. 147/... Partem beate resurrectionis optineat, vitamque eternam habere mereatur in celis, per te Ihesu Christe fili dei vivi, qui cum.⁶⁰ (PRod 665)

- 722 *Post hec offeratur pro eo salutare sacrificium et fiant cantica psalmorum usque dum deferatur ad tumulum.*

- 723 *In hora autem tumulacionis, convenientibus cunctis in unum dicatur ab omnibus:*

RS. Subvenite sancti dei. VR. Suscipiat te. (Cf. n. 695)

Kirriheleison. III.

Pater noster.

ORATIO

Non intres in iudicium. *Require retro.* (Cf. n. 711)

- 724 RS. Antequam nascerer, (CAO 6107) *vel* <RS.> Domine deus qui intueris.

ORATIO

Fac quesumus domine hanc cum servo tuo. *Require <retro>.* (Cf. n. 712)

- 725 *Sequitur:* <RS.> Ne recorderis pecca<ta>, (CAO 7209) *vel* <RS.> Absolve domine.

ORATIO

Deus cui omnia vivunt et cui non pereunt corpora nostra set mutantur in melius, te supplices deprecamur ut quicquid anima famuli tui /f. 147v/ vitiorum tueque voluntati contrarium fallente diabolo et propria iniquitate atque fragilitate contraxit, tu pius et misericors abluae indulgendo. Eamque suscipi iubeas per manus sanctorum angelorum tuorum deducendam in sinu patriarcharum tuorum, Abraham scilicet amici tui, atque Ysaach electi tui, atque Iacob dilecti tui, quo aufugit dolor et tristitia atque suspitium, fidelium quoque anime felici iocunditate letantur, et in novissimo iudicii tui die, inter sanctos et electos tuos eam facias perpetuae gloriae percipere portionem, quam oculus non vidit et auris non audivit, et in cor hominis non ascendit, quae preparasti diligentibus te. Qui in Trinitate. (SupG 1399)

60. Aquesta oració és una reducció de la fórmula n. 191 del «Liber Ordinum» d'Albelda.

- 726 *Tunc deportetur ad tumulum cum antiphonas et psalmis:*
 A. In paradiso. Ps. Ad te domine levavi. (CAO 3266, Ps 24)
Sequitur ORATIO
 Obsecramus misericordiam tuam aeternae omnipotens deus, qui hominem ad imaginem tuam creare... /f. 148/... (SupG 1409)
- 727 A. Ingredere. Ps. Quemadmodum. (Ps 41)
ORATIO
 Deus apud quem mortuorum spiritus vivunt, et in quo electorum animae deposita carnis honore plena felicitate... (SGre 1410)
- 728 A. Hec requies mea. Ps. Memento domine David. (CAO 3012, Ps 131)
ORATIO
 Deus vita viventium, spes morientium, salus omnium in te sperantium, presta propicius... (SVic 1561)
- 729 A. De terra formasti eum. Ps. Domine probasti me. (CAO 2123, Ps. 138)
BENEDICTIO SEPULCRI
 Deus qui fundasti terram, /f. 148v/ formasti caelos, qui omnia syderibus statuta fixisti... (SVic 1564)
ALIA
- 730 Deus qui hominem tui precepti transgressione lapsum, iuste mortis sententiam condempnasti... /f. 149/... (SVic 1563)
- 731 *Tunc aspergatur aqua benedicta et adhibeatur incensum.*
ORATIO
 Ineffabilis dei Patris unigenite Fili, qui humanitatis nostrae fragilitatem assumens, ideo in sepulcro requiescere voluisti, ut nos de sepulcris vitiorum eiceres, nosque per tuae resurrectionis gloriam tibi sociares. Adesto quesumus supplicationibus nostris, et fave votis humillimis, quatinus /f. 149v/ hunc tumulum quem purificari per aspersionem aquae sanctae et hodore incensi curavimus ad receptaculum defuncte carnis, respectu tuae benignissime pietatis intuendo sanctifices. Ut incursus ab eo omnium aereum potestatum dimoveas, et temptamentum hostis callidi propiciatus elonges, atque tui veri luminis luce perlustres. Procul domine ab hoc loco prestigia effugiant demonum, et succedat claritas angelorum. Ut cum dies illa tremenda advenerit, corpus quod in eo reconditur ab omnibus delictorum sordibus expiatum, cum sanctis omnibus resurgat perpetim viviturum. Per te salvator mundi. (LORDE 217)
- 732 *Tunc deponatur corpus in tumulo et dicatur:*
 A. Aperiti illi. Ps. Confitemini. (CAO 1446?, Ps 104?)
 RS. Qui Lazarum. (CAO 7477)
 RS. Tua deus piissime Pater.
- VESPERAS*
- 733 <A.> Placebo domino. Ps. Dilexi quoniam, *et cetera.* (CAO 4293, Ps 114)
- POST VESPERAS ORATIO*
- 734 Temeritatis quidem est domine ut homo hominem, mortalis mortalem, ci-

nis cinerem, tibi domino deo nostro audeat comendare. Sed quia terra suscipit terram et pulvis convertitur in pulverem, donec omnis caro in suam redigatur originem. Inde tuam deus piissime Pater lacrimabiliter quesumus pietatem, ut huius famuli tui animam quam de huius mundi voragine caenulenta ducis ad /f. 150/ patriam Abrahæ amici tui sinu recipias et refrigerii rore perfundas. Sit ab aestuantis Gehenne truci incendio segregatus, et beatae requiei te donante convictus. Et si quæ illi sunt domine digne cruciatibus culpe, tu eas gratiæ mittissime laenitatis indulge. Ne peccati recipiat vicem, sed indulgentiæ tuæ piam sentiat bonitatem. Cumque finito mundi termino, supernum cunctis illuxerit regnum, novus homo sanctorum omnium caetibus aggregatus, cum electis resurgat in parte dextera coronandus. Per. (LORdE 242)

ALIA

- 735 Absolve domine quesumus animam famuli tui ab omni vinculo delictorum, ut in resurrectionis... (SVic 1571)

ALIA

- 736 Annue nobis domine, ut anima famuli tui remissionem quam semper optavit mereatur percipere peccatorum. Per. (SVic 1572)

ALIA

- 737 Tibi domine commendamus animam famuli tui ut defunctus seculo tibi vivat, et si qua per fragilitatem... (SupG 1415)

INCIPIUNT BENEDICTIONES EPISCOPALES

IN VIGILIA NATALIS DOMINI

- 738 Omnipotens deus qui in incarnatione unigeniti sui mundi /f. 150v/ tenebras...

Quique eius sacratissime nativitatis gaudium magnum...

Et qui per eius incarnationem terrena caelestibus...

Quod ipse prestare dignetur. (SupG 1738)

AD PRIMAM MISSAM

- 739 Omnipotens deus qui hanc sacratissimam noctem decoravit ortu veri luminis, emundet vos a cunctis peccatorum contagiis. Amen.

Quo eius nova incarnatione emaculati, caelesti regno efficiamini apti. Amen.

Quatimus gloria in excelsis deo et in terra pax hominibus bone voluntatis mundo ei corde decantantes, caelestis militiae digni efficiamini quoheredes. Amen.

Quod ipse. (SEIn 13)

PRIMO MANE

- 740 Christus dei filius qui est pastor pastorum, coniungat voces /f. 151/ vestras vocibus angelorum. Amen.

Et qui vestri causa est hodie involutus vilissimis in pannis, dignos sua nova nativitate vos reddat caelestibus ornamentis. Amen.

Quo per angeli eius imnos ei gloria in excelsis persolventes, feliciter cum eo exultetis in perhenni vita laetantes. Amen.

Quo ipse. (SEIn 22)

IN DIE

- 741 Benedicat vos omnipotens deus vestramque ad superna excitet...
Et qui eum qui panis est angelorum in presepi...
Quique eius infancia vilibus voluit indui pannis...
Quod ipse prestare. (SupG 1739)

IN SANCTI STEPHANI

- 742 Deus qui beatum Stephanum protomartirem suum coronavit...
Illius optentu tribuat vobis dei et proximi... /f. 151v/...
Quo eius exemplo roborati et intercessione muniti...
Quod. (SupG 1740)

IN SANCTI IOHANNIS APOSTOLI

- 743 Omnipotens deus dignetur vobis per intercessionem...
Concedatque vobis ut quod ille Spiritus Sancti...
Quo eius documento de divinitate nostri redemptoris...
Quod ipse. (SupG 1741)

IN INNOCENTUM

- 744 Omnipotens deus pro cuius unigeniti veneranda...
Et qui eis concessit ut unicum filium eius dominum... /f. 152/...
Quique eos primitivum fructum bonorum operum...
Quod ipse prestare. (SupG 1742)

IN OCTABAS DOMINI

- 745 Omnipotens deus cuius unigenitus hodierna diae ne legem...
Et qui legem dedit per Moysen ut mediatorem nostrum...
Quo sic in senarii numeri perfectione in hoc seculo...
Quod ipse. (SupG 1743)

IN EPIPHANIA DOMINI

- 746 Deus lumen verum qui unigenitum suum hodierna... /f. 152v/...
Quo exemplo magorum mystica domino nostro...
Detque vobis veram mentium innocentiam...
Quod. (Supg 1744)

IN SANCTE MARIE PURIFICATIONE

- 747 Omnipotens deus qui unigenitum suum hodierna die...
Et qui eum ut legem adimpleret ministrum voluit...
Quo eo et pro turturibus castita^rti^s seu charitatis...
Quod ipse. (SupG 1745)

DOMINICA IN LXX^a

- 748 Omnipotens deus ita stadium vestri cursus...
Et ita vos /f. 153/ abstinentiae armis circumdet...
Quique vos vineam sua vocare vobisque sanctos...
Quod ipse. (PRod 562)

DOMINICA IN LX^a

- 749 Det vobis dominus nosse mysteria regni dei qui iam...

Sicque mentes vestras seminis sui copia repleat...
 Et ita vos ab omni temptatione muniat, quatinus...
 Quod ipse. (PRod 563)

DOMINICA IN L^a

- 750 Benedicat vos divina pietas et eius aeterna...
 Liberet vos a iugo demonice servitutis, et... /f. 153v/...
 Quo tales egredi mereamini de corpore ab omni...
 Quod ipse. (PRod 564)

DOMINICA I IN XL^a

- 751 Benedicat vos omnipotens deus qui quadragenarium...
 Concedatque vobis ita transigere presentis vitae...
 Detque vobis spiritualium virtutum victricia...
 Quo non in solo pane set in omni verbo quod procedit...
 Quod ipse. (SupG 1746)

DOMINICA II IN XL.

- 752 Omnipotens deus <ieiunii> ceterarumque virtutum... /f. 154/...
 Accendat in vobis pia devotionis affectum...
 Quatinus mentis vestrae sinceris purgata ieiuniis...
 Quod ipse. (SupG 1747)

DOMINICA III <IN XL^a>

- 753 Omnipotens deus ieiuniorum vestrorum victimas...
 Mentis vestras parsimoniae bono contra vicia muniat...
 Quatinus presentis XLmae diebus devotissimae...
 Quod ipse. (SupG 1748)

DOMINICA IIII^a <IN XL^a>

- 754 Deus qui vos ad presentium XLmalium dierum medietatem...
 Abstinentiam vestram preteritam accipiet, futuram ita...
 Quo de preteritis et de futuris spiritualium carismatum... /f. 154v/...
 Quod ipse. (SupG 1749)

DOMINICA V^a <IN XL^a>

- 755 Accendat in vobis dominus vim sui amoris, et per...
 Sic ei parsimoniae victimas offeratis ut contriti...
 Quatinus oratio vestra ieiunii et helemosine alis...
 (SupG 1750)

IN RAMIS PALMARUM

- 756 Benedicat vobis omnipotens deus, cui et ieiuniorum...
 Concedatque ut sicut ei cum ramis palmarum...
 Quique unigeniti filii eius passionem puro corde...
 Quod ipse. (SupG 1751)

IN CENA DOMINI VIGILIA /f. 155/

- 757 Omnipotens deus qui unigeniti sui passione tribuit...
 Ipsius resurrectionis percipiatis consortia cuius...

Quo ab eo sempiternae vitae munus percipiatis per...
(SupG 1752)

ALIA IN CENA [DOMINI]

- 758 Benedicat vos deus qui per unigeniti filii tui...
Concedatque vobis ut expurgato veteris fermenti...
Ut qui ad caelebrandam redemptoris nostri caenam...
Ipsiusque opitulante clementia mundemini a sordibus...
Quod ipse. (SupG 1753)

IN VIGILIA PASCE

- 759 Deus qui aecclesiae tuae intemerato utero novos... /f. 155v/...
Et qui hanc sacratissimam noctem redemptoris...
Quo eorum qui modo renati sunt innocentiam...
Quod ipse. (PRod 568)

IN DIE PASCHE

- 760 Benedicat vos omnipotens deus hodierna interveniente...
Et qui ad aeternam vitam unigeniti sui resurrectione...
Ut qui expletis ieiuniorum sive passionis dominicae...
Quod ipse. (SupG 1755)

FERIA II^a <PASCHE>

- 761 Deus qui per resurrectionem unigeniti sui vobis... /f. 156/...
Et quo redimente percepistis donum perpetuae...
Et cui consurrexistis in baptisate credendo...
Quod. (PRod 571)

DOMINICA <IN> OCTABAS PASCHE

- 762 Deus cuius unigenitus hodierna die discipulis...
Et qui ab eorum pectoribus a tactu sui corporis...
Et qui eum cum Thoma deum dominum creditis...
Quod ipse. (SupG 1756)

ITEM PER TOTAM RESSUR<RECTIONEM>

- 763 Benedicat vos omnipotens deus qui vos gratuita...
Ressuscitet vos de vitiorum sepulcris, qui eum...
Ut cum eo /f. 156v/ sine fine feliciter vivatis...
Quod ipse. (SupG 1757)

ALIA

- 764 Vitam suam nobis dominus tribuat, qui mortem...
Ille vos renovet a vetustate peccati, qui pro...
Ipse vos ad caelestia suscitet, qui pro vobis...
Quod ipse. (PRod 572)

DOMINICA II^a POST PASCHA

- 765 Benedicat vos omnipotens dominus, et mentes...
Prestet vobis velle quae precipit, tribuat quod...
Us vos in fide firmet, in temptatione adiuvet...

- Infundat in vobis suam gratiam, indulgeat offensa...
Quod. (PRod 573)
- DOMINICA III^a <POST PASCHA> ET IN SANCTA +
766 Christus dominus qui per totius mundi salute...
Et qui ad hoc venit ut passurus mundum, ad hoc... /f. 157/...
Ut ligno crucis eius et mare transeatis seculi...
Quod. (PRod 573)
- IN LETANIAS
767 Omnipotens dominus devotionem vestram dignanter...
Indulgeat vobis omnia mala quae gessistis...
Sicque ieiunii vestri et per eum vota suscipiat...
Quod. (SupG 1759)
- IN ASCENSIONE DOMINI
768 Benedicat vos omnipotens deus cuius unigenitus...
Concedat propicius ut sicut post resurrectinem...
Et qui eum consedere Patri in sua maiestate...
Quod. (SupG 1760)
- IN VIGILIA PENTE<COSTEN>
769 Benedicat vos omnipotens deus, ob cuius paracliti... /f. 157v/...
Instar modo renatorum infantium talem innocentiam...
Atque idem Spiritus Sanctus ita vos hodiae sua...
Quod ipse. (SupG 1761)
- IN DIE <PENTECOSTEN>
770 Deus qui hodierna die discipulorum mentes Spiritus...
Ille ignis qui super discipulos apparuit...
Quique dignatus est diversitatem linguarum...
Quod ipse. (SupG 1762)
- IN OCTABAS <PENTECOSTEN>
771 Omnipotens Trinitas, trinus et verus deus, Pater...
Aequalitatem atque incomutabilitatem suae essentiae... /f. 158/
Sicque vos in sua fide, spe et caritate, concedat...
Quod. (PRod 577)
- IN <NATALE> SANCTI IOHANNIS BAPTISTE
772 Benedicat vobis omnipotens deus beati Iohannis...
Illius optentu ab omnibus adversis tueamini...
Quatinus ipsius agni quem ille digito ostendit...
Quod. (SupG 1763)
- IN <NATALE> SANCTORUM APOSTOLORUM PETRI ET PAULI
773 Benedicat vos omnipotens deus, qui vos beati Petri...
Et quos beati Pauli sanctissima predicatione instruxit...
Quatinus Petrus clave, Pauli sermone, uterque... /f. 158v/...
Quod. (SupG 1765)

DOMINICA II^a

- 790 Benedicat vos dominus et custodiat vos. Amen.
Ostendat dominus faciem suam vobis, et misereatur vestri. Amen.
Convertat dominus vultum suum ad vos, et det vobis pacem. Amen.
Quod. (SupG 1777)

ITEM ALIA

- 791 Agnoscat in vobis dominus proprium signum, et vobis...
Bella comprimat, famem auferat, pacem tribuat, inimici...
Merentium gemitus videat, vocem nostri cordis exaudiat...
Alternam (*sic*) vobis dilectionem indulgeat et perfectam...
Quod ipse. (PRod 596)

ALIA

- 792 Benedicat vos omnipotens deus et habundantia... /f. 162/...
Mentes sanctificet, vitam ampli<fi>cet, castimonia...
Prospera tribuat, pacem concedat, salutem conferat...
Aufferat omnia mala quae gessistis et tribuat...
Quod ipse. (PRod 597)

ALIA

- 793 Tribuat vobis dominus caritatis donum, indulgentiae...
Abstergat a vobis omnes maculas peccatorum, ut eum...
Illuminet gratiam suam super vos, sicut illuminavit...
Donet vestris orationibus gratiae donum, perpetuequae...
Quod. (PRod 598)

ALIA

- 794 Benedicat vos dominus caelorum rector et conditor...
Tribuat vobis frugalitatis gaudium, aeternitatis... /f. 162v/...
Concedat vobis suae pietatis auxilium, ut eum...
Quod. (PRod 599)

ALIA

- 795 Benedicat vos deus Pater qui in principio cuncta...
Benedicat vos dei Filius a superna sede, qui propter...
Benedicat vos Spiritus Sanctus, qui in similitudine...
Ipse vos in trinitate et unitate sanctificet, quem...
Quod ipse. (PRod 600)

ALIA

- 796 Omnipotens deus sua vos clementia benedicat, et sensum...
Katholicae fidei vos documentis enutriet, et in sanctis...
Gressus vestros ab errore convertat, et viam vobis pacis...
Quod ipse. (SupG 1778)

ALIA

- 797 Inclinet dominus aurem suam ad preces vestre humilitatis...
Semper et ubique deum propitium habeatis, et in eius...

Omnium peccatorum vestrorum vincula solvat, et ad gloriam...
Quod. (SupG 1779)

ALIA

[.....⁶¹

61. Com hem indicat a la introducció, al manuscrit segurament només li manca un quadern.

ÍNDIX DE PECES

En aquest índex figuren totes les peces del manuscrit, col·locades en quatre seccions. En la primera hi han els cants. Són les antífoes (A), els salms (Ps), els himnes (Him), els responsoris (RS), els versets (VR) i els cants de la missa (INT, ALLE, OFF, COM). En la segona secció hi han les lectures bíbliques i els textos catequètics de l'ordre del baptisme. La tercera secció és dedicada a les admonicions sacerdotals, a les oracions, als exorcismes i a les benediccions. La quarta i última secció conté totes les altres peces. L'anomenem «peces vàries». Els números que les peces porten remetent a l'edició del manuscrit feta en aquest mateix estudi.

CANTS

- Absolve domine (RS) 717, 725
 Ad te domine levavi (Ps 24) 726
 Ad te levavi oculos (Ps 122) 622
 Afferte (Ps 28) 404
 Ambulate sancti dei (A) 378
 Anima eius (VR) 717
 Antequam nascerer (RS) 724
 Aperite illi (A) 732
 Asperges me domine (A) 348, 524
 Audi domine (RS) 317
 Audi domine (VR) 315
- Beati estis (A) 380
 Beati immaculati (Ps 118) 282, 697
 Benedic domino (RS) 315
 Benedic domine domum istam (A) 348, 611
 Benedicti erunt qui te (VR) 393
 Bonum est confiteri (Ps 91) 357
- Cantate domino canticum (A) 387
 Cantate domino canticum (Ps 149) 387, 402
 Christe caelestis medicina (Him) 648
 Claritas dei (VR) 317
 Confirma hoc deus (A) 63, 366
 Confitemini (Ps 104?) 732
 Confortamini et agite (VR) 390
 Conserva me (Ps 15) 151
 Corpora sanctorum in pace (A) 387
 Corus angelorum (A) 717
 Cum iocunditate (A) 378
- De profundis (Ps 129) 622
 De terra formasti (A) 729
 Deus deorum dominus (Ps 49) 647
- Deus in adiutorium (Ps 69) 622
 Deus in nomine tuo (Ps 53) 622
 Deus in sancto via tua (A) 407
 Deus nostrum (Ps 45) 348
 Deus omnipotens benedicat (A) 151
 Dilexi quoniam (Ps 114) 733
 Dilexisti iusticiam et (VR) 362
 Dixit dominus Ihesus (VR) 670
 Domine deus qui intueris (RS) 717, 724
 Domine dilexi decorem (VR) 348
 Domine in virtute tua (Ps 20) 291
 Domine ne in furore (Ps 37) 647
 Domine probasti me (Ps 138) 729
 Domine qui custodis (VR) 317
 Domine quid multiplicati (Ps 3) 647
 Domine si conversus (RS) 317
 Domini est terra (Ps 23) 151, 156, 318
 Dominus erigit elisos (A) 647
 Dominus Ihesus Christus locutus (A) 647
 Dominus illuminatio (Ps 26) 249
 Dominus locutus est discipulis (A) 647
 Domus mea (A) 348
- Ecce nunc (Ps 133) 348
 Ecce odor filii mei (A) 359
 Ecce quam bonum (Ps 132) 151, 156
 Erexit Iacob lapidem (A) 354
 Eripe me (ALLE) 286
 Eructavit (Ps 44) 362
 Et constituerunt illud (VR) 391
 Exaudisti domine (RS) 317
 Exurgat deus (A) 348
 Exurgat deus (Ps 67) 63, 348
 Exsurge domine (Ps 9) 678
 Exultabunt sancti in gloria (A) 387

- Fundamenta eius (Ps 86) 354
 Fundamenta templi huius (A) 334
 Fundata est domus domini (RS) 317
- Gloriosum et terribile (A) 334
- Haec est generatio (A) 151
 Haec est Iherusalem (RS) 317, 362
 Haec requies mea (A) 728
 Hic accipiet (A) 156
 Hoc corpus (A) 670
- Inclina aurem (COM) 304
 Induit te dominus tunicam (A) 393
 In exitu Israhel (Ps 113) 717
 Ingredere (A) 727
 In paradiso (A) 726
 Intrans in templum (A) 380
 Introibo ad altare dei (A) 353
 Intulerunt sacerdotes et levitae (A) 391
 Inveni David servum (OFF) 301
 Isti sunt (VR) 374
 Iudica me deus (Ps 42) 353
 Iustus es domine (INT) 282
- Lauda anima mea (Ps 145) 402
 Lauda Iherusalem (Ps 147) 359, 402
 Laudate dominum (Ps 146) 402
 Laudate dominum de caelis (Ps 148) 402
 Laudate dominum in sanctis (Ps 150) 380, 402
 Laverunt stolas suas (RS) 374
 Levate sacrificium (VR) 390
 Levavi oculos (Ps 120) 249
 Luce splendida fulgebis (VR) 317, 393
- Mane surgens Jacob (A) 357
 Memento domine David (Ps 131) 728
 Mirabilis deus (Ps 67, 36) 366
 Miserere mei deus (Ps 50) 249, 348, 524, 622
- Narrabo nomen (VR) 348
 Nationes ex longinco (VR) 393
 Ne recorderis peccata (RS) 725
- Omnes isti in generationibus (VR) 387
 O quam metuendus est (RS) 334
- Pax huic domui (A) 319
 Pax huic domui et omnibus (A) 321, 611
 Placebo domino (A) 733
 Plateae tuae (RS) 317
 Portae eius (VR) 317
 Propicius esto (RS) 285
- Quemadmodum (Ps 41) 727
 Qui habitat (A) 348
 Qui habitat (Ps 90) 348
 Qui Lazarum (RS) 732
 Qui non aversi sunt (VR) 387
 Qui regis (VR) 317
 Qui sanat contritos (Ps 146,3) 647
- Reges terrae (VR) 317
 Requiem aeternam (RS) 717
 Respice domine (VR) 317
- Sana domine omnes languores (A) 647, 686
 Sana me domine turbata sunt (A) 647
 Sanctificavit dominus (A) 348
 Sanctorum meritis (Him) 378
 Sicut unguentum a capite (A) 156
 Si peccaverit (VR) 317
 Sitientes venite ad aquas (A?) 18
 Sit timor domini vobiscum (VR) 390
 Subvenite sancti dei (RS) 698, 700, 702, 714, 723
 Surgite sancti de habitationibus (A) 378
 Suscipe me domine secundum (Ps 118, 116) 248
 Suscipiat te (VR) 698, 723
- Tollite portas principes vestras (A) 316
 Tua deus piissime pater (RS) 732
 Tu es domine qui restitues (A) 151
 Tu domine universorum (RS) 317
- Unxerunt Salomonem (A) 291
 Unxit te dominus deus tuus (A) 362
 Urbs beata Iherusalem (Him) 362
 Usque in aeternum manet (VR) 387
- Vere dominus est (VR) 334
 Vidi portam (RS) 317
 Voce mea (Ps 76) 407

Vos sacerdotes et levitae (A) 390
 Vox domini super aquas (A) 404

LECTURES-SERMONS

Abeuntes pharisei (Mt 22, 14) 287
 Angelus domini (Dn 3, 47) 170
 Audistis dilectissimi dominicae 28
 Audite etiam dilectissimi orationem 27
 Exultavit in Spiritu Sancto (Mt 11, 25-29) 4
 Gratia domini nostri Ihesu (2Co 13, 13)
 Hanc sanctae fidei regulam 26
 In principio erat Verbum (Io 1, 1-18) 22, 464
 In qua septem petitiones esse 27
 Intentis itaque animis omnes 24
 Liber generationis Ihesu Christi (Mt 1, 1-21) 19
 Obsecro vos tamquam advenas (1P 2, 11) 284
 Quoniam quidem multi conati (Lc 1, 1-17) 21
 Sicut scriptum est in (Mc 1, 1-11) 20
 Suscipite symbolum fratres 24

ORACIONES

Absolute domine quaesumus animam 735
 Accedant in vobis dominus vim 755
 Adesto domine precibus nostris 736
 Adesto domine supplicationibus nostris et hanc 612
 Adesto domine supplicationibus nostris et hunc 153
 Adesto domine supplicationibus nostris et me 424, 638
 Adesto domine supplicationibus nostris nec sit 419
 Adesto domine tuis institutis 91
 Adesto nobis domine deus noster et quos 474
 Adesto nobis domine pater altissime 113
 Adesto quaesumus domine deus supplicationibus 413

Adesto supplicationibus nostris omnipotens 222
 Adiuva quaesumus domine hos famulos tuos 577
 A domo tua quaesumus domine 494
 Adsit domine quaesumus his famulis 423
 Ad te nos domine clementer exaudi 491
 Aeternam ac iustissimam 83
 Aggredimur adversus te diabole 13
 Agimus adversum te zabule 15
 Agnoscat in vobis dominus proprium 791
 Animabus quaesumus domine famulorum 508
 Animam famuli tui quaesumus 504
 Annue nobis domine ut anima 736
 Ante conspectum divinae 434
 Aperi domine os meum ad benedicendum 442
 Aspiciat in vos rector 789
 Audi maledicte sathana adiuratus 6
 Aufer a nobis domine iniquitates 375
 Auxilium tuum nobis domine placatus 479
 Averte quaesumus domine ab hoc 578
 Benedicat dominus famulis suis 245
 Benedicat te deus caeli adiuvet 673
 Benedicat te deus pater custodiat 675
 Benedicat te deus pater qui in 674
 Benedicat te deus pater qui te 677
 Benedicat te deus pater sanet te 668
 Benedicat vobis dominus beatorum 782
 Benedicat vobis dominus omnipotens 593
 Benedicat vobis dominus per beatae 774
 Benedicat vobis dominus qui beatae 785
 Benedicat vobis omnipotens deus beati 772
 Benedicat vobis omnipotens deus cui 756
 Benedicat vobis omnipotens deus et videatis 69
 Benedicat vobis omnipotens dominus qui vobis 70

- Benedicat vos deus pater qui in 795
 Benedicat vos deus qui per unigeniti
 758
 Benedicat vos divina pietas 750
 Benedicat vos dominus caelorum 794
 Benedicat vos dominus et custodiat
 790
 Benedicat vos omnipotens deus cuius
 768
 Benedicat vos omnipotens deus et
 abundantia 792
 Benedicat vos omnipotens deus ho-
 dierna 760
 Benedicat vos omnipotens deus ob
 cuius 769
 Benedicat vos omnipotens deus per
 omnium 779
 Benedicat vos omnipotens deus qui
 per 777
 Benedicat vos omnipotens deus qui
 quadragenarium 751
 Benedicat vos omnipotens deus qui
 vos beati 773
 Benedicat vos omnipotens deus qui
 vos gratuita 763
 Benedicat vos omnipotens deus ves-
 tramque 741
 Benedicat vos omnipotens dominus et
 mentes 765
 Benedic domine creaturam istam pa-
 nis 552
 Benedic domine creaturam istam ut
 sit 559
 Benedic domine fortitudinem princi-
 pis 298
 Benedic domine hanc aquam 401
 Benedic domine hanc crucem 372
 Benedic domine hoc famulorum 527
 Benedic domine hos famulos tuos 598
 Benedic domine hos fructus novos 553
 Benedic domine hunc fructum novum
 557
 Benedic domine hunc presulem 294
 Benedicere digneris domine 528
 Benedictio dei patris et filii 214
 Benedictio quam deus per Isaac 581
- Caelestis his panis quem 605
 Christe dei filius gloriosum 188, 195
 Christe domine qui es caput 157
 Christus dei filius qui es initium 220
 Christus dei filius qui est pastor 740
 Christus dominus qui per totius 766
 Clementissime domine dominator
 tuam 239
 Commendamus tibi domine 676
 Commune votum fratres 203
 Communicantes et memoriam 445
 Concede domine electis nostris 39
 Concede nobis famulis tuis 475
 Concurrat quaesumus domine popu-
 lus 41
 Consecrare et sanctificare 370
 Consolare domine famulam tuam 262
 Consolationis tuae omnipotens deus
 264
 Copiosa beneficia quaesumus 320
 Corporis sacri et pretiosi 484
 Creator et conservator humani 345
 Creator omnium creaturarum 560
 Creaturarum omnium domine 107
 Cunctorum bonorum institutor 269
 Cunctorum rex sempiternae deus 510
- Da aeternae consolationis pater 376
 Da quaesumus omnipotens deus ut
 263
 Dei patris omnipotentis misericordia
 358
 Deprecamur domine clementiam 548
 Deprecamur immensam clementiam
 tuam 719
 Deprehensae sunt insidiae 11
 Descendat quaesumus domine caeles-
 tis 440
 Descendat quaesumus domine in hac
 54
 Descendat quaesumus domine Spiri-
 tus 394
 Det vobis dominus nosse 749
 Deum patrem omnipotentem fratres
 carissimi... exorcistae 165
 Deum patrem omnipotentem fratres
 carissimi... hostiarii 159
 Deum patrem omnipotentem fratres
 carissimi in cuius 165
 Deus Abraham, deus Isaac... benedic
 594
 Deus Abraham, deus Isaac... deus qui
 tribus 7

- Deus aeternae ante cuius conspectu
 535
 Deus aeternorum bonorum 259
 Deus angelorum deus archangelorum
 607
 Deus apud quem mortuorum 727
 Deus a quo benedictionis 590
 Deus a quo et Iudas reatus 120
 Deus auctor universae formationis 14
 Deus benedictionis auctor salutis 347
 Deus caeli terraeque dominator 408
 Deus conditor et defensor 608
 Deus cui est omnis potestas 236
 Deus cui humilium semper 574
 Deus cui omnia vivunt et cui non pe-
 reunt corpora 725
 Deus cui omnia vivunt et cui non pe-
 reunt moriendo 709
 Deus cui proprium est misereri 503
 Deus cuius benedictione plena 582
 Deus cuius indulgentiam nemo 634
 Deus cuius miseratione animae 634
 Deus cuius nutibus vitae nostrae 498
 Deus cuius spiritu creatura 155
 Deus cuius unigenitus hodierna 762
 Deus cuius verbo et potentia 365
 Deus electorum fortitudo 292
 Deus honorum omnium 232
 Deus humani generis 426, 640
 Deus immortale praesidium 5
 Deus individua trinitas 363
 Deus indulgentiae pater 252
 Deus indultorem criminum 415
 Deus infinitae misericordiae 635
 Deus infirmitatis humanae 499
 Deus in quo vivimus movemur 488
 Deus invictae virtutis 523
 Deus invisibilis deus 545
 Deus lumen verum qui 746
 Deus misericors clemens 684
 Deus misericors deus clemens qui
 multitudine 646
 Deus misericors deus clemens qui se-
 cundum 428, 642
 Deus mundi creator 482
 Deus mysteriorum caelestium 105
 Deus omnipotens in cuius 360
 Deus omnipotens pater domini 59
 Deus omnipotens pater qui humani 12
 Deus pater domini nostri Ihesu 599
 Deus patrum nostrorum 3
 Deus perpetuitatis auctor 300
 Deus piissime et misericordissime 671
 Deus qui Abraham puerum 564
 Deus qui ad praedicandum 305
 Deus qui ad salutem humani generis
 337, 520
 Deus qui ad salutem nostram 778
 Deus qui aecclesiae tuae intemerato
 759
 Deus qui apostolis tuis 67
 Deus qui beatum Stephanum 742
 Deus qui confidentium 681
 Deus qui cum salutem 42
 Deus qui diligentibus 566
 Deus qui divini oris 561
 Deus qui dixisti 575
 Deus qui ex omni 389
 Deus qui facturae tuae 616
 Deus qui famulantibus 534
 Deus qui famulo tuo 614
 Deus qui fundasti 729
 Deus qui haec arboris 558
 Deus qui hodierna die 770
 Deus qui hoc templum 787
 Deus qui hominem ad imaginem 77,
 551
 Deus qui hominem tui 730
 Deus qui humanarum animarum 716
 Deus qui humano generi 617
 Deus qui illuminas 631
 Deus qui in omni loco 379
 Deus qui invisibiliter 397
 Deus qui loca nomini tuo 350
 Deus qui Moysi famulo 371
 Deus qui peccati veteris 121
 Deus qui per beatae Mariae 776
 Deus qui per beatum Benedictum 251
 Deus qui per coaeternum 253
 Deus qui per filium tuum 145
 Deus qui per legis 383
 Deus qui per Moysen 403
 Deus qui per resurrectionem 761
 Deus qui per unigenitum 603
 Deus qui populis tuis 289
 Deus qui potestate virtutis 591
 Deus qui renunciantibus 278
 Deus qui sacrandorum auctor 392
 Deus qui unigeniti 472
 Deus qui vestimentorum 258

- Deus qui virtute 116
 Deus qui vobis beati 775
 Deus qui vos ad praesentium 754
 Deus qui vos in apostolicis 780
 Deus regnorum omnium 283
 Deus sanctificationum omnium domi-
 nator cuius 351
 Deus sanctificationum omnium domi-
 nator et auctor 217
 Deus totius orbis conditor 409
 Deus vitae dator et humanorum 715
 Deus vita viventium 728
 Dimitte deus peccata 632
 Dirigat iter vestrum 570
 Diri vulneris novitate 707
 Domine deus noster qui offensione 420
 Domine deus noster qui peccatis 633
 Domine deus omnipotens Ihesu 555
 Domine deus omnipotens pater 79
 Domine deus omnipotens qui in simi-
 litudinem 580
 Domine deus omnipotens qui sororem
 276
 Domine deus omnipotens qui tempo-
 ribus 509
 Domine deus omnipotens sancta 410
 Domine deus pater aeternae 411
 Domine deus pater omnipotens famu-
 los 468
 Domine deus pater omnipotens statu-
 tor 338
 Domine deus qui per apostolum 644,
 683
 Domine Ihesu Christe fili dei 460
 Domine Ihesu Christe qui aperis 146
 Domine Ihesu Christe qui corripiendo
 613
 Domine Ihesu Christe qui dixisti 243
 Domine Ihesu Christe qui es via 254
 Domine Ihesu Christe qui in introitu
 541
 Domine Ihesu Christe qui nobis 565
 Domine Ihesu Christe qui per aposto-
 lum 118
 Domine Ihesu Christe qui tegimen 242
 Domine Ihesu Christe redemptor 71
 Domine Ihesu Christe tu praelegisti
 234
 Domine sancte pater omnipotens aeter-
 ne deus aquarum 93
 Domine sancte pater omnipotens aeter-
 ne deus benedicere... exorcistae 166
 Domine sancte pater omnipotens aeter-
 ne deus benedicere... lectoris 163
 Domine sancte pater omnipotens aeter-
 ne deus benedicere... hestiarium 160
 Domine sancte pater omnipotens aeter-
 ne deus benedicere... subdiachona-
 tus 184
 Domine sancte pater omnipotens aeter-
 ne deus osanna 609
 Domine sancte pater omnipotens aeter-
 ne deus qui caelum 554
 Domine sancte pater omnipotens aeter-
 ne deus es et qui 100
 Domine sancte pater omnipotens aeter-
 ne deus qui fragilitatem 619
 Domine sancte pater omnipotens aeter-
 ne deus qui per Ihesum 169
 Domine sancte pater omnipotens aeter-
 ne deus qui per invisibilitatis 549
 Domine sancte pater omnipotens aeter-
 ne deus qui virginitatis 260
 Domine sancte pater omnipotens aeter-
 ne deus respice 427
 Domine sancte pater omnipotens aeter-
 ne deus te suppliciter 544
 Domine sancte pater spei 204
 Domine sancte spiritus qui te 255
 Dominum nostrum fratres dilectissimi
 356
 Dominus Ihesus Christus apud te
 672
 Dominus Ihesus Christus cui omnia
 666
 Dominus Ihesus Christus qui vos 72
 Dominus noster Ihesus Christus cui
 omnia 431, 689
 Domum tuam quaesumus domine cle-
 menter 381
 Ecce nos domine humilis 49
 Ecce sic benedicetur 68
 Emitte domine spiritum 109
 Ergo maledicte 7
 Et idcirco huic famulo 232
 Exaudi domine preces nostras et per
 intercessionem 567
 Exaudi domine preces nostras et su-
 per hunc 200, 268, 275

- Exaudi domine preces nostras et tibi 425
- Exaudi domine supplicationibus 33
- Exaudi nos domine sancte pater omnipotens 349, 525
- Exaudi nos omnipotens deus et famulos 40
- Exaudi nos omnipotens et misericors deus et in 92
- Exaudi nos omnipotens et misericors deus ut quod 583
- Exaudi nos quaesumus domine deus noster 211
- Exaudi nos quaesumus omnipotens deus et 369
- Exaudi quaesumus domine preces nostras et 417
- Exaudi quaesumus domine preces nostras quas 600
- Exorcizo te creatura aquae in nomine dei... ut fias aqua 336
- Exorcizo te creatura aquae in nomine dei... ut in nomine 519
- Exorcizo te creatura aquae in nomine domini 90
- Exorcizo te creatura olei in nomine 117
- Exorcizo te creatura olei per deum 115
- Exorcizo te creatura salis in nomine... in caritate 1, 82
- Exorcizo te creatura salis in nomine... qui te per 339
- Exorcizo te creatura salis per deum vivum 517
- Exorcizo te immunde spiritus in nomine 8
- Exorcizo te immunde spiritus per deum 73
- Extendet martyr sui intercessione 781
- Fac quaesumus domine hanc 712, 724
- Famulam tuam quaesumus domine 257
- Famulum tuam quaesumus domine 267
- Fidelium deus omnium 506
- Grata tibi sit domine 437
- Haec est domine novellae 16
- Haec hostia domine quaesumus 229
- Haec nos communio domine 231
- Haec oblatio domine deus 473
- Haec sacrosancta commixtio 459
- Hanc igitur oblationem 586, 446
- Hanc igitur oblationem... etiam pro 230
- Hostias domine quas tibi pro 507
- Hostias tibi domine laudis exsolvo 483
- Hostias tibi domine laudis offerimus 470
- Ihesu Christe domine qui pro 148
- Ihesu salvator noster et domine 663, 687
- Immensam clementiam tuam 518
- Inclinet dominus aurem suam 797
- In diebus eius oriatur 290
- Indignum me domine 435
- In ea auctoritate et potestate 432, 667
- Ineffabilem misericordiam 485
- Ineffabilis dei patris 731
- Ingredientes domine hoc 280
- In ministerio et potestate 433
- In tuo nomine deus omnipotens 104
- Iudica domine aurem tuam 713
- Libera domine animam 701
- Libera nos quaesumus domine 143, 457
- Magnificare domine deus noster 333
- Maiestatem tuam domine suppliciter 429, 643
- Medelam tuam deprecor domine 84
- Memento domine famulorum 444
- Memento etiam domine famulorum 452
- Misericordiam tuam domine 705
- Misericors ac piissime deus 576
- Multiplica domine benedictionem 516
- Munera domine quaesumus oblata 480
- Munus nostrae humilitatis 604
- Nec te latet sathana 44, 87
- Nemo domine mortalium 718
- Nobis quoque peccatoribus 453

- Non intres in iudicio cum 711, 723
- Oblationibus huius domine 513
- Oblatis domine placcare muneribus 489
- Obsecramus misericordiam tuam 726
- Obsecro vos fratres ut oretis 439
- Offerimus tibi domine laudes 495
- Omnipotens deus cuius unigenitus 745
- Omnipotens deus det tibi copiam 219
- Omnipotens deus det tibi de rore 296
- Omnipotens deus dignetur vobis 743
- Omnipotens deus famulos tuos dextera 478
- Omnipotens deus ieiunii 752
- Omnipotens deus ieiuniorum 753
- Omnipotens deus ita stadium 748
- Omnipotens deus pro cuius 744
- Omnipotens deus qui es custos 412
- Omnipotens deus qui hanc 739
- Omnipotens deus qui in apostoli 788
- Omnipotens deus qui in incarnatione 738
- Omnipotens deus qui unigeniti sui 757
- Omnipotens deus qui unigenitum 747
- Omnipotens deus sua vos clementia 796
- Omnipotens deus sua vos gratia 786
- Omnipotens deus vobis copiam 783
- Omnipotens dominator Christe 406
- Omnipotens domine deus trinitas 382
- Omnipotens dominus devotionem 767
- Omnipotens et misericors deus quaesumus 530, 679
- Omnipotens et misericors deus qui ab initio 368
- Omnipotens et misericors deus qui benedixisti 538
- Omnipotens et misericors deus qui es doctor 540
- Omnipotens et misericors deus qui famulos 531
- Omnipotens et misericors deus qui necessitatem 536
- Omnipotens et misericors deus qui sacerdotibus 313
- Omnipotens et misericors deus qui sacerdotum 526
- Omnipotens et misericors deus qui ubique 532
- Omnipotens et misericors deus sempiterna 533
- Omnipotens mitissime deus respice 630
- Omnipotens pater omnium deus 610
- Omnipotens pater sancte deus 233
- Omnipotens sempiternae deus adesto 52
- Omnipotens sempiternae deus affluentem 270
- Omnipotens sempiternae deus altare 398
- Omnipotens sempiternae deus a quo omnia 367
- Omnipotens sempiternae deus confidenti 430
- Omnipotens sempiternae deus conservatur 696
- Omnipotens sempiternae deus cui numquam 500
- Omnipotens sempiternae deus cuius iudicio 125
- Omnipotens sempiternae deus cuius sapientia 539
- Omnipotens sempiternae deus cuius spiritu 127
- Omnipotens sempiternae deus ecclesiam 34
- Omnipotens sempiternae deus fons lucis 168
- Omnipotens sempiternae deus hoc 515
- Omnipotens sempiternae deus in cuius 129
- Omnipotens sempiternae deus inserte... haec vascula 547
- Omnipotens sempiternae deus inserte... hos lapides 306
- Omnipotens sempiternae deus maiestatem 96
- Omnipotens sempiternae deus mestorum 133
- Omnipotens sempiternae deus miserere 573
- Omnipotens sempiternae deus multiplicata 563
- Omnipotens sempiternae deus nostrorum 571
- Omnipotens sempiternae deus pater 81
- Omnipotens sempiternae deus respice propicius de 32

- Omnipotens sempiterne deus qui de-
 disti 462
 Omnipotens sempiterne deus qui ec-
 clesiam 131
 Omnipotens sempiterne deus qui
 etiam 137
 Omnipotens sempiterne deus qui ge-
 nus 141
 Omnipotens sempiterne deus qui glo-
 riam 123
 Omnipotens sempiterne deus qui hu-
 mano 706
 Omnipotens sempiterne deus qui non
 vis 139
 Omnipotens sempiterne deus qui nos
 et 496
 Omnipotens sempiterne deus qui per
 529
 Omnipotens sempiterne deus qui rege-
 nerare 64
 Omnipotens sempiterne deus qui rege-
 nerasti 95
 Omnipotens sempiterne deus qui sal-
 vas 135
 Omnipotens sempiterne deus qui sub-
 venis 682
 Omnipotens sempiterne deus respice
 propicius super 147
 Omnipotens sempiterne deus salus
 497
 Omnipotens trinitas trinus 771
 Omnipotentem deum dilectissimi 162
 Omnipotentem deum qui ad 589
 Omnium domine fons bonorum 237
 Oremus dilectissimi deum patrem...
 ad presbiterii 210
 Oremus dilectissimi deum patrem... in
 sacrum 199
 Oremus dilectissimi fratres deum ac
 dominum 182
 Oremus dilectissimi fratres dominum
 149
 Oremus dilectissimi nobis deum pa-
 trem 132
 Oremus dilectissimi nobis pro ecclesia
 122
 Oremus dilectissimi nobis ut huic viro
 223
 Oremus et pro beatissimo papa 124
 Oremus et pro cathecuminis 130
 Oremus et pro christianissimo 128
 Oremus et pro hereticis 134
 Oremus et pro omnibus episcopis 126
 Oremus et pro paganis ut deus 138
 Oremus et pro perfidis 136
 Oremus et pro spiritibus 140
 Oremus fratres carissimi dominum 645
 Parce domine parce populo 637
 Partem beatae resurrectionis 703
 Perpetuum nobis domine tuae 469
 Pio recordationis affectu 708
 Placeat tibi sancta deus trinitas 461
 Plebs tua domine capiat 493
 Populus te honoret 235
 Praesta quaesumus domine deus nos-
 ter 343
 Praesta quaesumus domine famulis
 tuis 238
 Praesta quaesumus domine his famu-
 lis 422
 Praesta quaesumus domine huic fa-
 mulo 639
 Praesta quaesumus domine tuum sa-
 lubre 522
 Praesta quaesumus domine ut terrenis
 487
 Praesta quaesumus omnipotens deus
 huic 154
 Praesta quaesumus omnipotens deus
 ut anima 502
 Praesta quaesumus omnipotens deus
 ut sicut 150
 Praeveniat hos famulos tuos 418
 Praeveniat nos quaesumus domine
 gratia 492
 Precamur domine clementiam tuae
 maiestatis 421, 641
 Protector fidelium deus subditorum
 550
 Proficiat nobis ad salutem 467
 Proficiscere anima de hoc mundo 699
 Propiciare domine quaesumus animae
 501
 Propiciare domine supplicationibus
 nostris et inclinato 224
 Propiciare domine supplicationibus
 nostris et institutis 588
 Propiciare quaesumus domine animae
 505

- Propicietur dominus cunctis 665
 Purificet nos domine quaesumus 486
 Purificet quaesumus domine 514
- Quaesumus omnipotens deus instituta 597
 Quaesumus omnipotens deus ut hoc 400
 Quaesumus omnipotens deus ut huic 572
 Quam oblationem tu deus 447
 Qui pridie quam pateretur 448
- Recordare sathanas quae tibi 606
 Refecti cibo potuque caelesti 481
 Remedii sempiterni munera 35
 Repleti domine benedictione 471
 Repleti domine divini muneris 602
 Rerum creator et omnipotens 186
 Respice domine famulum tuum 615
 Respice super hunc famulum 664, 688
 Rogamus te domine sancte pater 373
- Sacramentorum tuorum domine 511
 Sanctae dei genitricis Mariae 512
 Sanctifica quaesumus domine 465
 Sanctificare per verbum dei 342
 Sanctificetur istius officine 537
 Sanctorum suorum confessorum 784
 Sumptis domine salutis nostrae 477
 Super hanc congregationem 281
 Supplices te rogamus omnipotens 451
 Supra que propicio ac sereno 450
 Suscipe confessionem meam 436
 Suscipe domine animam servi tui quam 710
 Suscipe domine animam servi tui revertentem 721
 Suscipe domine preces et hostias 302
 Suscipe domine preces nostras 279
 Suscipe domine quaesumus pro 584
 Suscipe domine sancte pater 438
 Suscipe piissime deus 720
 Suscipe quaesumus domine hunc 250
 Suscipe quaesumus omnipotens 241
- Te deum patrem omnipotentem 546
 Te deprecamur omnipotens 556
 Te deprecor domine sancte pater 99
 Te domine petimus et rogamus 562
- Te domine supplices exoramus 86
 Te igitur clementissime 443
 Te invocamus domine sancte pater 288
 Temeritatis quidem est domine 734
 Tibi domine commendamus animam 704, 737
 Tribuat vobis dominus caritatis 793
 Tua domine propiciatione 476
 Tuam clementissime pater 579
 Tu autem omnipotens deus hanc 76
 Tuere domine tua sancta sumentes 490
 Tu famulis tuis quaesumus domine 38
 Tu quaesumus domine semper 37
- Unde et memores sumus 449
- Via sanctorum omnium 543
 Virtutis tuae invictam 340
 Virtutum caelestium deus 618
 Vitam suam nobis dominus 764
- VD. Castorum corporum benignus 261
 VD. Cuius bonitas nec principio 416
 VD. Deus honorum omnium deus 225
 VD. Honorum auctor et distributor 212
 VD. Honorum dator ordinum distributor 201
 VD. Nos tibi semper et ubique 441
 VD. Per quem tuam pietatem supplices 399
 VD. Solve quaesumus opera diaboli 601
 VD. Qui ad propagandam generis humani 592
 VD. Qui ad sanctificandum primogenitum 361
 VD. Qui cum in manufactis ipse non 352
 VD. Qui cum unigenito filio tuo 466
 VD. Qui foedera nuptiarum blando 585
 VD. Qui in principio inter cetera 110
 VD. Qui invisibili potentia sacramentorum 53
 VD. Qui post offendiculum et lapsum 307

VD. Qui providentia tua caelestia 303
 VD. Totius sanctae religionis origo 240

PECES VÀRIES

Abrenuntias sathanae 46, 89
 Accipe et comenda memoriae 164
 Accipe et esto verbi dei relator 161
 Accipe et hunc baculum in quo 274
 Accipe et hunc baculum sustentationem 569
 Accipe fanonem signum evangelizandi 183
 Accipe has claves et sic age quasi 273
 Accipe hoc evangelium sive regulam 271
 Accipe hunc baculum in quo fortes 227
 Accipe istud volumen evangelii 206
 Accipe salem sapientiae 2
 Accipe signum crucis Christi 74
 Accipe signum crucis tam in corde 98
 Accipe stolam candidam ut agnoscas 202
 Accipe vestem sanctam vestem 60
 Accipite documenta apostolica 185
 Agnus dei 266, 458, 669
 Audi Israhel dominus deus tuus 386
 Auxiliante domino deo et salvatore 175
 Ave sanctum chrisma 111
 Beati qui habitant in domo tua 542
 Benedicamus domino 395
 Confirmo et consigno te signo 65
 Confiteor tibi domine pater caeli 620
 Consecrentur manus iste quaesumus 216
 Corpus et sanguis domini nostri 61
 Credis in deum patrem omnipotentem 56, 58
 Credo in deum 48, 85
 Credo in deum patrem omnipotentem 25
 Credo in unum deum patrem omnipotentem 25, 48, 55, 669
 Cum introitu vestro 319
 Deua Abraham deus Isaac et deus 595

Deus in adiutorium meum 335
 Domine exaudi orationem 409
 Dominus custodiat te ab omni 196
 Dominus virtutum ipse est 318
 Dominus vobiscum 110
 Ecce et anulum disponsationem 228
 Ecce fili evangelium Christi 207
 Ecce frater accipe ferulam 187
 Ecce frater factus es ad docendum 218
 Effeta cum Spiritu Sancto in 45
 Effeta effeta cum Spiritu Sancto 9
 Effeta in odorem suavitatis 88
 Ego frater N. regulam sancti Benedicti 247
 Eligunt te fratres tui ut sis 272
 Esto custos librorum et senior 192
 Esto custos sacrorum ianitor 190
 Et ego te baptizo in nomine 57
 Et ego te linio oleo salutis 47
 Excelsus super omnes gentes 542
 Exuat te dominus Ihesus Christus 244
 Filii carissimi revertimini 50
 Frater vis abrenunciare saeculo 246
 Homo abrenuntias diabolo 78
 Ingredere ecclesiam dei a qua incautus 75
 In nomine domini nostri Ihesu Christi accipe 568
 In nomine domini nostri Ihesu Christi nazareni 662
 In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti 53, 314, 521, 587, 595
 In nomine Patris et Filii ... accipe sanitatem. Amen 652
 In nomine Patris et Filii ... accipe sanitatem et omnium 685
 In nomine Patris et Filii ... fiat tibi 265
 In nomine Patris et Filii ... regnantis 341
 In nomine Patris et Filii ... sint benedicti 308
 In nomine Patris et Filii ... sit tibi haec unctio 650
 Kyrie eleison 18, 63, 322, 542, 623, 691, 698, 700, 702, 714, 723

- Misereatur tibi omnipotens deus 621
- Non intres in iudicium cum servo 695
- Operare creatura olei in nomine 653
- Orate electi flectite 43, 50
- Ostende nobis domine 249, 611, 678
- O unctio salutis pinguedo 112
- Pater noster 27, 63, 85, 151, 249, 456,
542, 694, 698, 700, 702, 714, 723
- Pax domini sit semper 458
- Per hoc indumentum casula 213
- Per hoc indumentum stola 209
- Per hoc signum diachonatus 205
- Per ipsum et cum ipso 455
- Per quem haec domine omnia semper
109, 454
- Postulat sancta mater ecclesia 173
- Praeceptis salutaribus 142, 456
- Quis vocaris 56
- Requiem aeternam dona ei 700, 702
- Salvos fac servos 63
- Salvum fac servum tuum 629
- Scis aliquid de eo 174
- Sic age quasi redditurus 158
- Signum vitae aeternae quod 66
- State cum disciplina et silentio 17, 19
- State cum silentio 23
- Ungo has aures sacrati olei 654
- Ungo has manus de oleo 660
- Ungo has nares de oleo 656
- Ungo has scapulas 659
- Ungo hos pedes de oleo 662
- Ungo labia ista sacrati 657
- Ungo oculos tuos de oleo 655
- Ungo pectus tuum de oleo 658
- Ungo te oleo sanctificato 649
- Ungo te oleo sancto in nomine 661
- Ungo te oleo sancto invocata magni
651
- Ungo te oleo sancto sicut Samuel
653
- Unguantur manus iste oleo 226
- Vide cuius ministerium tibi 181
- Vis baptizari 57
- Vivat rex N. in sempiternum 299